

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τραπεζική και Χρηματοοικονομική

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**« ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ:
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ/ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ
ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ».**

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ: ΝΑΥΣΙΚΑ ΜΑΚΡΗ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΑΡΚΟΥΛΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ, 2015

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τραπεζική και Χρηματοοικονομική

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**«ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟ
ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ/ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.».**

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ: ΝΑΥΣΙΚΑ ΜΑΚΡΗ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΑΡΚΟΥΛΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ, 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

	Σελίδα
Περίληψη	6
Abstract	7
Εισαγωγή	8
Κεφάλαιο 1: Χρηματοπιστωτική Κρίση «Δανείων Χαμηλής Πιστοληπτικής Διαβάθμισης» του 2008 στις Η.Π.Α	10
Κεφάλαιο 2: Μετάδοση της Οικονομικής Κρίσης του 2008 στην Ευρώπη	14
2.1 Οικονομική Κατάσταση Κρατών Μελών της Ε.Ε. κατά την εξέλιξη της κρίσης.	16
2.1.1 Εξέλιξη Δημόσιου Χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ .	16
2.1.2 Εξέλιξη Ανεργίας	17
2.1.3 Οικονομική Ενίσχυση Κρατών Μελών της Ε.Ε.	18
Κεφάλαιο 3: Οικονομική Κρίση στην Ελλάδα- Κρίση Δημόσιου Χρέους	20
Κεφάλαιο 4: Κυπριακή Οικονομία	25
4.1 Οικονομική Πολιτική της Κυπριακής Κυβέρνησης	25
4.2 Κυπριακό Τραπεζικό Σύστημα	28
4.2.1 Τραπεζική Πολιτική	31
Κεφάλαιο 5: Αξιολόγηση της Πορείας των Μεγαλύτερων Κυπριακών Τραπεζών κατά τη Χρονική Περίοδο 2008-2012	34
5.1 Ανάλυση Τράπεζας Κύπρου	36
5.1.1 Αξιολόγηση Ετών 2008-2011	37

5.1.2	Αξιολόγηση έτους 2012	42
5.2	Ανάλυση Λαϊκής Τράπεζα	44
5.2.1	Αξιολόγηση Ετών 2008-2011	45
5.2.2	Αξιολόγηση έτους 2012	49
5.3	Ανάλυση Ελληνικής Δημόσιας Τράπεζας Κύπρου Λτδ	51
5.3.1	Αξιολόγηση Ετών 2008-2011	52
5.3.2	Αξιολόγηση έτους 2012	56
5.4	Ανάλυση Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Λτδ	58
5.4.1	Αξιολόγηση Ετών 2008-2011	59
5.4.2	Αξιολόγηση έτους 2012	61
5.4.3	Αξιολόγηση Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα για το έτος 2012	62
Κεφάλαιο 6:	Ένταξη της Κύπρου στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης	65
6.1	Μνημόνιο Συναντίληψης	66
Κεφάλαιο 7:	Εξυγίανση/ Αναδιάρθρωση Κυπριακού Τραπεζικού Τομέα	69
7.1	Σχέδιο Αναδιάρθρωσης Τράπεζας Κύπρου- Λαϊκής Τράπεζας	69
7.1.1	Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων για έτος 2013	71
7.2	Σχέδιο Αναδιάρθρωσης Ελληνικής Δημόσιας Τράπεζας Λτδ	73
7.2.1	Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος 2013	74
7.3	Σχέδιο Αναδιάρθρωσης Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα	75
7.3.1	Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος 2013	76

Κεφάλαιο 8: Συμπεράσματα	79
Βιβλιογραφία	83
Γλωσσάριο	85
Παράρτημα	89

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Οικονομική Κρίση των «Δανείων Χαμηλής Πιστοληπτικής Διαβάθμισης» που ξεκίνησε στις Η.Π.Α το 2008, λόγω της παγκοσμιοποίησης δεν άργησε να εξαπλωθεί ραγδαία σε Παγκόσμιο Επίπεδο, με τεράστιες επιδράσεις και στο Χρηματοπιστωτικό Τομέα των Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συνεχής οικονομική ύφεση, η αύξηση του πληθωρισμού, η καλπάζουσα ανεργία, η άνοδος των επιτοκίων δανεισμού αλλά και των διατραπεζικών επιτοκίων και γενικά η πτώση των ρυθμών ανάπτυξης στην Ευρώπη οδήγησε πολλές χώρες σε Κρίση Δημόσιου Χρέους με πρωταγωνιστικό ρόλο να κατέχει η Ελληνική Οικονομία, της οποίας το Δημόσιο Χρέος ήταν ήδη σε ψηλά επίπεδα. Ως αποτέλεσμα της αναδιάρθρωσης του Ελληνικού Δημόσιου Χρέους το 2012, τεράστιες ζημιές μεταφέρθηκαν στις ελληνικές και στις Κυπριακές Τράπεζες, όπου σε συνδυασμό με τον υπερδανεισμό και την επεκτατική πολιτική της Κυβέρνησης, οδήγησαν το Κυπριακό Κράτος στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης για οικονομική βοήθεια, με απώτερο σκοπό την ανακεφαλαιοποίηση των Κυπριακών Τραπεζών της χώρας.

Η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται στην ανάλυση της διαδικασίας εξυγίανσης/αναδιάρθρωσης του Κυπριακού Τραπεζικού Συστήματος, μέσα από την ανακεφαλαιοποίηση των τεσσάρων μεγαλύτερων Κυπριακών Τραπεζών όπως αυτό αποφασίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στην εξαγωγή συμπερασμάτων μέσα από την αξιολόγηση των Οικονομικών Καταστάσεων των τραπεζών αυτών για το έτος 2013. Σημειώνεται ότι θα προηγηθεί μια ανάλυση των Οικονομικών Καταστάσεων των μεγαλύτερων Κυπριακών Τραπεζών, οι οποίες χρειάστηκαν κεφαλαιακή ενίσχυση, Τράπεζα Κύπρου, Λαϊκή, Ελληνική και Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα από το έτος έναρξης της κρίσης 2008 μέχρι το 2012 όπως και της Οικονομικής Πολιτικής της Κυβέρνησης σε μια προσπάθεια εύρεσης των παραγόντων που συντέλεσαν στην Κυπριακή Οικονομική ύφεση.

ABSTRACT

The Financial Crisis of 2008, known as “Subprime Mortgage Crisis” that started in U.S.A, due to the globalization did not take long to spread rapidly worldwide with huge effects even in the Financial Sector of Europe.

The ongoing economic recession, the rising of the inflation, the high rates of unemployment, the rising interest rates, the rising interbank interest rates and the negative economic growth in Europe led many countries in debt crisis, especially Greek Economy which Public Debt was very high. So, as a result of the restructuring of the Greek Public Debt in 2012, huge losses transferred to the Cypriot banks, which in combination with the over borrowing and expansionist policy of the Government, led the Cyprus State to the European Support Mechanism for financial assistance, for recapitalizing Cyprus banks.

This study focuses on analyzing the restructure of the Cyprus banking system through recapitalization of the four largest Cypriot banks as decided by the European Commission and make conclusions based on an assessment of the financial statements of these banks for the year 2013. Furthermore this study analyze the financial statements of the largest Cypriot banks, Bank of Cyprus, Laiki Bank, Greek Bank and Central Cooperative Bank from 2008 to 2012 and the Government's economic policy in an attempt to find the factors that contributed to Economic recession in Cyprus

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

**«Βρισκόμαστε σε πολύ μεγάλη σύγχυση,
έχουμε χειριστεί αδέξια μια ευαίσθητη μηχανή,
τη λειτουργία της οποίας δεν κατανοούμε»**

John Maynard Keynes

Η πιο πάνω φράση διατυπώθηκε λίγο μετά την κρίση του 1929 και κάλλιστα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την Χρηματοοικονομική κρίση που εκδηλώθηκε το 2008 στις Η.Π.Α και εξαπλώθηκε διεθνώς με αλυσιδωτές επιδράσεις σε πολλές χώρες.

Η Οικονομική Κρίση είναι μια διαταραχή στις Χρηματοπιστωτικές Αγορές στις οποίες οι λανθασμένες επιλογές και τα προβλήματα οικονομικού κινδύνου αυξάνονται με αποτέλεσμα να αδυνατούν να διοχετεύσουν τα κεφάλαια τους σε παραγωγικές επενδύσεις και αποδοτικούς τομείς (Mishkih S. Frederic, 1991) με την οικονομία να χαρακτηρίζεται από μια διαρκή και αισθητή μείωση της οικονομικής της δραστηριότητας.

Η εργασία αυτή επικεντρώνεται αφενός στην εξέταση των λόγων που η Κυπριακή Οικονομία βύθισε σε ύφεση μετά από περίοδο ευδαιμονίας και το τρόπο που επιλέχθηκε για την διάσωση της, μέσα από την εξυγίανση του Τραπεζικού Τομέα με πρωταγωνιστικό ρόλο να κατέχουν οι τέσσερις μεγαλύτερες Κυπριακές Τράπεζες, Τράπεζα Κύπρου, Λαϊκή Τράπεζα, Ελληνική Δημόσια Τράπεζα Λτδ και Συνεργατικός Πιστωτικός Τομέας (Συνδεδεμένος με την Σ.Κ.Τ ως Κεντρικό Φορέα) οι οποίες μέσα από τα τεστ αντοχής της PIMCO κρίθηκαν ότι χρειάζονταν σημαντικές αυξήσεις στα κεφάλαια για να μπορέσουν να συνεχίσουν τις εργασίες τους και αφετέρου κατά πόσο η λύση που εφαρμόστηκε ήταν αποτελεσματική.

Η ανάλυση της εργασίας αυτής, βασίζεται σε οικονομικές καταστάσεις και αποτελέσματα που δημοσιοποιήθηκαν στην ιστοσελίδα της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, της Τράπεζας Κύπρου, της Ελληνικής Τράπεζας, της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (δημοσιοποιήσεις της «Eurostat») από το έτος 2008 μέχρι το έτος 2013. Επίσης χρησιμοποιήθηκαν άρθρα από το διαδίκτυο και βιβλιογραφία για την Οικονομική Κρίση. Όσο αφορά την αποτελεσματικότητα της λύση που προτάθηκε για την

εξυγίανση του Τραπεζικού Τομέα της Κύπρου θα αξιολογηθεί από τις Οικονομικές Καταστάσεις των τραπεζών του 2013. Σημειώνεται πως λόγω της πρωτοτυπίας της μεθόδου διάσωσης της Κυπριακής Οικονομίας με τη μέθοδο “Bail In” δεν βρέθηκε σχετική διεθνής εμπειρία ως προς την αποτελεσματικότητα της, αφού αποτελεί ένα εργαλείο διάσωσης που ενώ εφαρμόστηκε ήδη στην Κύπρο, ως οδηγία από την Ε.Ε τέθηκε σε εφαρμογή τον Ιανουάριο του 2015 (<http://www.alfanews.com.cy/oikonomia/item>).

Με την ανακεφαλαιοποίηση των μεγαλύτερων Κυπριακών τραπεζών, με τρεις διαφορετικούς μεθόδους, την διάσωση με τα ίδια μέσα, την κρατικοποίηση και ανακεφαλαιοποίηση και τέλος την αύξηση του κεφαλαίου με ιδιωτικούς πόρους έχει επιτευχθεί η άνοδος της Κεφαλαιακής τους Επάρκειας πέρα των χαμηλότερων επιτρεπτών ορίων και έχουν επιτυχώς περάσει τα ακραία τεστ αντοχής που έγιναν αργότερα (2014), ωστόσο το μεγάλο πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων ως αντίκτυπο της ευρύτερης Οικονομικής Κατάστασης στην Κύπρο παραμένει συνεχής αγώνας δρόμου για τις τράπεζες.

Στην έναρξη της εργασίας αυτής, στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια ανάλυση της Χρηματοπιστωτικής Κρίσης του 2008 στις Η.ΠΑ, στο δεύτερο κεφάλαιο ακολουθεί ανάλυση της μετάδοσης της κρίσης στις χώρες τις Ε.Ε και ακολούθως στο τρίτο κεφάλαιο αναλύεται η οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα και στην αναδιάρθρωση του Ελληνικού Δημόσιου Χρέους. Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην Κυπριακή Οικονομία και στην Οικονομική Πολιτική της Κυβέρνησης από την ένταξη στην Ευρωζώνη που συμπίπτει με την έναρξη της κρίσης αλλά και στο Κυπριακό Τραπεζικό σύστημα με ανάλυση της τότε Τραπεζικής Πολιτικής και της επίδρασης που είχε στις Κυπριακές Τράπεζες η αναδιάρθρωση του Ελληνικού Χρέους. Στο πέμπτο κεφάλαιο ακολουθεί ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των μεγαλύτερων Κυπριακών Τραπεζών της Κύπρου για τα έτη 2008-2012, οι οποίες κρίθηκαν ως υποκεφαλαιοποιημένες από τον έλεγχο που διενεργήθηκε όταν η Κύπρος εντάχθηκε στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης.

Στο έκτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην ένταξη της Κύπρου στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης και αναλύονται τα βασικότερα σημεία του Μνημονίου Συναντίληψης. Στη συνέχεια στο έβδομο κεφάλαιο επεξηγείται η μέθοδος αναδιάρθρωσης των τεσσάρων μεγαλύτερων Κυπριακών Τραπεζών και αναλύονται οι Οικονομικές τους Καταστάσεις για το έτος 2013. Τέλος στο όγδοο και τελευταίο κεφάλαιο ακολουθεί η εξαγωγή συμπερασμάτων που προκύπτουν μέσα από την εργασία αυτή.

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ

2008 ΣΤΙΣ ΗΠΑ

Η χρηματοπιστωτική κρίση «Subprime Mortgage Crisis» του 2008 που εκδηλώθηκε στις ΗΠΑ τον Αύγουστο του 2007, επιδεινώθηκε ραγδαία το 2008 με την κατάρρευση της επενδυτικής τράπεζας Lehman Brothers¹ και μετεξελίχθηκε σε παγκόσμια οικονομική κρίση, προκαλώντας τη μεγαλύτερη οικονομική ύφεση από τη δεκαετία του 1930 σε διεθνές επίπεδο.

Μια δεκαετία πριν το ξέσπασμα της κρίσης, η οικονομία στις Η.Π.Α παρουσίαζε σημαντική άνοδο με αυξήσεις στα εισοδήματα και στα κεφάλαια, με αποτέλεσμα την περίοδο 1997-2006, να σημειώνεται σημαντική αύξηση στην τιμή των κατοικιών σε σχέση με το εθνικό εισόδημα. Μέχρι το 2005 οι πραγματικές τιμές των ακινήτων άρχισαν να αυξάνονται περισσότερο του 12% από την αύξηση του κατά κεφαλή εισόδημα γεγονός που καθιστούσε την αγορά κατοικίας μια ελκυστική ευκαιρία για ιδιοκατοίκηση μα κυρίως και για επένδυση.

Την περίοδο αυτή δύο σημαντικά γεγονότα συντέλεσαν στην εξάπλωση των δανείων «subprime» (Δάνεια Χαμηλής Πιστοληπτικής Διαβάθμισης), τα οποία σύμφωνα με τον Μελά Κώστα (2008) ήταν η μεγάλη εισροή μετρητών στις ΗΠΑ από τις πετρελαιοπαραγωγές χώρες της Ασίας που συντέλεσε στην διατήρηση των δανειστικών επιτοκίων σε χαμηλά επίπεδα, από το 2002 μέχρι το 2006 παρέχοντας εύκολες συνθήκες πίστωσης και η απόφαση της Αμερικάνικης Επιτροπής Χρεογράφων και Συναλλάγματος για χαλαρότητα στο κανονισμό που αφορούσε το καθαρό κέρδος των τραπεζών με αποτέλεσμα οι πέντε μεγαλύτερες επενδυτικές τράπεζες (Bear Stearns, Lehman Brothers, Merrill Lynch, Goldman Sachs και Morgan Stanley) να αυξήσουν την χρηματοπιστωτική τους μόχλευση και να προχωρήσουν στην έκδοση χρεογράφων μέσω στεγαστικών δανείων ούτως ώστε να αυξήσουν το κέρδος τους εκμεταλλευόμενοι την απουσία εποπτείας.

¹ Στις 15 Σεπτεμβρίου 2008 η επενδυτική τράπεζα (είχε ιδρυθεί το 1850) κατέρρευσε κάτω από το βάρος ζημιών 60 δισ. δολαρίων, κυρίως από "τοξικά" προϊόντα. Η χρεοκοπία της Lehman Brothers, οδήγησε στη χειρότερη χρηματοοικονομική κρίση μετά τη Μεγάλη Ύφεση του 1930

Τα δάνεια «subprime» πήραν την ονομασία αυτή καθώς δίδονταν με μια τυποποιημένη, απλή διαδικασία σε αγοραστές κατοικιών διάφορων εισοδηματικών κατηγοριών που σε αντίθετη περίπτωση οποιαδήποτε δανειοδότηση δεν θα ήταν εφικτή, καθώς υπήρχε η λανθασμένη όπως αποδεικτικέ πεποίθηση ότι οι τιμές των ενυπόθηκων κατοικιών θα συνέχιζαν να αυξάνονται και τα δανειστικά επιτόκια θα συνέχιζαν να είναι επ' αόριστου χαμηλά. Τα επιτόκια των συγκεκριμένων δανείων για μια καθορισμένη περίοδο θα κυμαίνονταν σε χαμηλότερα επίπεδα από αυτά της αγοράς ενώ για την υπόλοιπη περίοδο θα ανέρχονταν στα ίδια επίπεδα της αγοράς και τα δάνεια θα συνοδεύονταν από περίοδο χάριτος στην αποπληρωμή της δόσης. Αν με το τέλος της περιόδου χάριτος οι δανειολήπτες αδυνατούσαν να αποπληρώνουν τις δόσεις των δανείων, θα είχαν την ευχέρεια της αναχρηματοδότησης με νέους όρους ή θα προέβαιναν σε πώληση της ενυπόθηκης κατοικίας τους σε τιμή υψηλότερη από τη τιμή αγοράς και το ποσό του δανείου, ξοφλώντας τα δάνεια και δημιουργώντας και πλεόνασμα. Οι τράπεζες από τη μεριά τους θα μπορούσαν να ρευστοποιούσαν το ακίνητο και θα εξοφλούσαν το δάνειο αν υπήρχε πρόβλημα στην κανονική αποπληρωμή του δανείου.

Τα πιστωτικά ιδρύματα για να επωφεληθούν του νέου αυτού προϊόντος δανεισμού και να αυξήσουν τις δραστηριότητες τους, προχωρούσαν στην τιτλοποίηση των δανείων τους, ομαδοποιούσαν δηλαδή κάποιο αριθμό δανείων συμπεριλαμβάνοντας και δάνεια χαμηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης και τα πωλούσαν σε εταιρείες που αποσκοπούσαν στην επίτευξη κέρδους στην παγκόσμια αγορά. Οι όροι της συμφωνίας αυτής ήταν το κεφάλαιο να καλύπτεται με έκδοση ομολογιών (χρεόγραφα), ο επενδυτής να επωφελείτο από το δανεισμό χωρίς να εμπλέκεται με τον δανειολήπτη αναλαμβάνοντας ωστόσο τον πιστωτικό του κίνδυνο και με τον επενδυτή να λαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό του κέρδους από το επιτόκιο (Ουσταμπασίδης Αλέξανδρος 2007). Με την ανακατασκευή των δανείων σε πακέτα και την μεταπώληση τους στις αγορές σε επενδυτές, κυριαρχούσε η πεποίθηση ότι διασπείρεται ο κίνδυνος και έτσι πολύ απλά εύκολο κέρδος για τους κερδοσκόπους επενδυτές (ασφαλιστικά ταμεία, εταιρείες, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα).

Σημειώνεται πως οι επενδυτές ήταν καθησυχασμένοι για το ρίσκο που αναλάμβαναν από την διαδικασία αυτή, λόγω του ότι οίκοι αξιολόγησης προέβαιναν σε θετική σύσταση των τοξικών αυτών χρεογράφων, παρέχοντας αναποτελεσματική και παραπλανητική στην ουσία αξιολόγηση, με αποτέλεσμα δάνεια περίπου τριών δισεκατομμυρίων να έχουν διοχετευτεί στην αγορά χωρίς σωστή ή με μηδενική ανάλυση του πιστωτικού τους κινδύνου.

Ως συνεπακόλουθο από την χρονική περίοδο 2002 μέχρι 2005 δίνονταν ετήσια νέες χορηγήσεις ύψους μισού τρισεκατομμυρίου και μέχρι το 2007 το χρέος των νοικοκυριών της ΗΠΑ ως ποσοστό του διαθέσιμου προσωπικού εισοδήματος αυξήθηκε στο 127%, σε σχέση με το μόλις 7,7% που ανερχόταν το 1990 και το χρέος των τραπεζών ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκε σε 113,8% το 2007 από 63,8% που ήταν το 1977.

Εντούτοις το 2006 οι τιμές των κατοικιών άρχισαν να μειώνονται δραματικά και τα δανειστικά επιτόκια άρχισαν να αυξάνονται. Οι δανειολήπτες με το πέρας της περιόδου χάριτος αδυνατούσαν να αποπληρώσουν τις δόσεις τους με την αναχρηματοδότηση των δανείων αυτών και η πώληση των κατοικιών για εξόφληση των δανείων είχε καταστεί αδύνατη λόγω μείωσης των τιμών των κατοικιών. Το αποτέλεσμα, ήταν οι καθυστερήσεις των δανείων να αυξάνονται με τα χρεόγραφα που εκδόθηκαν από τις χρηματοπιστωτικές εταιρείες να χάνουν την αξία τους και τα ίδια τους κεφάλαια να μειώνονται δραστικά, συν του ότι η διαβάθμιση των δανείων από τους οίκους αξιολόγησης μειώθηκε δραματικά. Τα ποσοστά αθέτησης των δανείων αυξήθηκαν γρήγορα και οι κατοικίες άξιζαν λιγότερο από τα στεγαστικά δάνεια που εξασφάλιζαν, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει άλλη λύση από την έναρξη των κατασχέσεων το 2006. Σημειώνεται πως μέχρι το 2008 παρατηρήθηκε μείωση της τιμής μιας κατοικίας κατά 20% σε σχέση με το 2006 και παρουσιάστηκε αύξηση περίπου 79% σε κατασχέσεις σπιτιών (Μούσουλος 2014).

Λόγω των επενδύσεων στα τοξικά αυτά χρεόγραφα, πολλά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε παγκόσμιο επίπεδο έφτασαν στα πρόθυρα κατάρρευσης και άλλα αφέθηκαν να καταρρεύσουν συντελώντας στην εξάπλωση της κρίσης. Τα πιο τραγικά παραδείγματα είναι η Northern Rock που έφτασε στα όρια κατάρρευσης και διασώθηκε από την Τράπεζα της Αγγλίας, η Bear Stearns που εξαγοράστηκε από την J.P. Morgan Chase, η Merrill Lynch που κατάρρευσε και εξαγοράστηκε από την Bank of America, η Wachovia που εξαγοράστηκε από την Wells Fargo και η Washington Mutual η οποία αφέθηκε να καταρρεύσει και αποτέλεσε τη μεγαλύτερη κατάρρευση χρηματοπιστωτικού ομίλου την Ιστορία των ΗΠΑ. Επιπρόσθετα πολλές επιχειρήσεις όπως οι Financial Corporation, American Freedom Mortgage, American Home Mortgage, Bernard L. Madoff Investment Securities LLC, Lehman Brothers και General Motors πτώχευσαν και η American International Group AIG που έφτασε στα πρόθυρα πτώχευσης διασώθηκε με τη παρέμβαση του δημοσίου. Επιπρόσθετα όπως αναφέρεται πιο πάνω, σημαντικό ρόλο στην εξάπλωση της κρίσης διατέλεσε η κατάρρευση της επενδυτικής «Lehman Brothers» στην οποία προηγήθηκε παραποίηση βιβλίων με σκοπό να αποκρύψουν

τις τεράστιες οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπιζαν. Το αποτέλεσμα ήταν να καταστεί αδύνατη η διάσωση της και να συμβάλει στην εξάπλωση της κρίσης παγκόσμια.

Εν κατακλείδι στην Αμερική από το 2008 μέχρι το 2010 κατέρρευσαν και πτώχευσαν τριακόσια δεκαπέντε τραπεζικά ιδρύματα, 25% του συλλογικού τους πλούτου έχει απωλέσθη, η αξία των ακινήτων μειώθηκε κατά €5,8 εκατομμύρια και τα αποταμιευτικά/ επενδυτικά στοιχεία του ενεργητικού τους μειώθηκαν κατά €1,2 τρισεκατομμύρια. Επίσης 1,53 εκατομμύρια Αμερικάνοι υπέβαλαν αίτηση πτώχευσης και ο αριθμός των σπιτιών προς κατάσχεση τα έτη 2009- 2011 υπολογιζόταν σε εννέα εκατομμύρια σε σχέση με ένα εκατομμύριο που κατασχόταν μια κανονική χρονιά (Μελάς 2008).

Πέρα των όσων αναφέρονται πιο πάνω σχετικά με τις ΗΠΑ, με τα γεωγραφικά σύνορα να μην εμπόδιζαν πλέον τις οικονομικές συναλλαγές μεταξύ των χωρών ήταν αναπόφευκτη η εξάπλωση της Χρηματοοικονομικής Κρίσης του 2008 και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ 2008 ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Τις τελευταίες δεκαετίες με την ανάπτυξη της παγκοσμιοποίησης, των αγορών και της ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων ανάμεσα σε διάφορες χώρες, η οικονομική πολιτική μιας χώρας επηρεάζει και έχει επιπτώσεις στην οικονομία άλλων χωρών. Με τα γεωγραφικά σύνορα να μην εμποδίζουν πλέον τις διεθνείς οικονομικές συναλλαγές η εξάπλωση της Χρηματοοικονομικής Κρίσης του 2008 στην Ευρωπαϊκή Ένωση ² ήταν αναπόφευκτη.

Από το 2007 με την κρίση των στεγαστικών δανείων να εξαπλώνεται στην Αμερική, η πληρωμή των υποχρεώσεων των χρεογράφων στα οποία επένδυσαν Ευρωπαϊκοί οργανισμοί κρίθηκε αδύνατη και σε συνδυασμό με την αύξηση της ανεργίας και την πτώχευση πολλών επιχειρήσεων πληθωριστικές τάσεις άρχισαν να εμφανίζονται στην Ευρώπη με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να προβαίνει σε σταδιακές αυξήσεις του ευρωεπιτοκίου προσπαθώντας να τις εξομαλύνει. Οι δανειολήπτες επηρεάστηκαν αρνητικά λόγω των αυξήσεων αυτών αλλά και λόγω εφαρμογής αυστηρότερων μέτρων στην παροχή νέων δανειοδοτήσεων περιορίζοντας με αυτό το τρόπο τη διοχέτευση κεφαλαίων στην αγορά. Πέρα από αυτό, το δολάριο υποχωρούσε έναντι του ευρώ, οι εξαγωγές Ευρωπαϊκών Προϊόντων στις ΗΠΑ μειώθηκαν και πολλές αμερικάνικες επιχειρήσεις μετέφεραν τα εργοστάσιά τους πίσω στην Αμερική, επιδρώντας στην δραματική αύξηση της ανεργίας στην Ευρώπη.

Από το 2008 η εμπιστοσύνη στις τράπεζες είχε υποστεί μεγάλο πλήγμα και ανασφάλεια κυριαρχούσε στην αγορά κάτι το οποίο δυσκόλευε νέες επενδύσεις και χρηματοδοτήσεις με την οικονομία να οδηγείται σε ύφεση και την αγορά σε στασιμότητα. Με τις πρώτες απώλειες να γνωστοποιούνται δύο γερμανικές τράπεζες, η Sachsen Landesbank και η IBK

² Η απουσία της ενιαία δημοσιονομικής πολιτικής για όλα τα κράτη-μέλη, δυσκόλεψε την εξομάλυνση της εξάπλωσης της κρίσης και την αντιμετώπιση της.

ανακοίνωσαν ότι υπέστησαν ουσιαστικές απώλειες και η Βρετανική Northern Rock, η οποία φημίζεται για τα μεγάλα της εγγυημένα χρηματικά αποθέματα ήρθε αντιμέτωπη με μαζικές αναλήψεις από πελάτες (bank run) με αποτέλεσμα να οδηγηθεί σε κρατικοποίηση. Επιπρόσθετα ανακοινώθηκε ότι δύο σχέδια διάσωσης της δεύτερης μεγαλύτερης τράπεζας στεγαστικών δανείων «Hypo Real Estate»³ της Ευρωπαϊκής Οικονομίας κατέρρευσαν λόγω αποκάλυψης μεγάλων ελλειμμάτων. Σημειώνεται επίσης ότι ο διατραπεζικός δανεισμός επηρεάστηκε καθώς υπήρχε αμφιβολία αν οι τράπεζες θα αποπλήρωναν τα δάνεια τους, οδηγώντας σε αύξηση των επιτοκίων.

Η οικονομική κρίση είχε εξαπλωθεί γενικότερα σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι τράπεζες της ευρωζώνης ήταν υποκεφαλαιοποιημένες ειδικά μετά τις προσπάθειες διάσωσης των μεγαλύτερων Ευρωπαϊκών Τραπεζών και γενικά πολλές χώρες αντιμετώπιζαν προβλήματα ρευστότητας και δημόσιου χρέους. Πέρα τούτου η οικονομική κρίση έκανε δύσκολο ή αδύνατο για κάποιες χώρες της ευρωζώνης να εξοφλήσουν ή να αναχρηματοδοτήσουν το δημόσιο χρέος τους χωρίς τη βοήθεια τρίτων μερών όπως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ή το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Οι ηγέτες των G20, σε συνάντηση που πραγματοποίησαν το 2009 εξάγγειλαν την λήψη δημοσιονομικών μέτρων για την σταθεροποίηση του χρηματοοικονομικού συστήματος και ενεργοποιήθηκαν μηχανισμοί σταθερότητας στις χώρες της Ε.Ε. Στόχος είναι η χάραξη κοινής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της κρίσης και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης της αγοράς. Θα εφαρμόζονταν μεταρρυθμίσεις με σκοπό την τόνωση των χρηματαγορών και θα εφαρμόζονταν μέτρα διαχείρισης κινδύνων. Επιπρόσθετα οι τρεις οργανισμοί Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, δημιούργησαν μια τριμελής επιτροπή η λεγόμενη «Τρόικα», η οποία θα εξάγγελλε μέτρα χρηματικής στήριξης προς τα κράτη μέλη που χρήζουν βοήθεια από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM).

³ Μέχρι το 2009 η κυβερνητική στήριξη για την εταιρεία έφτασε τα €102 δις

2.1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΡΑΤΩΝ- ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ 2008

2.1.1 ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ

Με την εξάπλωση της κρίσης στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα το δημόσιο χρέος των χωρών αυξήθηκε σημαντικά με το μέσο όρο της Ευρωζώνης το 2011 να αυξήθηκε από 85,8% το 2011 σε 90,9% το 2013 και στην Ε.Ε από 80,9% το 2011 ανήλθε σε 85,5% το 2013. Στο πίνακα 1 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι χώρες της Ε.Ε και η εξέλιξη του δημόσιου τους χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ, με την Ελλάδα και την Πορτογαλία να έχουν τα πιο ψηλά ποσοστά.

Πίνακας 1: Δημόσιο Χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ (Πηγή: Eurostat
<http://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>)

Χώρα	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ευρωζώνη	N/A	N/A	N/A	85,8	89,1	90,9
Ε.Ε	N/A	N/A	N/A	80,9	83,7	85,5
Βέλγιο	92,2	99,2	99,5	102	103,8	104,4
Βουλγαρία	13,3	14,2	15,9	15,7	18	18,3
Τσέχικη Δημοκρατία	28,7	34,1	38,2	39,9	44,6	45
Δανία	33,4	40,4	42,9	46,4	45,6	45
Γερμανία	65,1	72,6	80,5	77,9	79,3	77,1
Εσθονία	4,5	7	6,5	6	9,7	10,1
Ιρλανδία	42,6	62,3	87,4	111,2	121,7	123,2
Ελλάδα	129,9	148,3	170,6	171,3	156,9	175
Ισπανία	39,4	52,7	60,1	69,2	84,4	92,1
Γαλλία	68,1	79	81,7	85,2	89,6	92,3
Κροατία	N/A	N/A	N/A	63,7	69,2	80,6
Ιταλία	102,3	112,5	115,3	116,4	123,1	128,5
Κύπρος	45,3	54,1	56,5	66	79,5	102,2
Λετονία	18,6	36,4	46,8	42,7	40,9	38,2
Λιθουανία	14,6	29	36,2	37,2	39,8	38,8
Λουξεμβούργο	14,4	15,5	19,6	19,1	21,9	24
Ουγγαρία	71,9	78,2	80,9	81	78,5	77,3
Μάλτα	62,7	67,8	67,6	69,7	67,4	69,2
Ολλανδία	54,8	56,5	59	61,3	66,5	68,6
Αυστρία	68,5	79,7	82,4	82,1	81,5	80,9
Πολωνία	46,6	49,8	53,6	54,8	54,4	55,7
Πορτογαλία	71,7	83,6	96,2	111,1	125,8	129,7
Ρουμανία	13,2	23,2	29,9	34,2	37,3	38
Σλοβενία	21,6	34,5	38,2	46,5	53,7	70,3
Σλοβακία	28,2	36	40,9	43,4	52,1	54,6
Φιλανδία	32,7	41,7	47,1	48,5	52,9	55,8
Σουηδία	36,8	40,3	36,8	36,2	36,6	38,7
Η.Β	51,8	65,8	76,4	81,8	85,8	87,3
Νορβηγία	N/A	N/A	N/A	27,5	29,2	29,3

2.1.2 ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ 2007-2013

Χώρες Ε.Ε	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ελλάδα	8.4	7.8	9.6	12.7	17.9	24.5	27.5
Ιρλανδία	4.7	6.4	12	13.9	14.7	14.7	13.1
Ισλανδία	2.3	3	7.2	7.6	7.1	6	5.4
Ολλανδία	3.6	3.1	3.7	4.5	4.4	5.3	6.7
Πορτογαλία	9.2	8.7	10.7	12	12.9	15.8	16.4
Ισπανία	8.2	11.3	17.9	19.9	21.4	24.8	26.1
Κύπρος	3.9	3.7	5.4	6.3	7.8	11.9	15.9
Σλοβενία	4.9	4.4	5.9	7.3	8.2	8.9	10.1
Σλοβακία	11.2	9.6	12.1	14.5	13.7	14	14.2
Ουγγαρία	7.4	7.8	10	11.2	11	11	10.2
Αυστρία	4.4	3.8	4.8	4.4	4.2	4.3	4.9
Βέλγιο	7.5	7	7.9	8.3	7.2	7.6	8.4
Βουλγαρία	6.9	5.6	6.8	10.3	11.3	12.3	13
Γερμανία	8.5	7.4	7.6	7	5.8	5.4	5.2
Δανία	3.8	3.4	6	7.5	7.6	7.5	7
Εσθονία	4.6	5.5	13.5	16.7	12.3	10	8.6
Ηνωμένο Βασίλειο	5.3	5.6	7.5	7.8	8.1	7.9	7.6
Λετονία	6.1	7.7	17.5	19.5	16.2	15	11.9
Λιθουανία	4.5	5.8	13.8	17.8	15.4	13.4	11.8
Λουξεμβούργο	4.2	4.9	5.1	4.6	4.8	5.1	5.9
Μάλτα	6.5	6	6.9	6.9	6.4	6.3	6.4
Πολωνία	9.6	7.11	8.1	9.7	9.7	10.1	10.3
Ρουμανία	6.4	5.6	6.5	7	7.2	6.8	7.1
Σουηδία	6.1	6.2	8.3	8.6	7.8	8	8
Τσεχία	5.3	4.4	6.7	7.3	6.7	7	7
Φιλανδία	6.9	6.4	8.2	8.4	7.8	7.7	8.2
Ελβετία	-	-	-	-	-	-	-
Λιχτενστάιν	-	-	--	-	-	-	-
Νορβηγία	2.5	2.5	3.2	3.6	3.3	3.2	3.5
Κροατία	10	8,9	9,6	12,3	13,9	16,1	17,3

Πίνακας 2: Ποσοστό Ανεργίας Χωρών Ε.Ε (Πηγή: Eurostat <http://ec.europa.eu/eurostat/>)

Στο πίνακα 2 παρουσιάζονται τα ποσοστά ανεργίας στις χώρες της Ε.Ε και το πώς κυμάνθηκαν από το 2007-2013, με τα μεγαλύτερα ποσοστά να παρατηρούνται στην Ελλάδα και Ισπανία. Όσο αφορά το Μάιο του 2014 τα ποσοστά ανεργίας για χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαμορφώθηκαν ως ακολούθως: Αυστρία 4,7%, Γερμανία 5,1%, Μάλτα 5,7, Τσεχία και Λουξεμβούργο 6,3%, Δανία 6,5%, Ηνωμένο Βασίλειο 6,6% (Μάρτιο 2014), Ολλανδία 7%, Ρουμανία 7,3%, Σουηδία 7,8%, Εσθονία και Ουγγαρία 7,9%, Βέλγιο και Φιλανδία 8,5%,

Πολωνία 9,6% , Γαλλία 10,1%, Σλοβενία 10,3%, Λιθουανία 11%, Λετονία 11,4%, Βουλγαρία 11,9%, Ιρλανδία 12%, Ιταλία 12,6%, Σλοβακία 13,9%, Πορτογαλία 14,3%, Κύπρος 15,3%, Κροατία 16,3%, Ισπανία 25,1% Ελλάδα 26,8%.

2.1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΧΩΡΩΝ Ε.Ε ΑΠΟ Δ.Ν.Τ ΚΑΙ Ε.Ε

Χώρες ⁴	Ε-Ε	ΔΝΤ	Συνολικό ποσό
Ελλάδα	197.60	39.9	237.5
Πορτογαλία	52	26	78
Ιρλανδία (1)	48.1	19.4	85
Ισπανία	100	-	100
Κύπρος	-	-	10
Εσθονία (2)	0	0	0
Λετονία (3)	3.1	1.7	7.5
Ρουμανία (4)	5	12.95	20
Ουγγαρία (5)	6.5	12.5	20

Πίνακας 3: Παντελή Κώστη & Βαλσάμη Διονύση (2013)

<http://www.indepanalysis.gr/?q=node/1566>:

Όπως παρατηρούμε στο πίνακα αυτό εννέα χώρες της Ε.Ε χρειάστηκαν οικονομική ενίσχυση από το Δ.Ν.Τ και από την Ε.Ε , με την Ελλάδα και την Ισπανία να έχουν το προβάδισμα και να ακολουθούν η Ιρλανδία και Πορτογαλία. Οι δανειστές έχουν παραχωρήσει τα ποσά αυτά με δόσεις ούτως ώστε να παρακολουθούν τις εξελίξεις και την πορεία προς την ανάκαμψη βάση των οδηγιών για μεταρρυθμίσεις που επιβάλλουν.

Ολοκληρώνοντας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα οι τράπεζες που κινδύνευαν διασώθηκαν και παρά τα προβλήματα ρευστότητας το πρόγραμμα ανάκαμψης προχώρησε στην διασφάλιση των καταθέσεων αποτρέποντας την απόσυρση τους και φρόντισε να διασφαλίσει εργασίες και κοινωνικές υπηρεσίες, το ευρώ διατήρησε την αξία του μέσα από δανεισμό και η εποπτεία/ρύθμιση του Χρηματοπιστωτικού Τομέα έγινε εντατικότερη με λήψη αυστηρότερων μέτρων, ωστόσο οι αγορές παραμένουν νευρικές, η εξέλιξη του δημόσιου χρέους , το δημοσιονομικό έλλειμμα, η εξέλιξη του ΑΕΠ, η καλπάζουσα ανεργία και η μείωση της απασχόλησης είναι τα σημεία που προβληματίζουν όλα τα κράτη. Όλες οι χώρες έχουν

⁴ Η Ιρλανδία έλαβε και δάνειο από τα αποθεματικά του εγχώριου ασφαλιστικού συστήματος της, Η Εσθονία ήταν από τις χώρες που προχώρησε σε εσωτερική υποτίμηση του νομίσματος της χωρίς να καταφύγει σε εξωτερική χρηματοδότηση, η Λετονία έλαβε και από τις Σκανδιναβικές χώρες, την Παγκόσμια Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανοικοδόμησης και Ανάπτυξης, Ρουμανία έλαβε επίσης δάνειο από τη Παγκόσμια Τράπεζα, τη Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τη Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανοικοδόμησης και Ανάπτυξης και η Ουγγαρία έλαβε δάνειο από την Παγκόσμια Τράπεζα (Παντελή και Βαλσάμη 2013)

πληγεί από τη Οικονομική κρίση και εφαρμόζουν μέτρα εξυγίανσης με σκοπό την βελτίωση των δημόσιων οικονομικών, του χρηματοπιστωτικού τομέα, ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας, βελτίωση της πολιτικής απασχόλησης και κοινωνικής πολιτικής και μη εξαιρετέο επανάκτηση της εμπιστοσύνης και φήμης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα που έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΚΡΙΣΗ ΧΡΕΟΥΣ

Η Ελλάδα είναι μια χώρα η οποία αντιμετώπιζε οικονομικά προβλήματα αρκετά χρόνια πριν την ένταξη στην Ευρωζώνη, συγκεκριμένα από το 1981, με το δημόσιο χρέος της χώρας μέχρι το 1999 να είχε φτάσει στα €118,6 δις, σε ποσοστό 94,9% του ΑΕΠ. Όταν το 2002, γίνονταν διαδικασίες για την ένταξη της χώρας στην Ευρωζώνη, με την εμπλοκή της τράπεζας επενδύσεων «Goldman Sachs» είχαν αποκρύψει δάνεια και ελλείμματα (Marc Roche, 2010) ούτως ώστε να τηρούνταν οι προϋποθέσεις της Συνθήκης του Μάαστριχ⁵, ωστόσο τα οικονομικά προβλήματα δεν άργησαν να φανούν.

Το δημόσιο χρέος της χώρας χρόνο με χρόνο αυξανόταν σε συνδυασμό με την επεκτατική πολιτική της κυβέρνησης και ως αποτέλεσμα μέχρι το Μάιο του 2004 η Ελλάδα είχε υπαχθεί στη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος (ΔΥΕ), με το δημόσιο χρέος να είχε ανέλθει σε €183,2 δις και σε 99,8% ως ποσοστό του ΑΕΠ. Μέχρι το 2007 το δημόσιο χρέος είχε διπλασιαστεί σε σχέση με το 1999 και είχε φτάσει τα €239,3 δις και 107,2% ως ποσοστό του ΑΕΠ. Το 2008 όταν η Παγκόσμια Οικονομική Κρίση εξαπλωνόταν η Ελλάδα είχε ήδη σοβαρό οικονομικό πρόβλημα με την ανάπτυξη να διαμορφώνεται αρνητική και το δημόσιο χρέος να ανέρχεται σε €263,3 δις και ως ποσοστό του ΑΕΠ να ανέρχεται σε 129,7%.

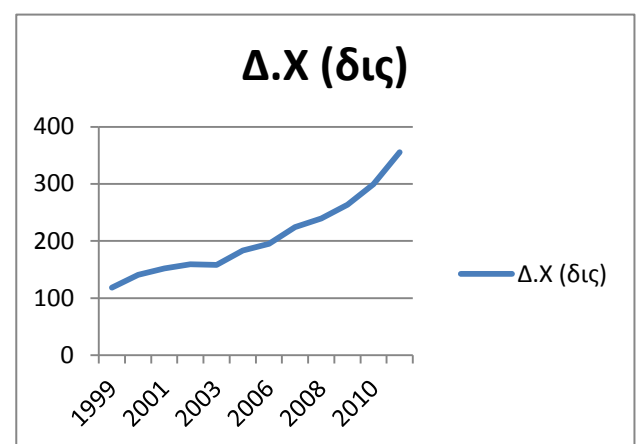
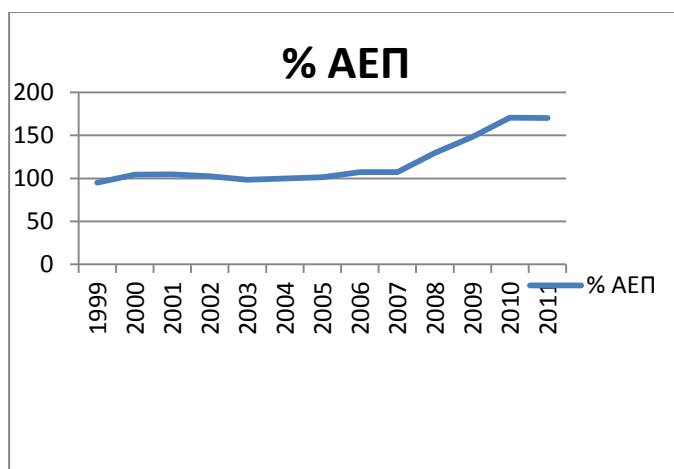
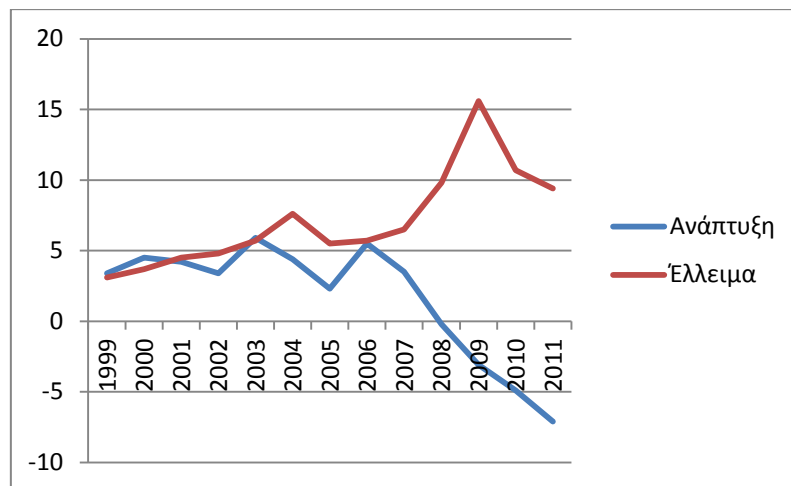
Το 2009 με το δημόσιο χρέος να συνεχίζει να κινείται ανοδικά ο οίκος αξιολόγησης «Standard & Poor's» προχώρησε στην υποβάθμιση της Μακροπρόθεσμης Πιστοληπτικής Ικανότητας της Ελλάδας από Α σε Α- αυξάνοντας το κόστος δανεισμού της χώρας. Το Δεκέμβριο του 2009, ακολούθησε δεύτερη υποβάθμιση της ελληνικής οικονομίας στο επίπεδο

⁵ Οι ισοτιμίες του νομίσματος της κάθε χώρας πρέπει να παραμείνουν μέσα στη ζώνη που ορίζει ο Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ) για δύο τουλάχιστον χρόνια, τα μακροπρόθεσμα επιτόκια δεν μπορούν να ξεπερνάνε κατά περισσότερες από δύο ποσοστιαίες μονάδες τα επιτόκια των τριών πιο αποδοτικών κρατών μελών, ο πληθωρισμός πρέπει να είναι κάτω από μια τιμή αναφοράς (μέσα σε 3 χρόνια οι τιμές δεν πρέπει να ξεπερνάνε κατά περισσότερο από 1,5% τις αντίστοιχες του πιο αποδοτικού κράτους μέλους), το δημόσιο χρέος πρέπει να είναι μικρότερο από το 60% του ΑΕΠ ή να βγαίνει προς αυτόν το στόχο (δηλαδή μπορεί να είναι μεγαλύτερο το ποσοστό, αλλά να έχει πτωτική τάση και να τείνει προς αυτό) και τα ελλείμματα του προϋπολογισμού μικρότερα από 3% του ΑΕΠ

BBB+, από τον ίδιο οίκο και λίγες μέρες μετά ακολούθησε τρίτη υποβάθμιση της χώρας από τον οίκο αξιολόγησης «Moody's».

Πίνακας 4 : Εξέλιξη Δημόσιου Ελληνικού Χρέους (Πηγή: Eurostat <http://el.wikipedia.org/wiki/>)

Έτη	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Δ.Χ (€δισ)	118,6	141,0	151,9	159,2	168,0	183,2	195,4	224,2	239,3	263,3	299,7	329,5	355,7
% του ΑΕΠ	94,9	104,4	104,7	102,6	98,3	99,8	101,2	107,5	107,2	129,7	148,3	170,6	170,3
Ανάπτυξη	3,4	4,5	4,2	3,4	5,9	4,4	2,3	5,5	3,5	-0,2	-3,1	-4,9	-7,1
Έλλειμμα	3,1	3,7	4,5	4,8	5,7	7,6	5,5	5,7	6,5	9,8	15,6	10,7	9,4

Στα μέσα του 2010, η Ελληνική Οικονομία βρέθηκε να αντιμετωπίζει Κρίση Δημόσιου Χρέους, με το δημόσιο χρέος να κινδυνεύει να κριθεί μη βιώσιμο και την ελληνική κυβέρνηση να αδυνατεί να δανειστεί με λογικά επιτόκια από τις διεθνείς αγορές για τη χρηματοδότηση του τρέχοντος δημοσιονομικού ελλείμματος και την αναχρηματοδότηση του χρέους της με αποτέλεσμα να κινδυνεύει να βρεθεί αντιμέτωπη με στάση πληρωμών του Ελληνικού Δημοσίου. Στις 23 Απριλίου 2010 η Ελληνική κυβέρνηση απευθύνθηκε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για δανεισμό ύψους €100 δις (€80 δις από την Ευρωζώνη και €20 από Διεθνές Νομισματικό Ταμείο). Σημειώνεται πως η κυβέρνηση μόλις δύο μήνες πριν απευθυνθεί για χρηματική στήριξη άρχισε να εφαρμόζει μέτρα περιορισμού του ελλείμματος, όπως μειώσεις μισθών στο δημόσιο, περικοπές επιδομάτων, αύξηση στο Φ.Π.Α, ωστόσο χωρίς σημαντική πρόοδο.

Η εκταμίευση του πιο πάνω αναφερόμενου ποσού θα συνοδευόταν από όρους τριών μηνονίων, του Μνημονίου Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής (ΜΟΧΠ), του Τεχνικού Μνημονίου Συνεννόησης (ΤΜΣ) και του Μνημονίου Συνεννόησης στη βάση συγκεκριμένων Προϋποθέσεων Οικονομικής Πολιτικής (ΣΠΟΠ), την οποία εξέλιξη τους θα παρακολουθεί ανά τρίμηνο η Τρόικα. Έτσι βάση αυτού, η πρώτη δανειακή σύμβαση εγκρίθηκε από το ΔΝΤ στις 9 Μαΐου 2010, με λήψη μέτρων λιτότητας, όπως μειώσεις ωφελημάτων σε συνταξιούχους και δημόσιους, περικοπή επιδομάτων, αύξηση του Φ.Π.Α αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης, αύξηση στις αντικειμενικές τιμές ακινήτων, μείωση του κατώτατου μισθού κ.ο.κ (<http://news.in.gr/greece/article>), ως αποτέλεσμα να αρχίσει μαζικό κλείσιμο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και αύξηση της ανεργίας, συγκεκριμένα από 9,6% το 2010 έφτασε σε 17,9% το 2011.

Στις 21 Ιουλίου 2011, χωρίς βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας έγινε συμφωνία νέας δανειδότησης της Ελλάδας για ποσό ύψους €158 δις ⁶, η οποία όμως δεν επικυρώθηκε. Εξαιτίας την ανάγκης για νέα δανειδότηση οι οίκοι αξιολόγησης Fitch και Moody's προχώρησαν σε υποβάθμιση της Ελλάδας σε καθεστώς περιορισμένης χρεοκοπίας. Αργότερα σε έκτακτη σύνοδο κορυφής στις 23 Οκτωβρίου 2011 αποφασίστηκε αναδιάρθρωση του χρέους της Ελλάδας, που προνοούσε 50% κούρεμα του ελληνικού χρέους

⁶ €109 δις θα προέλθουν από την ΕΕ και το ΔΝΤ (€49 δις από αυτά είναι το υπόλοιπο από το πρώτο πακέτο διάσωσης), 37 δις από τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, ενώ άλλα 12 δις θα προέλθουν από την επαναγορά ομολόγων, με ταυτόχρονη επιμήκυνση από 15 έως και 30 χρόνια των ομολόγων που λήγουν από το άμεσο διάστημα έως το 2020

και πρόσθετο πακέτο βοήθειας ύψους €130 δις, ως αναθεώρηση της συμφωνίας που ναυάγησε στις 21 Ιουλίου 2011, με εθελοντική συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην ανταλλαγή ομολόγων, με 50% ονομαστική μείωση επί του θεωρητικά υπολογιζόμενου ελληνικού χρέους το οποίο κατείχαν ιδιώτες επενδυτές. Με άλλα λόγια οι ιδιώτες θα αποδεχτούν σε εθελοντική βάση, μείωση της αξίας των ελληνικών ομολόγων που διαθέτουν κατά 50% (PSI), κίνηση που υλοποιήθηκε μέχρι τον Απρίλιο του 2012, έχοντας ολέθριες επιπτώσεις στους κατόχους των ομολόγων ειδικότερα στον Ελληνικό τραπεζικό τομέα μα και στον κυπριακό όπως θα διαπιστώσουμε στο επόμενο κεφάλαιο. Επίσης τέθηκε νέο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής (πιο σκληρά μέτρα λιτότητας, περισσότερες περικοπές, μείωση του κατώτατο μισθού, κατάργηση θέσεων εργασίας στο δημόσιο τομέα και άλλα) με διάρκεια μέχρι το 2021 και δημιουργία μηχανισμού μόνιμης εποπτείας της Ελλάδας για την συνεχή παρακολούθηση της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων.

Σημειώνεται πως τον Οκτώβριο του 2011 συμφωνήθηκε και η ανακεφαλαιοποίηση των βιώσιμων ελληνικών τραπεζών με ποσό ύψους €30 δις περίπου. Η πρώτη κρατικοποίηση επενδυτικής τράπεζας ήταν η περίπτωση της «Proton Bank» η οποία ζήτησε κεφαλαιακή ενίσχυση από την κυβέρνηση και εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Σημειώνεται πως με την ανακεφαλαιοποίηση της η τράπεζα χωρίστηκε σε δύο επιχειρηματικές οντότητες, την παλαιά Proton η οποία κράτησε τις απαιτήσεις των μετόχων και τμήμα του ισολογισμού και την νέα Proton, στην οποία μεταφέρθηκαν οι καταθέσεις ιδιωτών, επιχειρήσεων, τραπεζών και Δημοσίου, το δίκτυο καταστημάτων και οι δραστηριότητες της παλαιάς Proton η οποία τέθηκε σε εκκαθάριση⁷. (http://el.wikipedia.org/wiki/Proton_Bank).

Τέσσερα χρόνια μετά τη πρώτη δανειακή συμφωνία της Ελλάδας με την Ε.Ε και το ΔΝΤ, το χρέος της χώρας έχει διαμορφωθεί στο €237,5 δις, η ανεργία έφτασε στο 26,8% , το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ έφτασε στο 175,1%, η φτώχεια εξαπλώνεται και η χώρα δεν εμφανίζει σημάδια ανάκαμψης, με τα μέτρα που εφαρμόζονται να σκληραίνουν και να βυθίζουν τη χώρα σε συνεχή ύφεση. Σημειώνεται πως οι εξελίξεις είναι ραγδαίες και κρίσιμες για το μέλλον της χώρας καθώς η νέα κυβέρνηση της χώρας με τον Αλέξη Τσίπρα, ως πρωθυπουργό που ανάλαβε στη θέση του Αντώνη Σαμαρά (20/06/2012-26/01/2015), να

⁷ Τραγική ειρωνεία το γεγονός ότι η παλαιά Proton Bank κατέθεσε μήνυση κατά του επιχειρηματία Λαυρέντη Λαυρεντιάδη και άλλων έξι μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για δάνεια 700 εκατομμυρίων ευρώ που δόθηκαν και εμπλέκονται σε εταιρείες που ζημίωσαν την τράπεζα με δάνεια ύψους

συνεχίζει να βρίσκεται σε συνεχείς διαβουλεύσεις με τους Θεσμούς (Brussels Group, BG: τεχνικά κλιμάκια που συνεδριάζουν στις Βρυξέλλες και στα οποία συμμετέχουν στελέχη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ΕΚΤ, το ΔΝΤ, το ESM/EFSM, καθώς και από την Ελλάδα), αναφορικά με μεταρρυθμίσεις στο πρόγραμμα της Ελλάδας και εύρεση λύσης στο δημόσιο χρέος μα και στην οικονομική κατάσταση στη χώρα.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Κύπρος εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1^η Μαΐου 2004 και την 01 Ιανουαρίου 2008 τηρώντας τα κριτήρια και προϋποθέσεις ένταξης της συνθήκης του Μάαστριχ υιοθέτησε το ευρώ και έγινε μέλος στην Ευρωζώνη με το δημόσιο χρέος της χώρας να είναι 53% ως ποσοστό του ΑΕΠ, να έχει με πλεόνασμα ύψους €0,9 δις, και δημοσιονομικό πλεόνασμα ως ποσοστό του ΑΕΠ 1,5%. Το επίπεδο πληθωρισμού ανερχόταν στο 2,2%, η ανεργία στο 3,9% και ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ βρισκόταν σε υψηλά επίπεδα.

Κατά πόσο η Παγκόσμια Χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 θα επηρέαζε και τη Κύπρο ήταν ένα γεγονός αμφιλεγόμενο. Από την μια αναλυτές υποστήριζαν ότι η ανοικτή οικονομία της χώρας ως «Διεθνές Χρηματοοικονομικό Κέντρο⁸» την καθιστούσε ευάλωτη και από την άλλη από το Υπουργείο Οικονομικών εμφανίζονταν καθησυχασμένοι ότι δεν θα επηρεαζόταν η χώρα λόγω της μη σημαντικής επένδυσης στα τοξικά χρεόγραφα με αποτέλεσμα να μην είχαν προνοήσει και συνέχιζαν απερίσκεπτα τόσο στον Τραπεζικό Τομέα όσο και στην Οικονομική Πολιτική της Κυβέρνησης την επεκτατική τακτική.

4.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η Κυπριακή Κυβέρνηση ακόμη και μετά την έναρξη της κρίσης εκτελούσε επεκτατική πολιτική και προέβαινε σε αύξηση των δαπανών της συνεχώς ως ακολούθως (Μούσουλος, 2014):

1. Τα εισοδήματα του δημόσιου τομέα, οι συντάξεις, φιλοδωρήματα/ επιδόματα συνέχιζαν να ακολουθούν ανοδική πορεία, με τις συνολικές δαπάνες της κυβέρνησης σε αυτά να αυξάνονται από €1.995 δις εκατ. το 2006 σε €2.193 δις εκατ το 2008, σε €2.500 δις εκατ το 2010 και σε €2.744 δις εκατ το 2011.

⁸ Με την υιοθέτηση του ευρώ και απουσία συναλλαγματικών περιορισμών η Κύπρος έγινε Δ.Χ.Κ λόγω του χαμηλότερου φορολογικού συντελεστή σε όλη την Ε.Ε με σύναψη συνθηκών αποφυγής διπλής φορολογίας και το νομικό σύστημα της χώρας βασιζόταν στο αντίστοιχο Βρετανικό με αποφάσεις των δικαστηρίων στο Ηνωμένο Βασίλειο να χρησιμοποιούνται σαν παράδειγμα και αφετέρου η πλεονεκτική στρατηγική θέση του νησιού, το κλίμα και το υψηλό βιοτικό επίπεδο και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης που χρησιμοποιούνται για πολλά χρόνια, συν της ισχυρής τραπεζικής υποδομής. (<http://www.acb.com.cy/upload/20110905/1315207712-03661.pdf>)

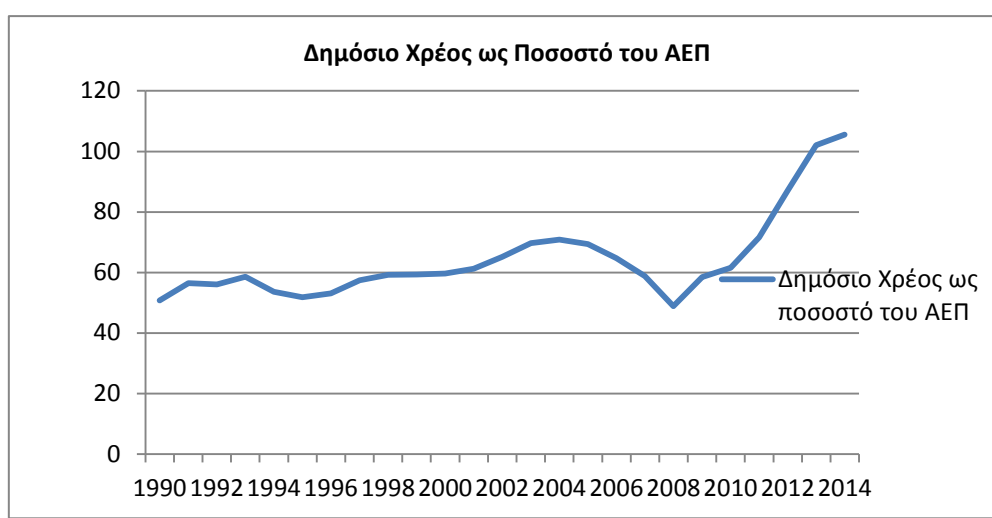
2. Στον τομέα των Ημικρατικών δίδονται διάφορα ωφελήματα και επιδόματα απερίσκεπτα τα οποία στην περίπτωση της ΑΗΚ περιλαμβάνονταν στο λειτουργικό κόστος της Αρχής με αποτέλεσμα να καλύπτονταν από αυξήσεις στο ηλεκτρικό ρεύμα επιβαρύνοντας τους καταναλωτές, συν των αδικαιολόγητων επιδομάτων και εξόδων για κτίρια που υπέρβαιναν τον αρχικό προϋπολογισμό.
3. Για τη κάλυψη ζημιών στις Κυπριακές Αερογραμμές η Βουλή ενέκρινε και έδωσε €31.33 εκα για την κάλυψη του μετοχικού κεφάλαιου τους, όταν το 2012 οι ιδιωτικοί μέτοχοι δεν επένδυναν λόγω της πτώσης της τιμής των μετοχών των ΚΑ.
4. Οικονομική βοήθεια δινόταν συνεχώς στο ΡΙΚ για την κάλυψη μισθών, όπως και στο Κεντρικό Σφαγείο Στην Κοφίνου το οποίο επίσης κακοδιαχειριζόταν. Μη εξαιρετέα θεωρούνται και τα ενοίκια για τα κτήρια της Κυβέρνησης τα οποία ανερχόταν σε πολύ υψηλά ποσά αλλά και οι δαπάνες για τις δημόσιες μεταφορές επιβατών που στην τελική δεν είχαν την απαιτούμενη ζήτηση από Κύπριους πολίτες.
5. Πέρα των πιο πάνω σύμφωνα με την Χρυστάλλα Γιωρκάτζη το 2010 δόθηκαν από τα κρατικά ταμεία €21,2 εκα ως δημόσια βοηθήματα για αιτητές πολιτικού ασύλου, σε πολιτικούς πρόσφυγες και σε άλλες ομάδες αλλοδαπών, κάτι το οποίο η Κυβέρνηση δεν ήταν υποχρεωμένη να πράξει (πέρα της στέγαση και σίτιση) και το 2011 δόθηκαν €25,4 εκα σε πολιτικούς πρόσφυγες.

Πέρα της κακής διαχείρισης των Οικονομικών του κράτους, τον Ιούλιο του 2011 σημειώθηκε μια έκρηξη στη Ναυτική Βάση «Ευάγγελος Φλωράκης» στο Μαρί, δίπλα από τον Ηλεκτροπαραγωγικό σταθμό Βασιλικού που ηλεκτροδοτεί το 60% της χώρας. Η έκρηξη οφειλόταν σε 98 εμπορευματοκιβώτια που περιείχαν πυρίτιδα, τα οποία εκράγηκαν και στοίχισαν τη ζωή σε 13 ανθρώπους, προκάλεσαν τεράστιες ζημιές σε 10 χιλιόμετρα απόσταση μαζί με την καταστροφή του Ηλεκτροπαραγωγικού Σταθμού του Βασιλικού⁹. Από το περιστατικό αυτό για τρεις περίπου μήνες δεν υπήρχε συνεχής παροχή ρεύματος, επιβραδύνοντας τις οικονομικές δραστηριότητες της χώρας, με αποτέλεσμα να σημειωθεί μείωση του ΑΕΠ κατά 2,4% με ξαφνική μείωση εισοδημάτων και αύξηση ανεργίας κατά 0,7-1,2%, αφού η βιομηχανία και οι εμπορικές δραστηριότητες δεν μπορούσαν να λειτουργήσουν ομαλά. Για την κάλυψη των εξόδων των ενοικιασμένων γεννητριών από την Κατοχική Βόρεια Κύπρο, επιβλήθηκαν αυξήσεις στο ρεύμα πλήγοντας επιπρόσθετα τον εμπορικό και βιομηχανικό τομέα με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους παραγωγής αγαθών, του πληθωρισμού και της ανεργίας πλέον των ζημιών εξαιτίας της μη συνεχής παροχής ρεύματος.

⁹ Τα συγκεκριμένα εμπορευματοκιβώτια είχαν κατασχεθεί το 2009 από την Κυπριακή Δημοκρατία καθώς μεταφέρονταν από το Ιράν στη Συρία

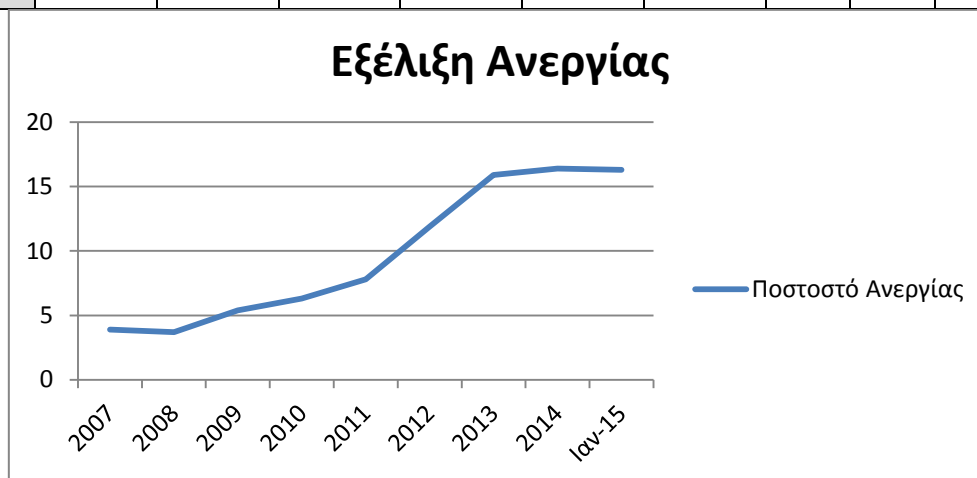
Πίνακας 5: Ακαθάριστο χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) (Πηγή: Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης δημόσιου χρέους «Κυπριακή Δημοκρατία, Υπουργείο Οικονομικών, 2012)

Έτος	%	Έτος	%	Έτος	%
1990	50,8	1991	56,50	1992	56,1
1993	58,6	1994	53,6	1995	51,8
1996	53,1	1997	57,4	1998	59,2
1999	59,3	2000	59,6	2001	61,2
2002	65,1	2003	69,7	2004	70,9
2005	69,4	2006	64,7	2007	58,8
2008	48,9	2009	58,5	2010	61,5
2011	71,6	2012	87,08	2013	102,02
2014	105,55				

Πίνακας 6: Εξέλιξη Ανεργίας: (Πηγή: Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης δημόσιου χρέους «Κυπριακή Δημοκρατία, Υπουργείο Οικονομικών, 2012)

Έτος	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	01/2015
% Ανεργίας	3,9	3,7	5,4	6,3	7,8	11,9	15,9	16,4	16,3

Εν κατακλείδι όπως διαφαίνεται στον Πίνακα 5, το δημόσιο χρέος της Κυπριακής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ από 48,9% το 2008, έχει φτάσει το 71,6% το 2011 και το 2012 έχει αυξηθεί περαιτέρω στο 87,08%. Ως αποτέλεσμα η Κυπριακή Κυβέρνηση όταν κρίθηκε απαραίτητο όπως θα αναλυθεί πιο κάτω να στηρίζει τις τράπεζες της μετά την ζημιά που υπέστησαν από τα Ελληνικά Ομόλογα Δημοσίου δεν ήταν εφικτό με αποτέλεσμα στις 25/06/2012 να απευθυνθεί στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης για ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών της. Σημειώνεται ότι η Κυπριακή Κυβέρνηση το 2011 έλαβε δάνειο ύψους €2,5 δις από την Ρωσία, κάτι το οποίο επιχείρησαν και αργότερα για κάλυψη των δαπανών τους, ωστόσο λόγω αποκλεισμού της χώρας από διεθνείς αγορές λόγω υποβάθμισης της δεν έγινε δεκτό το αίτημα για νέο δανεισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.2: ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Στο Χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου πρωταρχικό ρόλο διαδραματίζει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στην οποία υπόκεινται τα τραπεζικά ιδρύματα που έχουν εγκαθιδρυθεί στην Κύπρο μαζί με τις θυγατρικές τους εταιρείες και τα υποκαταστήματά τους που δραστηριοποιούνται τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Οι βασικές αρμοδιότητες της ΚΤΚ είναι (<http://www.centralbank.gov.cy/>) η εφαρμογή των αποφάσεων νομισματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η κατοχή, διαφύλαξη και διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών αποθεμάτων, η εποπτεία των τραπεζών με κύριο στόχο την ελαχιστοποίηση του συστημικού κινδύνου και την προστασία των καταθετών, η διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος, η προώθηση, ρύθμιση και επίβλεψη της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών, εκκαθάρισης ή και διακανονισμού συναλλαγών και η προσφορά υπηρεσιών ως τραπεζίτης της κυβέρνησης.

Η ΚΤΚ λειτουργεί στη βάση των συστάσεων του Συμφώνου της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας (Basel Committee on Banking Supervision: Basel I, Basel II, Basel III)¹⁰, τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών μέσα στα πλαίσια της

¹⁰ Η BCBS είναι μια επιτροπή που συστάθηκε το 1974, λειτουργεί υπό την αιγίδα της Τράπεζας Διεθνών Κανονισμών και αποσκοπεί στην διαμόρφωση εποπτικών κατευθύνσεων και βέλτιστων πρακτικών των τραπεζικών ιδρυμάτων, σε σχέση πάντα με την κεφαλαιακή τους επάρκεια. Ο κίνδυνος που θα αναλαμβάνει η κάθε τράπεζα δηλαδή θα συνδέεται με την κεφαλαιακή της επάρκεια (ίδια κεφάλαια). Το κανονιστικό πλαίσιο της Βασιλείας εξελίσσεται ενσωματώνοντας νέους κανόνες, έτσι έχουμε τη Βασιλεία I, την Βασιλεία II και την Βασιλεία III της οποίας οι μεταρρυθμίσεις θα τεθούν σε εφαρμογή τέλος του 2019.

αναμόρφωσης του Ευρωπαϊκού εποπτικού πλαισίου και τους κανόνες της ΕΕ που προωθούν την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών από τις τράπεζες.

Πίνακας 7: Πιστωτικά Ιδρύματα που λειτουργούν στην Κύπρο 2008-2013

Πηγή: <http://www.eba.europa.eu/supervisory-convergence/supervisory-disclosure/aggregate-statistical-data>

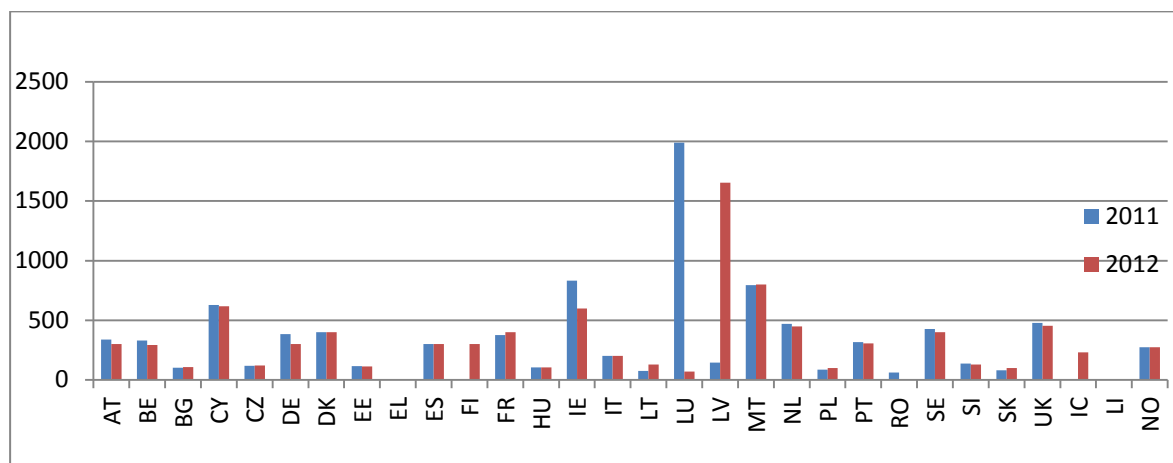
Date		2008	2009	2010	2011	2012	2013
No		156	150 *	150 *	142 *	135	93
Total Assets		102.769	123.505	125.542	111.734	110,542	78.836
Total assets per GDP		605,81%	728,79%	718,82%	629,07%	618.01%	477,69%
Total capital and capital requirements of credit institutions in EU countries							
Total tier I capital as % of total capital		88,64%	91,50%	97,39%	96,21%	95.07%	75,26%
Total tier II capital as % of total capital		12,30%	10,20%	4,30%	9,72%	15.25%	5,16%
Total capital requirements		4.214	5.476	6.103	6.064	5,406	3.632
Total capital adequacy ratio		10,53%	11,27%	11,39%	7,70%	5.95%	12,92%

Στο πίνακα 7 παρουσιάζονται τα σημαντικότερα στοιχεία του Κυπριακού Τραπεζικού Τομέα από το 2008 μέχρι το 2013 από τον οποίο διαφαίνεται πως το 2008 το σύνολο του Ενεργητικού του Τραπεζικού Τομέα στην Κύπρο ως ποσοστό του ΑΕΠ κυμαινόταν σε πολύ υψηλά επίπεδα, συγκεκριμένα σε 605,81%, με το 2009 να ανήλθε σε 728,79%, το 2010 σε 718,82%, το 2011 και το 2012 μειώθηκε στο 618%. Το 2013 με την ένταξη της Κυπριακής Οικονομίας στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης και την εξυγίανση του Τραπεζικού Συστήματος το σύνολο του ενεργητικού των τραπεζών μειώθηκε αισθητά και ως ποσοστό του ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 477,69%. Σημειώνεται πως σε σχέση με άλλες χώρες τη Ε.Ε το μέγεθος του τραπεζικού τομέα στην Κύπρο βρίσκεται στις πρώτες τέσσερις θέσεις χώρες.

Πίνακας 8: Ενεργητικό Τραπεζών ως Ποσοστό του ΑΕΠ (Πηγή: «Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών»
<http://www.eba.europa.eu/supervisory-convergence/supervisory-disclosure/aggregate-statistical-data>).

Χωρα	2011	2012	Χωρα	2011	2012	Χωρα	2011	2012
ΑΥΣΤΡΙΑ	337,29	3	ΦΙΛΛΑΝΔΙΑ	N/A	3	ΠΟΛΩΝΙΑ	85	1
ΒΕΛΓΙΟ	328,9	292,1	ΓΑΛΛΙΑ	375,2	4	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	317	307
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	101,92	106,19	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	105,1	104,8	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	61,17	N/A
ΚΥΠΡΟΣ	629,07	618,01	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	833	6	ΣΟΥΗΔΙΑ	425,83	4
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜ.	117,56	121	ΙΤΑΛΙΑ	2,4	2,4	ΣΛΟΒΕΝΙΑ	136,4	128
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	383	3	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	75	128	ΣΛΟΒΑΚΙΑ	80,7	1
ΔΑΝΙΑ	4,33	4,27	ΛΟΥΞΕΜΒ.	1990	69,2	Η.Β	478	453
ΕΣΘΟΝΙΑ	116	114	ΛΕΤΟΝΙΑ	144,9	1655	ΙΣΛΑΝΔΙΑ	N/A	232
ΕΛ	N/A	N/A	ΜΑΛΤΑ	793,79	8	ΛΙΧΤΕΝΣΑΙΝ	N/A	N/A
ΙΣΠΑΝΙΑ	299,67	299,63	ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	470,48	448,48	ΝΟΡΒΗΓΙΑ	274	273

Διάγραμμα: Ενεργητικό Τραπεζικού Τομέα ως Ποσοστό του ΑΕΠ

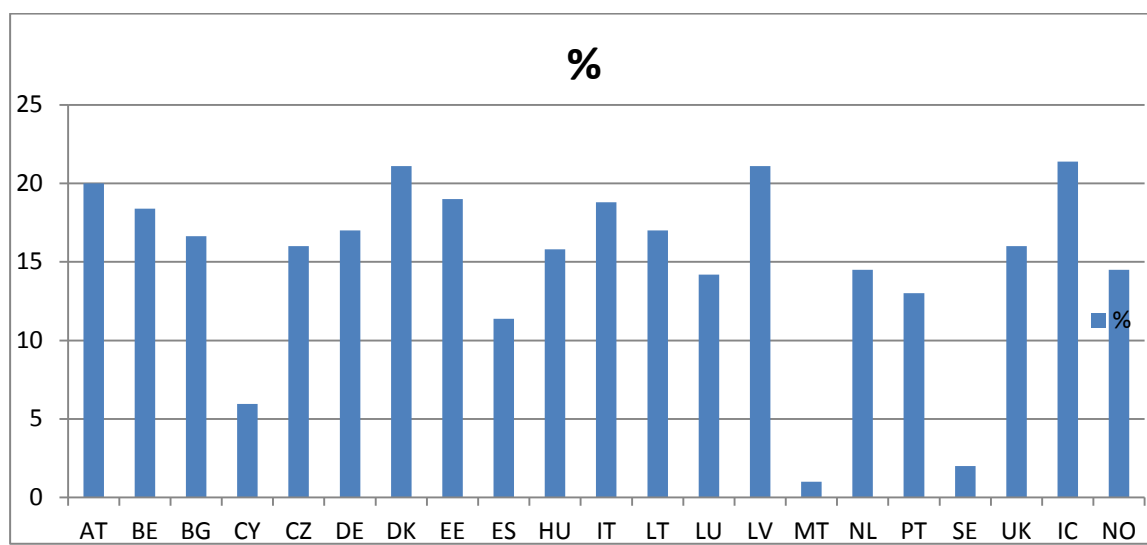
Όσο αφορά την κεφαλαιακή επάρκεια¹¹ των τραπεζών το 2009 ανερχόταν σε 10,53%, και το 2010 σε 11,27%. Πάρα ταύτα το 2011 η κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών μειώθηκε στο

¹¹ Κεφάλαιο: Γραμμή άμυνας, του πιστωτικού ιδρύματος για την κάλυψη των ενδεχομένων ζημιών όταν τα διάφορα αποθεματικά έχουν εξαντληθεί και η διαχείριση κινδύνων είναι ανεπαρκής έτσι ώστε να προστατεύονται τα συμφέροντα των καταθετών (Χριστόπουλος και Ντόκας (2012)). Αναφορικά με το σύμφωνο της Βασιλεία II, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις των τραπεζών για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου αντισυμβαλλομένου, του κινδύνου αγοράς και του λειτουργικού κινδύνου, θέτουν ως ελάχιστο ποσοστό κεφαλαιακής επάρκειας το 8%.

7,7% και το 2012 μόλις στο 5,95% με τα τραπεζικά ιδρύματα να αντιμετωπίζουν πρόβλημα κεφαλαιακής επάρκειας και να έρχονται αντιμέτωπα με την έλλειψη ρευστότητας. Στο πίνακα που ακολουθεί διαγράφεται ο δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας άλλων Κρατών – Μελών της Ε.Ε, με την Κύπρο το 2012 όταν αποτίνεται στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης να καταλαμβάνει μια από τις χαμηλότερες θέσεις στο δείκτη Κεφαλαιακή Επάρκεια.

Πίνακας 9 : Κεφαλαιακή Επάρκεια Τραπεζικού Τομέα Κρατών- Μελών Ε.Ε το 2012:

Πηγή Ε.Β.Α : <http://www.eba.europa.eu/supervisory-convergence/supervisory-disclosure/aggregate-statistical-data>

4.3 ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

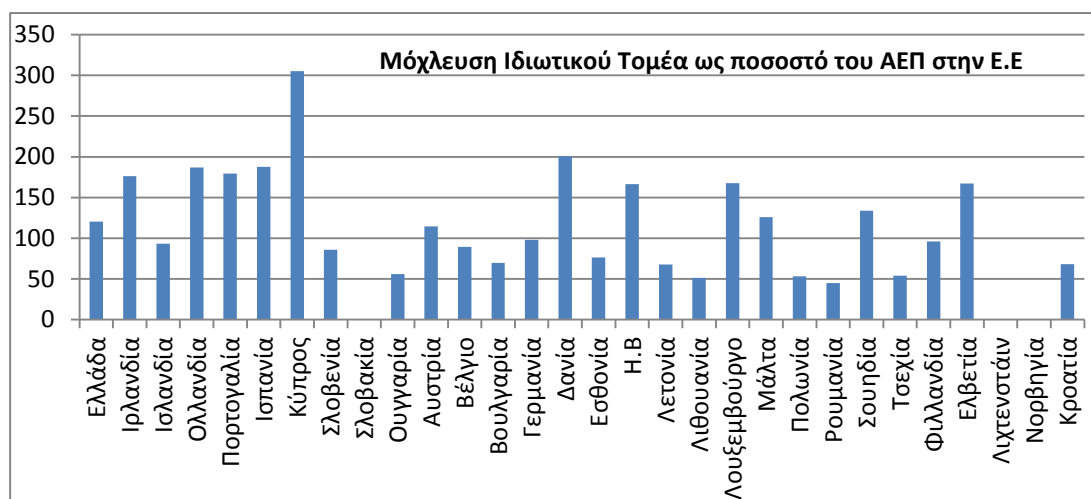
Με την έναρξη της Χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008 οι ξένοι καταθέτες και επενδυτές έδειξαν εμπιστοσύνη στην φήμη για τη διατήρηση της σταθερότητας της Κύπρου ως Περιφερειακό Χρηματοοικονομικό κέντρο και ως προς το ότι δεν θα επηρεαζόταν το νησί, καθώς δεν είχαν γίνει σημαντικές επενδύσεις σε Αμερικάνικες Τράπεζες. Μέχρι το 2010 σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση του Συνδέσμου Τραπεζών (2010-2011), είχε σημειωθεί αύξηση στις καταθέσεις στα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα κατά 20,3% από ξένους και ντόπιους καταθέτες. Επιπρόσθετα το Κυπριακό Τραπεζικό Σύστημα στην Ετήσια Έκθεση του Συνδέσμου Τραπεζών (2010-2011) χαρακτηρίστηκε «υγιές, με ισχυρή κεφαλαιακή επάρκεια και ικανοποιητική ρευστότητα παρά τις δυσμενείς συνθήκες της Οικονομίας σε Παγκόσμιο Κλίο» και δεν υπήρχε η παραμικρή υποψία ή αμφιβολία για την καταστροφική διαχείριση των ρευστών διαθέσιμων από τις τράπεζες, αφού ακόμη και σε τεστ

προσομοίωσης με ακραία σενάρια που εξετάστηκαν στις δύο μεγαλύτερες τράπεζες της Κυπριακής Δημοκρατίας (Λαϊκή και Τράπεζα Κύπρου) η οικονομία της Κύπρου θα ήταν άθικτη. Σημειώνεται πως η κάθοδος των Ρώσων καταθετών και η υπέρμετρη αύξηση των ξένων καταθέσεων στις Κυπριακές Τράπεζες ώθησαν την Κυπριακή Οικονομία σε φαινομενικά ραγδαία ανάπτυξη η οποία δεν διαχειρίστηκε με προσοχή.

Στην επισκόπηση για την Κυπριακή Οικονομία το 2012 που διεξήχθητε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαφάνηκε ότι ο ιδιωτικός τομέας παρουσιάζεται ιδιαίτερα μοχλευμένος και ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι από τα ψηλότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα το χρέος του Ιδιωτικού Τομέα ως ποσοστό προς το ΑΕΠ, το 2010 έχει ανέλθει στο 274% , το 2011 στο 287%. και το 2012 έχει φτάσει στο 305% του ΑΕΠ, μεγαλύτερος μέρος του οποίου αναλογούσε στο τομέα των επιχειρήσεων (http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/idr2012_cyprus_el.pdf).. Τραγική ειρωνεία όχι μόνο η υψηλή μόχλευση του ιδιωτικού τομέα αλλά και η ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου, με πρωταρχικό παράγοντα αξιολόγησης για την προτεινόμενη δανειοδότηση η υπερτιμημένη για την τότε εποχή αξία του ακινήτου και όχι η ικανότητα αποπληρωμής των δανειοληπτών.

Στο πίνακα 10 που ακολουθεί απεικονίζεται το χρέος του ιδιωτικού τομέα ως ποσοστό του ΑΕΠ για το έτος 2012 σε χώρες της Ε.Ε, με το ποσοστό μόχλευσης της Κύπρου να ανέρχεται σε 305,1% (<http://data.worldbank.org/indicator/FS.AST.PRVT.GD.ZS>).

Πίνακας 10: Μόχλευση Ιδιωτικού Τομέα στην Ε.Ε για το 2012

Επιπρόσθετα οι Κυπριακές Τράπεζες παρά την δύσκολη οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα αγνοώντας τον κίνδυνο της κρίσης του Ελληνικού Δημόσιου Χρέους επέλεξαν να επενδύσουν στα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου πεπεισμένοι ότι ήταν τρόπος επένδυσης χωρίς κίνδυνο. Ως αποτέλεσμα με το PSI (Private Sector Involvement) δηλαδή τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην διαδικασία απομείωσης του δημόσιου χρέους δημιουργήθηκαν ζημιές 75% στις Ελληνικές και Κυπριακές Τράπεζες που αντιστοιχούσε σε ποσά από ομόλογα που ανέμεναν να εισπράξουν, με τις μεγαλύτερες τράπεζες της Κυπριακής Οικονομίας Τράπεζα Κύπρου και Λαϊκή Τράπεζα να έχουν τεράστιες απώλειες. Πέρα τούτου ατυχές υπήρξε το γεγονός ότι όταν γίνονταν διαπραγματεύσεις για λήψη αποζημίωσης από πακέτο οικονομικής στήριξης που θα δινόταν στις τράπεζες η Κυπριακή Κυβέρνηση δεν έλαβε μέρος.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ

ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ

ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2008-2012

Στο κεφάλαιο αυτό θα επικεντρωθούμε στην αξιολόγηση των τριών Μεγαλύτερων Κυπριακών Τραπεζών, Τράπεζα Κύπρου, Λαϊκή Τράπεζα, Ελληνική Τράπεζα και της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας για τα έτη 2008-2012, καθώς με την ένταξη της Κύπρου στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας βρέθηκαν στο επίκεντρο και η ανακεφαλαιοποίηση τους ήταν μια από τις βασικές προϋποθέσεις για την παραχώρηση δανεισμού προς την Κυπριακή Οικονομία. Σημειώνεται πως θα γίνει αναφορά στους δείκτες ρευστότητας, αποδοτικότητας, ποιότητας ενεργητικού και κερδοφορίας.

α) Αποδοτικότητα-αποτελεσματικότητα (Efficiency): Οι δείκτες αποδοτικότητας υποδεικνύουν πόσο αποτελεσματικά η επιχείρηση διαχειρίζεται τα κεφάλαια της.

ROA (Return on Assets): Δείκτης αποδοτικότητας Ενεργητικού	Καθαρά κέρδη/ Σύνολο Ενεργητικού) X100	Υψηλός δείκτης= μεγαλύτερη αποδοτικότητα/ Δείχνει αν η επιχείρηση είναι κερδοφόρα (θετική επίδραση)
ROE (Return on Equity): Δείκτης αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων	(Καθαρά κέρδη/ Ίδια Κεφάλαια) X100	Δείχνει τη δυναμική της επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη (σύγκριση με ανταγωνιστές)
Δείκτης Κόστους / Εσόδων	Έξοδα από τόκους/ (Καθαρό Εισόδημα από τόκους + Έσοδα εκτός τόκων)	Σχέση εξόδων και όγκου τραπεζικών εργασιών (εσόδων). Υψηλότερα έξοδα = χαμηλή κερδοφορία
(ΚΚΠΦ / Χ+Κ)X100	(Καθαρά κέρδη προ φόρων/ Χορηγήσεις+ Καταθέσεις) X100	Υπολογίζει τα κέρδη των ΑΠΙ σε σχέση με τις βασικές εργασίες της τράπεζας

β) Ρευστότητα: Δείχνει το βαθμό στον οποίο μια επιχείρηση μπορεί να ανταποκριθεί στις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της. Αναφορικά με τις τράπεζες εξετάζονται οι δείκτες χορηγήσεις προς καταθέσεις και το σύνολο ενεργητικού προς το σύνολο χορηγήσεων.

(Χορηγήσεις/Καταθέσεις) X100	Δείχνει την ανάγκη των Τραπεζών σε σχέση με τα Δάνεια και τις Καταθέσεις. Χωρίς την απαιτούμενη Ρευστότητα για να ανταποκριθεί στις Υποχρεώσεις της μια Τράπεζα μπορεί να αποτύχει: Όσο ψηλή τιμή τόσο μεγάλες ανάγκες για ρευστό υπάρχουν
(Σύνολο Ενεργ./ Σύνολο Χορηγήσεων) X1100	Δείχνει την αναλογία των Δανείων που κατακρατεί η Τράπεζα (Υψηλή Τιμή σημαίνει Χαμηλή Αποδοτικότητα και Χαμηλό Κίνδυνο)

γ) Ποιότητα Ενεργητικού: Υψηλές τιμές των δεικτών σημαίνει κακή ποιότητα ενεργητικού, κάτι το οποίο έχει επίπτωση στην αποδοτικότητα, καθώς υπάρχει μείωση εσόδων από τόκους, ψηλές προβλέψεις και μείωση καθαρών εσόδων (Δείκτης Προβλέψεις/Σύνολο Ενεργητικού).

δ) Κεφαλαιακή Επάρκεια: Αναφορικά με την Κεφαλαιακή Επάρκεια οι οδηγίες προς την Τράπεζα βασίζονται στο πλαίσιο της Βασιλείας II στους τρεις πιο κάτω Πυλώνες (<http://www.coopbank.com.cy/>):

1. Ο Πυλώνας I που αφορά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του πιστωτικού ιδρύματος, ώστε να καλύπτεται επαρκώς η έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και το λειτουργικό κίνδυνο (ελάχιστος δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας 8%).
2. Ο Πυλώνας II έχει σκοπό την επικοινωνία μεταξύ των εποπτικών αρχών και των τραπεζών σε συνεχή βάση καθώς και την αξιολόγηση των κεφαλαιακών αναγκών των τραπεζών σε σχέση με τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται.
3. Ο Πυλώνας 3 επιβάλλει τη γνωστοποίηση πληροφοριών σχετικά με τις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων όπως επίσης και τα αποτελέσματα του υπολογισμού των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων, μαζί με λεπτομερείς πληροφορίες αναφορικά με τη σύνθεση των βασικών ιδίων κεφαλαίων, των συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων και των αφαιρέσεων. Επίσης γνωστοποιούνται τα αποτελέσματα της ΕΔΑΚΕ μαζί με διάφορες αναλύσεις που αφορούν τον πιστωτικό κίνδυνο.

5.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (<http://www.bankofcyprus.com/>)

Το συγκρότημα της Τράπεζας Κύπρου, ιδρύθηκε το 1899 και θεωρείτο ο μεγαλύτερος Χρηματοοικονομικός Οργανισμός στην Κύπρο. Μέχρι το 2012 είχε σε λειτουργία 595 καταστήματα. Από αυτά 211 υποκαταστήματα δραστηριοποιούνταν στη Ρωσία, 185 στην Ελλάδα, 143 στην Κύπρο, 27 στην Ουκρανία, 12 στη Ρουμανία, 12 στην Αυστραλία, 4 στο Ηνωμένο Βασίλειο και 1 στο Channel Islands. Επιπρόσθετα η Τράπεζα λειτουργούσε 9 καταστήματα αντιπροσωπείας στη Ρωσία, τη Ρουμανία, την Ουκρανία, τον Καναδά, τη Σερβία και τη Νότια Αφρική. Καταλυτική χρονιά για την Τράπεζα το έτος 2008 όταν προχώρησε με εξαγορά 80% του μετοχικού κεφαλαίου της Ρωσικής «Uniastrum Bank» προέβηκε σε επέκταση του δικτύου καταστημάτων Ελλάδας και ανέπτυξε δραστηριότητες στην Ρουμανία και Ουκρανία.

Σήμερα το Συγκρότημα διαθέτει δίκτυο 300 καταστημάτων: στην Κύπρο (130), στη Ρωσία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στα Channel Islands. Διαθέτει επίσης 5 γραφεία αντιπροσωπείας στη Ρωσία, στην Ουκρανία, στην Κίνα και στην Ν. Αφρική. Η αλλαγή αυτή επιτεύχθηκε μετά την απόφαση του Eurogroup στις 25 Μαρτίου 2013 και τα διατάγματα που εξέδωσε η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, όπου η Τράπεζα Κύπρου απέκτησε τις ασφαλισμένες καταθέσεις και την πλειοψηφία των στοιχείων του ενεργητικού και των δανείων της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd («Λαϊκής»). Σημειώνεται πως η μείωση των καταστημάτων είχε στόχο να δοθεί η ευκαιρία στον όμιλο να επικεντρωθεί στις κύριες αγορές.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΣ	2008	2009	2010	2011	2012
ROA: (Καθαρά κέρδη μετά φόρων/ Σύνολο Ενεργητικού) X100	1,32%	0,82%	0,71%	-3,6%	-7,1%
ROE: (Καθαρά κέρδη μετά φόρων/ Ίδια Κεφάλαια)X100	23,27 %	12,9%	10,6%	ZHMIA ETOYΣ	ZHMIA ETOYΣ
Καθαρά κέρδη προ φόρων/ Χορηγήσεις+ Καταθέσεις) X100	1,05%	0,67%	0,57%	ZHMIA ETOYΣ	ZHMIA ETOYΣ
Κόστος/Έσοδα: Έξοδα εκτός Τόκων/ (Καθαρό Εισόδημα από Τόκους + Έσοδα εκτός Τόκων)	44,9%	52,4%	50%	47,8%	54,3%
ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ					
(Χορηγήσεις/Καταθέσεις)X100	87,5%	89,7%	84,1%	92%	86%
NPL	3,8%	5,6%	7,3%	10,2%	23,7%
Σύνολο Ενεργητικού / Σύνολο Χορηγήσεων)X100	148%	154%	153%	137%	127%

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2008 €000	2009 €000	2010 €000	2011 €000	2012 €000
Προβλέψεις/ Σύνολο Ενεργητικού	0,25%	0,62%	0,88%	1,14%	7,4%
ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	11,2%	11,7%	11,9%	6,6%	-1,9%
ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ					
Συνολικές Χορηγήσεις	24.424.694	25.635.780	27.725.451	27.366.917	24.374.531
Συνολικές Καταθέσεις	27.935.747	28.584.561	32.952.567	29.654.498	28.442.152
Σύνολο Προβλέψεων για Απομείωση δανείων και απαιτήσεων	-91.601	-247.935	-374.497	-426.287	-2.306.157

5.1.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2008-2011 (<http://www.bankofcyprus.com/>)

Κέρδη Συγκροτήματος:

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου για το έτος 2008 ο Όμιλος παρουσίασε κέρδη μετά φορολογίας που αναλογούσαν στους μετόχους ύψους €502 εκα, σημειώνοντας αύξηση κατά 4% από το 2007, με τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία του συγκροτήματος να έχουν ανέλθει σε €36.107 εκα (2007:€31.763). Το 2009 παρατηρούμε ότι τα κέρδη του συγκροτήματος μετά τη φορολογία που αναλογούν στους μετόχους μειώθηκαν στα €313 εκα. Ακολούθως το 2010, με την Ελλάδα να εντάσσεται στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης και τις εργασίες του Συγκροτήματος να μην μένουν ανεπηρέαστες, καθώς μεγάλο ποσοστό των εργασιών της πραγματοποιούνται στην Ελλάδα (35%), τα κέρδη του συγκροτήματος μετά τη φορολογία μειώθηκαν σε €306 εκατ .

Το 2011 η απομείωση των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου Χρέους (ΟΕΔ) (ως συμφωνία αναδιάρθρωση του Ελληνικού Δημόσιου Χρέους), δεν μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστο το Συγκρότημα της Τράπεζας Κύπρου και υπήρξε η αιτία πρόκλησης ανεπανόρθωτων ζημιών στις δύο μεγαλύτερες τράπεζες της Κύπρου. Τα Κρατικά Ομόλογα όπως αναφέρει και ο κ. Αριστοδήμου Πρόεδρος του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου το 2011, θεωρούνταν επένδυση με πολύ χαμηλό κίνδυνο και χρησιμοποιούνταν από τις Κεντρικές Τράπεζες των χωρών για λήψη άμεσης ρευστότητας, με μηδενικό συντελεστή στάθμισης και ήταν μια κίνηση επένδυσης που προτρέπονταν οι τράπεζες να ακολουθούν. Αν εξαιρέσουμε την απομείωση των ΟΕΔ, τα κέρδη του Συγκροτήματος μετά τη φορολογία ανήλθαν σε €312 εκατ. έναντι €306 εκατ. το 2010 σημειώνοντας αύξηση 2%, ωστόσο λόγω της απομείωσης των ΟΕΔ, οι ζημιές του Συγκροτήματος μετά τη φορολογία διαμορφώθηκαν σε €1.371 εκα με

τη τιμή ανά μετοχή να διαμορφώνεται αρνητική σε 156,9 σεντ. Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων ανήλθαν σε €26,2 εκα το 2011 από €74,4 εκα το 2010 και η ζημιά από την απομείωση ομολόγων ελληνικού δημοσίου ανήλθε σε €1.729,2 εκα.

Αποδοτικότητα:

Το 2008 ο δείκτης κόστος προς έσοδα κυμάνθηκε σε χαμηλά επίπεδα, συγκεκριμένα σε 44,9% (2007:43,8%, 2006:46,7%), με τον όμιλο να διατηρεί την αποτελεσματικότητα του και τα καθαρά έσοδα από τόκους ανήλθαν σε €792 εκα, σημειώνοντας ετήσια αύξηση 5%. Όσο αφορά το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το 2008 διαμορφώθηκε σε 2,52% (2007: 2,81%). Η ρευστότητα του Συγκροτήματος παρόλο που μειώθηκε σε σχέση με το 2007 συνέχιζε να είναι ικανοποιητική με την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων να ανέρχεται σε 23,27% (2007:27,6%, 2006:21,7%) και με το δείκτη απόδοσης ενεργητικού να διαμορφώνεται στο 1,32% .

Το 2009 η αποτελεσματικότητα του συγκροτήματος διατηρήθηκε επίσης σε ικανοποιητικά επίπεδα με το δείκτη κόστος προς έσοδα να αυξάνεται στο 52,4% , παρά τις συνεχιζόμενες αντίξοες οικονομικές συνθήκες και με την πρόσφατη επέκταση του δικτύου καταστημάτων στη Ρωσία, Ρουμανία, Ουκρανία και Ελλάδα. Σημειώνεται επίσης ότι το συγκρότημα παρουσίασε αύξηση στα καθαρά έσοδα από τόκους και στα έσοδα από προμήθειες το 2009, τα οποία ανήλθαν σε €1.091 εκατ. σε σύγκριση με το 2008, σημειώνοντας ετήσια αύξηση 8%. Όσο αφορά το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο ανήλθε σε 2,39%. Απεναντίας οι δείκτες απόδοσης ιδίων κεφαλαίων και ενεργητικού, παρουσίασαν αντίστοιχη μείωση και κυμάνθηκαν σε 12,9% και 0,82% αντίστοιχα.

Το 2010 ο δείκτης κόστους/ έσοδα έχει μειωθεί ελάχιστα και έχει διαμορφωθεί σε 50% (2009: 52,4%), με το Συγκρότημα να έχει καταφέρει να μειώσει τα έξοδα και να αυξήσει τα έσοδα του στην δύσκολη περίοδο αυτή, ωστόσο ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων παρουσίασε μείωση κατά 2,9% από το 2009 και διαμορφώθηκε σε 10,6% όπως και ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων που μειώθηκε από 0,82% σε 0,71% . Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο ανήλθε σε 2,66% σε σχέση με 2,39% το 2009, με τα καθαρά έσοδα από τόκους να ανέρχονται σε €1.041 εκα (23% αύξηση).

Όσο αφορά το 2011 τα καθαρά έσοδα από τόκους ανήλθαν σε €1.168 εκα (2010: €1.040) και ο δείκτης κόστος προς έσοδα μειώθηκε στο 47,8% από 50% το 2010 δείχνοντας θετική διαχείριση του λειτουργικού κόστους του συγκροτήματος παρά τις ζημιές που έχει υποστεί από την PSI. Ωστόσο ζημιογόνα και μη αποτελεσματική κρίνεται η Τράπεζα καθώς οι δείκτες απόδοσης ιδίων κεφαλαίων και απόδοσης στοιχείων ενεργητικού είναι αρνητικοί.

Ρευστότητα:

Το Συγκρότημα το 2008 διατηρεί ικανοποιητική ρευστότητα με τον δείκτη δάνεια προς καταθέσεις να έχει διαμορφωθεί σε 87,5% και ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων να παρέμεινε στο 3,8% (2007:3,8%). Πάρα την έναρξη της οικονομικής κρίσης παρατηρήθηκε αύξηση των δανείων του Συγκροτήματος κατά 29%, συγκεκριμένα παρατηρήθηκε 29% αύξηση των νέων χορηγήσεων στην Ελλάδα, 22% αύξηση των νέων χορηγήσεων στην Κύπρο και 17% σε άλλες χώρες. Ωστόσο άνοδος παρατηρήθηκε και στις καταθέσεις, συνολικού ποσοστού 11%, 1% μόλις στην Κύπρο, 19% στην Ελλάδα και στις άλλες χώρες μείωση κατά 3%. Βάση αυτών το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες αυξήθηκε από €18.921 εκα το 2007 σε €24.449 εκα το 2008 και οι καταθέσεις πελατών από €25.179 εκα το 2008 ανήλθαν σε €27.936 εκα το 2008. Σημειώνεται πως ο δείκτης συνολικού ενεργητικού προς χορηγήσεις για την περίοδο αυτή έχει ανέλθει σε 148% .

Το 2009 ο δείκτης δάνεια προς καταθέσεις διαμορφώθηκε στο 89% με την ρευστότητα του Συγκροτήματος να παραμένει ικανοποιητική, παρά τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Σημειώνεται πως από το 2009 οι συνολικές χορηγήσεις αυξήθηκαν μόνο κατά 6% και ανήλθαν σε €25,6 και οι καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 2% και ανήλθαν σε €28,5 εκα. Πέρα τούτου το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων (δάνεια τα οποία παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέρα των τριών μηνών και δεν είναι πλήρως εξασφαλισμένα) αυξήθηκαν σε 5,6% φανερώνοντας αδυναμίες των δανειοδοτούμενων στην κανονική αποπληρωμή των υποχρεώσεων τους.

Το έτος 2010 το Συγκρότημα διατηρούσε ικανοποιητική ρευστότητα με το δείκτη δανείων προς καταθέσεις να παρέμεινε σε 84%. Τα δάνεια σημείωσαν 9% αύξηση και ανήλθαν σε €27,7. Συγκεκριμένα τα δάνεια στην Κύπρο αυξήθηκαν κατά 9%, με συνολική συνεισφορά στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων του Συγκροτήματος 48%, στην Ελλάδα παρουσίασαν 4% αύξηση με συνολική συνεισφορά 35% στις χορηγήσεις του Συγκροτήματος, στη Ρωσία

σημείωσαν 34% αύξηση με συνολική συνεισφορά 7% στο χαρτοφυλάκιο χορηγήσεων του Συγκροτήματος και στις υπόλοιπες χώρες σημειώθηκε 15% αύξηση με συνολική συνεισφορά στο συγκρότημα 10%. Όσο αφορά το δείκτη μη εξυπηρετούμενων δανείων αυξήθηκε στο 7,3%, ωστόσο το γεγονός ότι ο δείκτης δανείων/ καταθέσεων συγκριτικά με τις άλλες χώρες της Ε.Ε είναι σε χαμηλά επίπεδα δεν ήταν ανησυχητικό. Όσο αφορά τις καταθέσεις σημείωσαν ετήσια αύξηση ποσοστού 15% με το σύνολο να έχει διαμορφωθεί σε ΕΥΡ33,0 δις.

Το 2011, η ρευστότητα του Συγκροτήματος συνέχιζε να κυμαίνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα, με 92% δείκτη δανείων/καταθέσεων. Πάρα ταύτα το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας από €42.638 εκα το 2010 μειώθηκαν σε €37.475 εκα το 2011 και τα ίδια κεφάλαια από €2.828 εκα το 2010 έγιναν €2.429 το 2011. Καθοδική πορεία παρατηρήθηκε και στις καταθέσεις πελατών που παρατηρείται μείωση ύψους €3.299 εκα σε σχέση με το 2010.

Ποιότητα Ενεργητικού:

Τα κέρδη πριν τις προβλέψεις το 2008 ανήλθαν σε €654 εκα, σε σχέση με €629 το 2007, με το δείκτη προβλέψεις προς σύνολο ενεργητικού να κυμαίνεται σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα συγκεκριμένα σε 0,25%. Σημειώνεται πως οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων έχουν διαμορφωθεί σε €91,6 εκα.

Το 2009 ο δείκτης προβλέψεις προς σύνολο ενεργητικού αυξήθηκε σε 0,62% και παρόλο που συνέχιζε να κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, δείχνει πως η ποιότητα του Ενεργητικού του Συγκροτήματος έχει αλλοιωθεί.

Το 2010 ο δείκτης προβλέψεις προς σύνολο ενεργητικού αυξήθηκε στο 0,88%, με τις προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων να έχουν διαμορφωθεί σε €374 εκα σε σχέση με €274 εκα ως αντίκτυπο των αντίξοων οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα κυρίως μα και στην Κύπρο.

Το 2011 ο δείκτης προβλέψεις προς ενεργητικού επιδεινώθηκε και ανήλθε στο 1,14% κάτι το οποίο αναμενόταν με την αύξηση των προβλέψεων ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών.

Κεφαλαιακή Επάρκεια:

Το 2008 τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος ανέρχονταν σε €2,04 δις με το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος με βάση τις αρχές της Βασιλείας II να έχει διαμορφωθεί σε 11,2%. Όσο αφορά τον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας το 2009 ανέρχεται σε 11,7% ο οποίος συνεχίζει να είναι ικανοποιητικός σε σχέση με τον αποδεκτό δείκτη ΚΕ του Συμβούλου Βασιλείας II. Στις 31 Δεκεμβρίου 2010, τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος αυξήθηκαν σε €2,74 δις από €2,4 δις το 2009, με το μετοχικό κεφάλαιο να έχει αυξηθεί από €598 εκα σε €894 εκα, και το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος να ανήλθε σε 11,9%.

Στις 6 Ιουνίου 2009, μια κίνηση της Τράπεζας που είχε σκοπό με αυτή να διατηρηθεί η κεφαλαιακή επάρκεια σε υψηλά επίπεδα για να μπορεί να συνεχίζει την ανάπτυξη της και η οποία στο μέλλον κρίθηκε καταλυτική είναι ότι Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2013/2018 ονομαστικής αξίας €527 εκατ. ανταλλάχθηκαν με Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου αντίστοιχης ονομαστικής αξίας. Στις 6 Ιουνίου 2009 η Εταιρία έκδωσε Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου ονομαστικής αξίας €645 εκατ. τα οποία προσφέρθηκαν στους μετόχους της Εταιρίας (στην αναλογία Μετατρέψιμα Αξιόγραφα ονομαστικής αξίας €11 για κάθε 10 μετοχές που κατείχαν). Το προϊόν της έκδοσης προήλθε από την ανταλλαγή €527 εκατ. Μετατρέψιμων Χρεογράφων (δανειακό κεφάλαιο για σκοπούς εμπορίας) 2013/2018 και την είσπραξη €118 εκατ. σε μετρητά, διατηρώντας το δείκτης φερεγγυότητας του ομίλου σε ικανοποιητικά επίπεδα. Επίσης τον Οκτώβριο 2010 το Συγκρότημα προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους €345 εκατ. για περαιτέρω ενδυνάμωση της κεφαλαιακής του βάσης και σε έκδοση Μετατρέψιμων Αξιόγραφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου ύψους €1.342 εκατ. για περαιτέρω ενδυνάμωση της κεφαλαιακής του βάσης.

Το 2011 τα κύρια βασικά ίδια κεφάλαια της Τράπεζας αυξήθηκαν κατά €592 εκατ. από τα οποία €160 εκατ. αφορούν άσκηση δικαιωμάτων προτίμησης και €432 εκατ. αφορούν μετατροπή Μετατρέψιμων Αξιόγραφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου σε μετοχές. Ο δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος όμως κυμάνθηκε κάτω από τα κατώτατα όρια του Συμφώνου Βασιλείας και διαμορφώθηκαν σε 6,6% και το Συγκρότημα να αντιμετωπίζει ουσιαστικό πρόβλημα έλλειψης κεφαλαίων, κυρίως λόγω της απομείωσης των ΕΟΔ.

5.1.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012

Να αναφέρω πως το 2011 το Συγκρότημα συμμετείχε σε Κεφαλαιακή Άσκηση η οποία διενεργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ('ΕΑΤ') σε συνεργασία με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου σε 71 Ευρωπαϊκές Τράπεζες, με σκοπό τη δημιουργία έκτακτου και προσωρινού κεφαλαιακού αποθέματος (capital buffer) για αντιμετώπιση των τρεχουσών ανησυχιών της αγοράς από τον κίνδυνο της έκθεσης σε κρατικά ομόλογα και των άλλων υπολειμματικών πιστωτικών κινδύνων που σχετίζονται με το δυσμενές περιβάλλον της αγοράς. Αυτό το απόθεμα δεν είχε σχεδιαστεί αποκλειστικά για να καλύψει ζημιές από κυβερνητικά ομόλογα αλλά να διαβεβαιώσει τις αγορές για την ικανότητα των τραπεζών να αντεπεξέλθουν σε μια σειρά από κρίσεις και να εξακολουθούν να διατηρούν επαρκή κεφάλαια. Επομένως σύμφωνα με τα αποτελέσματα της άσκησης με στοιχεία 30/09/2011 το κεφαλαιακό έλλειμμα για το Συγκρότημα ανερχόταν σε €1.560 εκατ. το οποίο έπρεπε να καλυφθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 2012.

Στα πλαίσια αυτά, όπως αναφέρεται πιο πάνω το Συγκρότημα προχώρησε σε έκδοση μετοχικού κεφαλαίου ύψους €160 εκατ. και μετατροπή Μετατρέψιμων Αξιόγραφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου σε μετοχές ύψους €432 εκατ. το Μάρτιο του 2012, σε πώληση της Bank of Cyprus Australia Ltd με θετική συνεισφορά στα κεφάλαια ύψους €80 εκατ., και σε διαχείριση των σταθμισμένων περιουσιακών του στοιχείων. Πάρα ταύτα από το πρώτο εξάμηνο του 2012 κίολας εμφανίστηκαν επιπρόσθετες ζημιές λόγω αυξημένων προβλέψεων στο δανειακό χαρτοφυλάκιο σε Κύπρο και Ελλάδα, καθώς και της περαιτέρω απομείωσης των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου και ομολόγων χρηματοοικονομικών οργανισμών σε Κύπρο και Ελλάδα. Σαν αποτέλεσμα, το Συγκρότημα ανακοίνωσε στις 27 Ιουνίου 2012 ότι δεν ήταν σε θέση να καλύψει πλήρως το κεφαλαιακό έλλειμμα όπως είχε καθοριστεί από την ΕΑΤ και αποτάθηκε στην Κυπριακή Δημοκρατία για κεφαλαιακή στήριξη και μέχρι τις 31/12/2012 το Συγκρότημα δεν πληρούσε τους ελάχιστους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας

Συγκεκριμένα οι σημαντικότεροι οικονομικοί δείκτες του Συγκροτήματος που αντικατοπτρίζουν την εικόνα του όπως αναφέρεται πιο πάνω διαμορφώθηκαν ως ακολούθως: Οι συνολικές καταθέσεις του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2012 ανήλθαν σε €28,4 δις σημειώνοντας μικρή ετήσια μείωση 4%. Ο δείκτης καθαρών δανείων προς καταθέσεις ανήλθε σε 86%, και ο δείκτης κόστος προς έσοδα για το 2012 διαμορφώθηκε σε 54,3% από 48,2% το 2011, λόγω της μείωσης των συνολικών εσόδων. Τα καθαρά έσοδα από τόκους το

2012 ανήλθαν σε €1.011 εκατ. σημειώνοντας μείωση 13% σε σύγκριση με το 2011 με το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο να αυξάνεται στο 2,99% από 2,98% το 2011. Τα κέρδη από χρηματοοικονομικά μέσα για το 2012 ανήλθαν σε €83 εκατ. (€49 εκατ. το 2011) και συμπεριλαμβάνουν πραγματοποιηθέντα κέρδη €97 εκατ. από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα επαναγοράς από την Ελληνική Δημοκρατία των νέων ΟΕΔ.

Εντούτοις το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων επί του συνόλου των δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2012 ανήλθε σε 23,7% έναντι 10,2% στις 31 Δεκεμβρίου 2011. Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων οι οποίες ανήλθαν σε €2.306 εκατ. για το έτος 2012, έναντι €426 εκατ. το 2011 σημειώσαν αύξηση κατά 441%. Οι προβλέψεις έχουν αυξηθεί σημαντικά σε σύγκριση με το 2011 αντικατοπτρίζοντας την απότομη αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (αύξηση €3,7 δις κατά το 2012). Στις 31 Δεκεμβρίου 2012, τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος ανέρχονταν σε €258 εκατ. με το συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας να διαμορφώθηκε στο -1,9% (8% απαιτούμενα).

Συνοψίζοντας η ζημιά μετά τη φορολογία για το 2012, συμπεριλαμβανομένης της απομείωσης Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) (€188 εκατ.), της απομείωσης της υπεραξίας και άλλων άυλων περιουσιακών στοιχείων (€360 εκατ.) και το κόστος αναδιάρθρωσης (€21 εκατ.), ανήλθε σε €214 εκατ. σε σύγκριση με €1.359 εκατ. για το 2011. Σαν αποτέλεσμα της περαιτέρω επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών και της αυξημένης εκροής καταθέσεων στις αρχές του 2013, το Συγκρότημα άντλησε ρευστότητα από το Ευρωσύστημα το Μάρτιο του 2013 (πριν τη συμφωνία Κύπρου Eurogroup) η οποία στις 15 Μαρτίου 2013 ανερχόταν σε περίπου €1 δις.

5.2 ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

(http://www.stockwatch.com.cy/media/fstatements_pdf/CPB_FinalResuls2011.pdf)

Η «Marfin Popular Bank» μέχρι το 2012 ήταν ένας από τους μεγαλύτερους τραπεζικούς ομίλους στην Κυπριακή Οικονομία και δραστηριοποιείτο σε εννέα χώρες συν τις χώρες Κύπρο και Ελλάδα με δίκτυο πέρα των 470 καταστήματα (Ηνωμένο Βασίλειο, Ρωσία, Ουκρανία, Ρουμανία, Σερβία, Μάλτα, Guernsey και Γραφείο Αντιπροσωπείας στην Κίνα).

Ένα σημαντικό γεγονός που ήταν καθοριστικό για τη Λαϊκή Τράπεζα ήταν η συγχώνευση της το 2006 με τις Εγνατία Τράπεζα και «Marfin Bank» και την μετονομασία της σε «Marfin Popular Bank». Το 2011 όμως η «Marfin Popular Bank» πώλησε την πλειοψηφία των μετοχών της στην Εσθονική θυγατρική της, και επέστρεψε στο ιστορικό της όνομα: Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου (Cyprus Popular Bank) με ζημιά από την απομείωση της εμπορικής επωνυμίας ύψους € 0,5 εκ, όπως θα αναλυθεί πιο κάτω.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΣ	2008	2009	2010	2011	2012
ROA: (Καθαρά κέρδη/ Σύνολο Ενεργητικού) X100	1,05%	0,41%	0,21%	ZHMIA ΕΤΟΥΣ	ZHMIA ΕΤΟΥΣ
ROE: (Καθαρά κέρδη/ Ίδια Κεφάλαια)X100	11,2%	4,53%	2,45%	ZHMIA ΕΤΟΥΣ	ZHMIA ΕΤΟΥΣ
Καθαρά κέρδη προ φόρων/ Χορηγήσεις+ Καταθέσεις) X100	0,76%	0,44%	0,22%	ZHMIA	ZHMIA
Κόστος/Έσοδα: Έξοδα εκτός Τόκων/ (Καθαρό Εισόδημα από Τόκους + Έσοδα εκτός Τόκων)	63,8%	58,1%	63,2%	62,6%	N/A
ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ					
NPL	4,3%	6,1%	7,3%	13,9%	N/A
(Χορηγήσεις/Καταθέσεις)X100	94,4%	104%	104%	123%	125%
Σύνολο Ενεργητικού / Σύνολο Χορηγήσεων)X100	163,7%	166,76%	161,18%	136,25%	135,49%
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ					
Προβλέψεις/ Σύνολο Ενεργητικού	0,30%	0,59%	0,62%	3,5%	4,23%
ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	10,1%	11,5%	11,6%	<8 %	N/A <%
ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ					
Συνολικές Χορηγήσεις	23.427.226	25.082.163	26.417.333	24.778.623	22.418.223
Συνολικές Καταθέσεις	24.828.269	23.885.776	25.580.361	20.160.804	17.865.004
Σύνολο Προβλέψεων για Απομείωση δανείων και απαιτήσεων	129,4 εκα	250,5 εκα	266,1 εκα	1151,1 εκα	1.284 εκα
Κέρδη πριν προβλέψεις	494 εκα	450 εκα	376 εκα	388 εκα	210 εκα

5.2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2008-2011

Κέρδη Ομίλου:

Από τις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου Λαϊκής για το 2008, διαφαίνεται ότι τα κέρδη που αναλογούσαν στους μετόχους μειώθηκαν στα €494,5 εκα, σε σχέση με το 2007 όπου τα κέρδη ανέρχονταν σε €563,3 εκα. Το 2009 τα κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους μετόχους διαμορφώθηκαν σε €173,9 εκα, παρουσιάζοντας 56% μείωση από το 2008 (2008:394,5). Σημειώνεται πως, το κέρδος πριν την πρόβλεψη για απομείωση χορηγήσεων ανήλθε σε €450,3 εκα σε σχέση με €494,0 το 2008, ωστόσο μετά την αφαίρεση των προβλέψεων για απομείωση χορηγήσεων που αυξήθηκαν δραματικά είχε ως αποτέλεσμα την πιο πάνω αναφερόμενη μείωση του κέρδους των μετόχων (56%).

Το 2010 παρά τις αντίξοες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα (ένταξη στο Μνημόνιο και την εφαρμογή μέτρων λιτότητας), στην οποία χώρα αυτή μεγάλο ποσοστό των εργασιών του ομίλου διεξάγονται, κατάφερε να έχει κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους μετόχους ύψους €87,1. Σημειώνεται ότι, τα κέρδη του ομίλου πριν τις απομειώσεις ανέρχονταν σε €375,9 εκα, από τα οποία αφαιρέθηκαν οι προβλέψεις για απομείωση χορηγήσεων ύψους €266,1 εκα και η απομείωση επενδύσεων σε μετοχές και ομόλογα μειώθηκαν περαιτέρω.

Το 2011 με την αναδιάρθρωση του Ελληνικού Δημόσιου Χρέους με τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα (PSI) τα αποτελέσματα του ομίλου συμπερίλαβαν ζημιές απομείωσης ύψους €2.331, εκα αντιπροσωπεύοντας 76,4% της ονομαστικής αξίας των συνολικών ομολόγων (€3.052 εκα ονομαστική αξία συνολικών Ελληνικών Ομολόγων Δημοσίου). Αρχικά οι ζημιές απομείωσης ανέρχονταν σε €1.969, εκα ωστόσο με την οριστικοποίηση της λογιστικής απεικόνισης της ιδιωτικής συμμετοχής το ποσό αυτό αυξήθηκε στο €2.331, εκα, όπως αναφέρεται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου Λαϊκής. Επιπλέον ο όμιλος διενέργησε προβλέψεις για το δανειακό κεφάλαιο, με στόχο την έγκαιρη διάγνωση και διαφύλαξη της ποιότητας του χαρτοφυλακίου από επισφάλειες, οι οποίες βασίστηκαν σε διαγνωστική αξιολόγηση από δύο ανεξάρτητους εξειδικευμένους οίκους. Οι σχετικές

προβλέψεις για το δανειακό χαρτοφυλάκιο ανήλθαν σε €1.151,00 εκα. Πέρα τούτο ο όμιλος κατάγραψε απομείωση υπεραξίας ύψους €796 εκα από τη συγχώνευση των Τραπεζών Εγνατίας, Μαρφίν και Λαϊκής το 2006 και κάλυψη ζημιών περίπου 4 δις για την Μαρφίν Εγνατία, καθώς η θυγατρική εταιρεία της «Marfin Popular Bank» μετατράπηκε σε παράρτημα του Ομίλου και έπρεπε να απορροφήσει τις ζημιές της. Αυτό αργότερα χαρακτηρίστηκε ως μια καταλυτική κίνηση που οδήγησε σε περαιτέρω βύθιση του ομίλου.

Εν κατακλείδι το 2011 τα κέρδη πριν τις απομειώσεις για προβλέψεις ανήλθαν σε €388 εκα, σημειώνοντας 3,2% άνοδο σε σχέση με το 2010. Ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις για απομείωση χορηγήσεων του έτους που ανήλθαν σε €1.151,10 εκα, οι οποίες παρουσίασαν 332,5% άνοδο από το 2010 (€266,1 εκα) και την απομείωση επενδύσεων σε ομόλογα και μετοχές που ανήλθαν σε €2.527,1 εκα ο όμιλος παρουσίασε ζημιές ύψους €3.650,5 εκα.

Αποδοτικότητα:

Το 2008 ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων του ομίλου διαμορφώνεται σε 11,2%, ο δείκτης απόδοσης ενεργητικού διαμορφώνεται σε 1,05% και ο δείκτης κόστος προς έσοδα διαμορφώθηκε στο 63,8%, οι οποίοι σε σχέση με το Συγκρότημα της Τράπεζας Κύπρου απεικονίζουν μεγαλύτερη κίνδυνο.

Το 2009 η αποτελεσματικότητα του Ομίλου στην διαχείριση των ιδίων κεφαλαίων του και στη διαχείριση του ενεργητικού του συνεχίζει την καθοδική της πορεία, με το δείκτη ROE να μειώθηκε στο 4,53% και το δείκτη ROA να μειώθηκε στο 0,41%.

Το 2010 η απόδοση των ιδίων κεφαλαίων του ομίλου μειώθηκε στο 2,45% και η απόδοση των στοιχείων του ενεργητικού μειώθηκε στο 0,21%, αντικατοπτρίζοντας χαμηλή αποδοτικότητα. Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αυξήθηκε σε σχέση με το 2009, στο 63,8% φανερώνοντας αδυναμία του Ομίλου και στο περιορισμό των εξόδων τους.

Το 2011 ο δείκτης κόστος προς έσοδα μειώθηκε στο 62,6% (2010:63,2%), φανερώνοντας περιορισμό στα λειτουργικά έξοδα του ομίλου, παρά τις ζημιές που έχει υποστεί. Ωστόσο οι δείκτες απόδοσης είναι αρνητικοί και αυτό αποδεικνύει αναποτελεσματική διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων του ομίλου.

Αναφορικά τα καθαρά έσοδα από τόκους το 2008 ανέρχονταν σε €744,4 εκα, και 2009 σημείωσαν μείωση κατά 14,6% και ανήλθαν σε €635,8 εκα. Το 2010 αντιθέτως αυξήθηκαν και ανήλθαν σε €709,5 και έφτασαν το 2011 σε €798,7 εκα. Αντίστοιχα το καθαρό περιθώριο επιτοκίου το 2008 ήταν 2,4% , το 2009 1,72% το 2010 αυξήθηκε σε 1,82% και το 2011 έγινε 2,28%.

Ρευστότητα

Το 2008 ο δείκτης χορηγήσεις προς καταθέσεις διαμορφώθηκε στο 94,4% με τις συνολικές χορηγήσεις από €17.615 εκα το 2007 να έχουν ανέλθει σε €23.427,6 το 2008 και οι καταθέσεις από €20.694 εκα να έχουν ανέλθει σε €24.828 εκα. Όσο αφορά το δείκτη μη εξυπηρετούμενων ανέρχεται μόλις σε 4,3% , ο οποίος παρόλο που κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα είναι επίσης ψηλότερος από τον αντίστοιχο του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου.

Το 2009 ο δείκτης χορηγήσεις προς καταθέσεις ανήλθε στο 104% με την ρευστότητα του Ομίλου να κινείται αρνητικά καθώς το ποσό των καταθέσεων ξεπέρασε τις δοσμένες χορηγήσεις. Σημειώνεται πως το 2009 οι συνολικές χορηγήσεις του Ομίλου σημείωσαν ετήσια άνοδο της τάξης του 7,1% αλλά αντιθέτως οι καταθέσεις μειώθηκαν κατά 3,8% σε σχέση με το 2008. Συγκεκριμένα στις χορηγήσεις παρατηρήθηκε 7% αύξηση στην Ελλάδα, 9% αύξηση στην Κύπρο και 4% αύξηση στις άλλες χώρες και αντίστροφα οι καταθέσεις μειώθηκαν 8% στην Ελλάδα, 3% στην Κύπρο μα παρατηρήθηκε αύξηση στις άλλες χώρες σε ποσοστό 20%. Το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων αυξήθηκε στο 6,1% με τις προβλέψεις για απομείωση χορηγήσεων να αυξάνονται κατά 93,7% αντικατοπτρίζοντας την αρνητική εξέλιξη του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων (€129 εκα: 2008, €250: 2009).

Το 2010 συνολικές χορηγήσεις του ομίλου διαμορφώθηκαν σε €26,4 εκα και οι συνολικές καταθέσεις σε €25,5 εκα παρουσιάζονταν ελάχιστη αύξηση από το 2009, ωστόσο ο δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις παρέμεινε 104% και με το δείκτη μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων να έχει αυξηθεί περαιτέρω στο 7,3%.

Το 2011 τα περιουσιακά στοιχεία του ομίλου παρουσίασαν 20,7% μείωση σε σχέση με το 2010 και διαμορφώθηκαν σε €33.762 εκα. Οι συνολικές καταθέσεις μειώθηκαν κατά 21% (2010: €20.161 εκα) λόγω του ότι η αρνητική δημοσιότητα του ομίλου αφενός λόγω των

τεράστιων επενδύσεων στα ελληνικά ομόλογα και αφετέρου λόγω των χορηγήσεων που δίδονταν αυθαίρετα προκάλεσε έλλειψη εμπιστοσύνης του κοινού προς την τράπεζα και οδήγησε σε απόσυρση μαζικών καταθέσεων. Όσο αφορά τις συνολικές χορηγήσεις (€24779 εκα : 2011) μειώθηκαν κατά 6,2%, με το δείκτη χορηγήσεις προς καταθέσεις να έχει ανέλθει σε 123% και την τράπεζα να αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας μα και κεφαλαιακής ανεπάρκειας , ο οποίος δείκτης της Κ.Ε του Ομίλου έπεσε κάτω από τα κατώτατα όριο που τίθενται από το Σύμφωνο Βασιλείας. Η ποιότητα του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων επηρεάστηκε αρνητικά με τις εξελίξεις στην οικονομία τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα (80% εργασίες ομίλου) με το δείκτη μη εξυπηρετούμενων δανείων να έχει ανέλθει σε 13,9%.

Ποιότητα Ενεργητικού:

Ο κίνδυνος που προέρχεται από την ποιότητα ενεργητικού του Ομίλου παρουσιάζει διαχρονική αύξηση με τον δείκτη προβλέψεις προς σύνολο ενεργητικού από 0,30% το 2008 να αυξάνεται στο 0,62% το 2010 και να φτάνει στο 3,5% το 2011, καθώς ακολουθούν την πορεία των προβλέψεων για απομείωση χορηγήσεων.

Κεφαλαιακή Επάρκεια:

Το 2008 ο όμιλος εμφανίζει ισχυρή κεφαλαιακή επάρκεια η οποία ανέρχεται σε 10% , Το 2009 αυξάνεται περαιτέρω και διαμορφώνεται σε 11,5% λόγω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου του Ομίλου, μια τακτική που χρησιμοποιείτο από τον όμιλο σε μια κίνηση για βελτίωση της Κεφαλαιακής του Επάρκειας. Σημειώνεται επίσης πως ο όμιλος έκανε χρήση της χρηματοδότησης με συμφωνίες επαναγοράς από την ΕΚΤ και της διατραπεζικής χρηματοδότησης. Μέχρι τα τέλη 2009 η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ανήλθε σε €5.99 δις και η διατραπεζική χρηματοδότηση ανήλθε σε €4.48 δις με τις πηγές πρόσθετης ρευστότητας της Τράπεζας από ίδιες εκδόσεις και δανεισμό να ήταν μόνο €1,75 δις.

Μέχρι τα τέλη του 2010, η καθαρή χρηματοδότηση μέσω της ΕΚΤ ανήλθε σε €6.94 δις ενώ η χρηματοδότηση μέσω της διατραπεζικής αγοράς ήταν €3.71 δις, με την κεφαλαιακή επάρκεια να διαμορφώθηκε σε 11,6%, ποσοστό που είναι εντός των εποπτικών κριτηρίων της Βασιλείας II.

Το 2011 η Τράπεζα αφενός από την επιδείνωση της Οικονομικής Κατάστασης στην Ελλάδα και Κύπρο με την αύξηση των προβληματικών χορηγήσεων, τη μείωση των καταθέσεων και αφετέρου από το κούρεμα των ΟΕΔ αναγκάζεται να προσφύγει στην Κεντρική Τράπεζα για έκτακτο δανεισμό λόγω έλλειψης ρευστότητας και χρηματοδοτείται από το μηχανισμό ELA (Emergency Liquidity Assistance)¹². Αρχικά το ποσό αυτό ανερχόταν σε ΕΥΡ300 εκα και μέχρι το τέλος του 2011, το ποσό έκτακτης ρευστότητας είχε ανέλθει σε ΕΥΡ3.5 δις, με την κεφαλαιακή επάρκεια του ομίλου να ακολουθεί καθοδική πορεία. Η παροχή ρευστότητας στην Τράπεζα από τον ELA περιγράφηκε αργότερα ως ο αναπνευστήρας που κρατούσε την Λαϊκή Τράπεζα σε ζωή.

5.2.2_ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012

Η ανάλυση του έτους 2012 βασίζεται στα αποτελέσματα του Ομίλου στις 09/2012 για το χρονικό διάστημα των εννέα αυτών μηνών).

Με τις τελευταίες εξελίξεις που είχαν μεσολαβήσει, οδήγησε την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) στην απαίτηση ενίσχυσης της κεφαλαιακής θέσης των τραπεζών με τη δημιουργία αποθέματος κεφαλαίου έναντι ανοιγμάτων σε δημόσιο χρέος για να αντικατοπτρίζει στις τρέχουσες τιμές αγοράς. Το ποσό του κεφαλαιακού ελλείμματος για τον Όμιλο υπολογίστηκε βάση στοιχείων 30 Σεπτεμβρίου 2011 σε €1,97 δις, και θα έπρεπε να εξασφαλίσει ότι μέχρι το τέλος Ιουνίου 2012, ο δείκτης κύριων βασικών ιδίων κεφαλαίων θα ανερχόταν στο 9%. Με την εφαρμογή του πλάνου κεφαλαιακής ενίσχυσης του Τραπεζικού Ομίλου Λαϊκής που υποβλήθηκε στις 20 Ιανουαρίου το 2012, πως η Κυπριακή Δημοκρατία απέκτησε στις 30 Ιουνίου του 2012 17.960.599.000 μετοχές στην Τράπεζα και αποτελούσε πλέον τον μεγαλύτερο μέτοχο της Τράπεζας με ποσοστό 84%. Αυτή η απόκτηση μετοχών από την Κυπριακή Δημοκρατία έχει διακανονιστεί μέσω Ομολόγων Κυπριακού Δημοσίου, τα οποία είναι δεκτά για επαναχρηματοδότηση από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Στην ουσία το κράτος έγινε μεγαλομέτοχος της Λαϊκής με τις υποχρεώσεις του κράτους να αυξάνονταν δραστικά στο 80% ως ποσοστό του ΑΕΠ επιδεινώνοντας τα οικονομικά του κράτους μα παρέχοντας στον όμιλο ΕΥΡ1,8 δις.

¹² Το ELA (**Emergency Liquidity Assistance**), βασίζεται σε διαδικασίες που υποστηρίζονται από τις λειτουργίες του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ και αφορά την παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα προς μεμονωμένα πιστωτικά ιδρύματα. Γενικώς, το νομισματικό αυτό εργαλείο αξιοποιείται σε έκτακτες καταστάσεις για ιδρύματα τα οποία δεν έχουν ικανοποιητική ρευστότητα προσωρινά και τα οποία δεν μπορούν να εξασφαλίσουν ρευστότητα μέσω των αγορών ή μέσω της συνήθους συμμετοχής τους σε πράξεις ρευστότητας. Παραχωρείται από τις Εθνικές Τράπεζες της Χώρας οι οποίες με τη σειρά τους ενημερώνουν την ΕΚΤ, εντός δύο ημερών αφού δοθούν ή σε περίπτωση που το ELA ξεπερνά τα €500 εκα προτού δοθούν.

Εντούτοις το υπολειπόμενο κεφαλαιακό έλλειμμα της Τράπεζας ανερχόταν σε € 1.125 εκ και καμία άλλη κίνηση δεν είχε επιτευχθεί για βελτίωση της Οικονομικής της θέσης και μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2012 ο Όμιλος συνεχίζει να μην πληροί τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις, πέρα του ότι από τον Σεπτέμβριο του 2011 μέχρι το Φεβρουάριο του 2013, η παραχώρηση επείγουσας ρευστότητας της Λαϊκής Τράπεζας από το μηχανισμό ELA (Emergency Liquidity Assistance) αυξήθηκε δραματικά. Σημειώνεται πως η Ε.Κ.Τ δεν έφερε ένσταση στην παροχή ρευστότητας από την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου στην Λαϊκή καθώς υπήρχε η προοπτική ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας αυτής και πλήρης αποκατάστασης της φερεγγυότητας της, βασιζόμενη στην επερχόμενη συμφωνία με την Τρόικα, συν του ότι η κατάρρευση της τράπεζας θα έφερνε αλυσιδωτές επιδράσεις σε όλο το τραπεζικό σύστημα αφού ήταν η μια από τις μεγαλύτερες Κυπριακές Τράπεζες. Σημειώνεται πως ο δανεισμός της Λαϊκής Τράπεζας από τον ELA από €3,8 δις το 2011, εντός του 2012 αυξήθηκε κατά €5,4 δις και ανήλθε στα €8,02 δις μέχρι τον Ιούνιο του 2012. Μέχρι το Σεπτέμβρη εκτοξεύθηκε στα €9,8 δις. και μειώθηκε το Φεβρουάριο του 2013 στα €9,32.

Πέρα των πιο πάνω να αναφέρω πως με στοιχεία που λήφθηκαν από τις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2012 σημειώθηκαν τα ακόλουθα:

Το κέρδος της τράπεζας πριν τις απομειώσεις ανερχόταν σε €210 εκα σε σχέση με €367 εκα την αντίστοιχη περίοδο το 2011. Πάρα ταύτα με την πρόβλεψη για απομείωση χορηγήσεων ύψους €1.284 εκα, την πρόβλεψη για απομείωση επενδύσεων σε μετοχές και ομόλογα ύψους €166 εκα και απομείωση υπεραξίας και άλλων άυλων περιουσιακών στοιχείων αλλά συμπεριλαμβάνοντας το μερίδιο κέρδους συνδεδεμένων εταιρειών η ζημιά πριν την φορολογία διαμορφώθηκε σε €1.812 εκα. Συνοψίζοντας η ζημιά της τράπεζας μέχρι 09/2012 διαμορφωνόταν σε €1.656 εκα.

Επιπρόσθετα οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου συνέχιζαν να πλήγονται ανεπανόρθωτα (χορηγήσεις: €22.418 εκα, καταθέσεις: €17.865 εκα), εκτός του ότι κάτοχοι Αξιογράφων Κεφαλαίου 2008, 2009, 2010 και 2011 (τρόπος αύξησης κεφαλαίων του ομίλου) υποστήριζαν ότι απέκτησαν τα Επιλέξιμα Αξιογραφα, ή/και νέες μετοχές σε ανταλλαγή τους, λόγω ψευδών παραστάσεων, ή δόλου, ή άλλων παρανομιών από μέρους της Τράπεζας και ζητούν ακύρωση των Αξιογράφων, ή/και ακύρωση της ανταλλαγής τους με νέες μετοχές της Τράπεζας, ή/και επιστροφή κεφαλαίου, πλέον τόκο και αποζημιώσεις, διχάζοντας και αλλοιώνοντας περαιτέρω την εικόνα του ομίλου.

5.3 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ

(<https://www.hellenicbank.com>)

Η Ελληνική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1976 και διατηρεί καταστήματα στην Κύπρο και Ελλάδα και γραφεία αντιπροσωπείας στην Ρωσία (2), Ουκρανία (1) και Αφρική (1).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΣ	2008	2009	2010	2011	2012
ROA: (Καθαρά κέρδη/ Σύνολο Ενεργητικού) X100	0,4%	0,34%	0,11%	ZHMIA ΕΤΟΥΣ	ZHMIA ΕΤΟΥΣ
ROE: (Καθαρά κέρδη/ Ίδια Κεφάλαια)X100	7% (2007:30%)	5,7%	1,7%	-20,9%	-5,9%
Καθαρά κέρδη προ φόρων/ Χορηγήσεις+ Καταθέσεις) X100	0,41%	0,32%	0,13%	0,71%	0,44%
Κόστος/Έσοδα: Έξοδα εκτός Τόκων/ (Καθαρό Εισόδημα από Τόκους + Έσοδα εκτός Τόκων)	65,3%	63,1%	66,5%	56%	53,2%
ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ					
Προβλέψεις προς Χορηγήσεις	N/A	9,3%	9,9%	11,5%	14,6%
(Χορηγήσεις/Καταθέσεις)X100	74,9%	69,4%	71,32%	70%	71,5%
Σύνολο Ενεργητικού / Σύνολο Χορηγήσεων)X100	170%	181%	168,48%	%	184%
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ					
Προβλέψεις/ Σύνολο Ενεργητικού	0,50%	0,76%	0,90%	1,7%	1,18%
ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	10,8%	14%	15%	12,9%	13,6%
ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ					
Συνολικές Χορηγήσεις	4.609.328	4.561.473	4.888.580	4.986.827	4.744.910
Συνολικές Καταθέσεις	6.146.521	6.573.981	6.853.495	7.106.541	7.766.863
Σύνολο Προβλέψεων για Απομείωση δανείων και απαιτήσεων	39.682	63.245	74.715	142.484	103.970
Κέρδη πριν προβλέψεις	84.300	99.365	89.968	55.563	159.421

5.3.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2008-2011

Κέρδη Ομίλου:

Το έτος 2008 μεσολάβησε ζημιά από διάθεση και επανεκτίμηση συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων ύψους €30,4 εκα και επηρεάστηκαν αρνητικά τα καθαρά κέρδη του Ομίλου με αποτέλεσμα το 2008 να έχουν διαμορφωθεί σε €31 εκα σε σχέση με €134 εκα το 2007. Το 2009 η τράπεζα παρουσίασε κέρδη μετά τη φορολογία ύψους €28 εκα, τα οποία μειώθηκαν περισσότερο και διαμορφώθηκαν σε €9 εκα το 2010.

Κατά το κλείσιμο του έτους 2011 η Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ είχε στην κατοχή της Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) ονομαστικής αξίας €110 εκατ. (Διακρατούμενα μέχρι τη Λήξη), τα οποία εμπίπτουν στο εθελοντικό σχέδιο συμμετοχής των ιδιωτών στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους που εκδόθηκε στις 21 Ιουλίου 2011, που πρότεινε στους κατόχους επιλέξιμων Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου, την ανταλλαγή των υφιστάμενων ομολόγων τους με καινούργια. Με την οριστικοποίηση των όρων του σχεδίου συμφωνίας μεταξύ του Ελληνικού κράτους και των ιδιωτών πιστωτών στις 21 Φεβρουαρίου 2012 σχετικά με το σχέδιο αποπληρωμής του Ελληνικού χρέους, η Τράπεζα προχώρησε σε πρόβλεψη απομείωσης ύψους €22,0 εκατ. των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου που κατείχε, επιπρόσθετη του ποσού των €55,0 εκατ. που είχε συμπεριληφθεί στη συνοπτική ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2011. Το συνολικό ύψος της πρόβλεψης για απομείωση ανέρχεται σε €77 εκατ. και αντιπροσωπεύει το 70% της ονομαστικής αξίας των ομολόγων ύψους €110 εκατ. που κατείχε η Τράπεζα και τα οποία είναι ταξινομημένα στην κατηγορία «Διακρατούμενα μέχρι τη Λήξη». Ως αποτέλεσμα, ο Όμιλος μετά το κόστος της απομείωσης των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου παρουσίασε ζημίες πριν τη φορολογία για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011 που ανήλθαν σε €86,9 εκατ. σε σύγκριση με κέρδη €15,3 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2010.

Στην ουσία βάση των πιο πάνω δεδομένων το 2011 η Ελληνική είχε τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Τα κέρδη του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2011 πριν τις προβλέψεις (εξαιρουμένου του κόστους της απομείωσης των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου) ανήλθαν στα €132,6 εκατ., σημειώνοντας αύξηση 47% σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο το 2010.

Ωστόσο με την απομείωση των ΕΟΔ ο όμιλος παρουσίασε ζημιές μετά τη φορολογία ύψους €100 εκα σε σχέση με κέρδη ύψους €9 εκα το 2010.

- Οι προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χορηγήσεων από €74 εκα το 2010, το 2011 διπλασιάστηκαν και διαμορφώθηκαν σε €142 εκα, λόγω της επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης στην Ελλάδα και Κύπρο, τόσο στα φυσικά πρόσωπα όσο και στις εταιρείες.

Αποδοτικότητα:

Ο δείκτης κόστος / έσοδα το 2008 αυξήθηκε σε 65,3%, πολύ ψηλότερα από το 2007 (48,9%), ως αποτέλεσμα της μείωσης των καθαρών εσόδων κατά 24% (μείωση μη επιτοκιακών εσόδων) και της αύξησης των εξόδων κατά 1%. Σημειώνεται πως από τα καθαρά έσοδα, οι κερδοζημιές από διάθεση και επανεκτίμηση συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων παρουσίασαν ζημιά €30,4 εκα (2007:29,2 εκα κέρδη) λόγω ζημιών από τις αρνητικές επιπτώσεις σε χρηματοοικονομικά στοιχεία από τη κρίση στη διεθνή αγορά και πτώσης του δείκτη τιμών στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και Αθηνών. Ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων διαμορφώθηκε στο 7% , ο οποίος είχε καθοδική πορεία σε σχέση με το 2007 (30%).

Το σύνολο των καθαρών εσόδων παρουσίασε αύξηση 11% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση ορισμένων μη επιτοκιακών εσόδων, φθάνοντας τα €269,6 εκατ. σε σύγκριση με €243,2 εκατ. για το έτος 2008, ενώ παράλληλα το σύνολο των εξόδων αυξήθηκε κατά 7%. Ως αποτέλεσμα, ο δείκτης εξόδων προς έσοδα παρουσίασε βελτίωση αφού μειώθηκε στο 63,1% σε σχέση με τα επίπεδα του 65,3% για το 2008.

Ένα γεγονός που επηρέασε τα καθαρά κέρδη του ομίλου είναι ότι σημειώθηκε αύξηση των προβλέψεων για απομείωση της αξίας των χορηγήσεων σε σχέση με το 2008, οι οποίες διαμορφώθηκαν €63,2 εκατ. και αυξήθηκε κατά €23,6 εκατ. από το αντίστοιχο ποσό του 2008, λόγω των αντίξοων οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα μα και στην Κύπρο, γεγονός που κατάταξε τους δείκτες ROE και ROA σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Αντιθέτως οι κερδοζημιές από διάθεση και επανεκτίμηση συναλλάγματος και χρηματοοικονομικών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο σύνολο καθαρών εσόδων, διαμορφώθηκαν από ζημιές ύψους €30,4 εκατ. για το έτος 2008 σε κέρδη €4,3 εκατ. για το έτος 2009, λόγω κέρδη που προήλθαν από ανόδου του δείκτη τιμών του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου και των διεθνών αγορών

Το 2010 η απόδοση ιδίων κεφαλαίων του ομίλου διαμορφώθηκε στο 1,7% και η απόδοση στοιχείων ενεργητικού διαμορφώθηκε στο 0,11% έχοντας καθοδική πορεία από τα προηγούμενα έτη φανερώνοντας μη αποτελεσματική διαχείριση των ιδίων κεφαλαίων και των περιουσιακών στοιχείων του ομίλου. Το σύνολο των καθαρών εσόδων κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα, φθάνοντας τα €268,7 εκατ. σε σύγκριση με €269,6 εκατ. για το έτος 2009, ενώ παράλληλα το σύνολο των εξόδων παρουσίασε αύξηση 5%, φθάνοντας τα €178,7 εκατ. σε σύγκριση με €170,2 εκατ. για το έτος 2009. Ως αποτέλεσμα, ο δείκτης εξόδων προς έσοδα διαμορφώθηκε στο 66,5% .

Το 2011 το σύνολο των καθαρών εσόδων του Ομίλου εξαιρουμένου του κόστους της απομείωσης των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου αυξήθηκε κατά 12% σε σύγκριση με το 2010. Παράλληλα, το σύνολο των εξόδων παρουσίασε μείωση 6% φθάνοντας τα €168,6 εκατ. σε σύγκριση με €178,7 εκατ. για το έτος 2010. Ως αποτέλεσμα, ο δείκτης εξόδων προς έσοδα εξαιρουμένου του κόστους της απομείωσης διαμορφώνεται στο 56,0% και είναι μειωμένος από τα επίπεδα του 66,5% της αντίστοιχης περσινής περιόδου.

Επιπρόσθετα σημειώνεται πως τα καθαρά έσοδα από τόκους από €446,5 εκα το 2008, μειώθηκαν σε €374,7 το 2009, σε €342,4 το 2010 και σε αυξήθηκαν σε €380,4 το 2011.

Ρευστότητα:

Το 2008 ο δείκτης δάνεια προς καταθέσεις είχε διαμορφωθεί στο 81,6%, παρέχοντας άνετη ρευστότητα τον Όμιλο με τις χορηγήσεις να είχαν αυξηθεί κατά 22% και να ανέρχονται σε €5 δις και τις καταθέσεις να είχαν αυξηθεί κατά 5% σε σχέση με το 2007 και να ανέρχονται σε €6,1 δις. Σημειώνεται όμως πως το σύνολο των προβλέψεων για απομείωση των χορηγήσεων αυξήθηκε δραματικά και ανήλθαν σε €39,7 εκα σε σχέση με €12,7 το 2007.

Το 2009 η ρευστότητα του Ομίλου παρουσιάζεται επίσης ικανοποιητική με το δείκτη μεικτών χορηγήσεων έναντι των καταθέσεων να παρέμεινε στο πολύ ικανοποιητικό επίπεδο του 76,5% (Δεκέμβριος 2008: 81,6%). Οι συνολικές χορηγήσεις σε πελάτες ανήλθαν στα €5,0 δις. το Δεκέμβριο 2009 και παρέμειναν στα ίδια περίπου επίπεδα με το 2008, ενώ οι καταθέσεις πελατών παρουσίασαν αύξηση 7%, φθάνοντας τα €6,6 δις σε σύγκριση με €6,1 δις το Δεκέμβριο 2008.

Το 2010 όμιλος κατάφερε να διατηρήσει τη ρευστότητα του σε αρκετά καλά επίπεδα με το δείκτη καθαρών χορηγήσεων προς καταθέσεις να ανέρχεται στο 71,3%, με τις καταθέσεις μα και τα χορηγήσεις του ομίλου να συνεχίζουν να παρουσιάζουν άνοδο σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

Το 2011 ο όμιλος συνέχισε να διατηρεί άνετη ρευστότητα, επωφελούμενος της υψηλής σταθερής καταθετική του βάσης με το δείκτη καθαρών χορηγήσεων προς καταθέσεις να ανέρχεται στο 70%, πλην του ότι ο όμιλος την χρονιά που οι μεγαλύτερες τράπεζες της Κύπρου στρέφονταν στο δανεισμό από την ΕΚΤ, ο όμιλος είχε μηδενική χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και μη εξάρτηση από τη διατραπεζική αγορά.

Ποιότητα Ενεργητικού:

Από τον επισυνημμένο πίνακα διαφαίνεται ότι το σύνολο των προβλέψεων για απομείωση χορηγήσεων με την πάροδο των ετών αυξάνεται και αντίστοιχα αυξάνεται ο δείκτης προβλέψεις προς σύνολο ενεργητικού αλλά και ο κίνδυνος της ποιότητας του συνολικού ενεργητικού. Το σύνολο των προβλέψεων για απομείωση χορηγήσεων από €39,6 εκα το 2008 έφτασε σε €74,7 εκα το 2010 και διπλασιάστηκε το 2011 φτάνοντας σε €142,4 εκα.

Κεφαλαιακή Επάρκεια:

Το 2008 ο δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκε σε 10,8%, ο οποίος εμφανίζεται ικανοποιητικός σε σχέση με τα κατώτερα εποπτικά κριτήρια. Σημειώνεται πως για περαιτέρω ενίσχυση της Κεφαλαιακής Επάρκειας ο Όμιλος προχώρησε σε έκδοση μετατρέψιμων χρεογράφων, συγκεκριμένα το 2008 προχώρησε σε έκδοση μετατρέψιμων χρεογράφων 2018 ύψους €10 εκα και το 2009 προχώρησαν σε έκδοση χρεογράφων 2019, ύψους €90 εκα, τα οποία θα εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου αργότερα με τη λήψη εγκρίσεων. Έτσι και το 2009 ο όμιλος πέτυχε αύξηση της Κεφαλαιακής του Επάρκειας σε 14%. Το 2010 εφαρμόστηκε η ίδια κίνηση για ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας του ομίλου με αποτέλεσμα ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του ομίλου να αυξήθηκε στο 15% (14%: 2009), φανερώνοντας κερδοφορία.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2011, ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου, με βάση τη σχετική Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, ανήλθε σε 13% με τον όμιλο να ήδη μελετά Πρόγραμμα Κεφαλαιακής Ενίσχυσης με αποτελεσματική διαχείριση σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού καθώς και της ενίσχυσης της κεφαλαιακής του βάσης με κέρδη, με σκοπό να υπερβαίνει όλους τους ελάχιστους απαιτούμενους εποπτικούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας.

5.3.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012

Το 2012 το κέρδος του Ομίλου πριν τις προβλέψεις σημείωσε αύξηση της τάξης του 168%, φθάνοντας τα €149,1 εκατ. σε σύγκριση με €55,6 εκατ. την αντίστοιχη περσινή περίοδο η οποία περιελάμβανε απομείωση Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) ύψους €77,0 εκατ. Ωστόσο μετά τις προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χορηγήσεων ύψους €162,4 εκατ., διαμορφώθηκε ζημιά ύψους €23,4 εκατ. σε σχέση με ζημιά €100,7 εκατ. για το 2011.

Ρευστότητα:

Παρά τη ζημιά του έτους ο όμιλος συνεχίζει να έχει άνετη ρευστότητά της και να έχει στις 31 Δεκεμβρίου 2012 ένα πολύ ικανοποιητικό δείκτη μεικτών χορηγήσεων έναντι καταθέσεων στο 71,5%, μηδενική χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, μηδενική άντληση ρευστότητας από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας (ELA) και καθόλου εξάρτηση από τη διατραπεζική αγορά.

Κεφαλαιακή Επάρκεια:

Κατά το 2012 εφαρμόστηκε Πρόγραμμα Κεφαλαιακής Ενίσχυσης της Τράπεζας και ο Όμιλος άντλησε συνολικά €51 εκατ. επιπρόσθετα κεφάλαια ενισχύοντας ανάλογα τα συνολικά βασικά ίδια κεφάλαια του Ομίλου κυρίως μέσα από έκδοση μετοχών με το δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας να διαμορφώνεται στο 13,6 % (2011:12%) συν του ότι παρατηρήθηκε βελτίωση της αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων και της ποιότητας των στοιχείων του Ενεργητικού.

Συνοψίζοντας σχετικά με τα ομόλογα του Εθελοντικού σχεδίου συμμετοχής των ιδιωτών (PSI+) για την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους που εκδόθηκε στις 21 Ιουλίου 2011 και οριστικοποιήθηκε στις 21 Φεβρουαρίου 2012, οι πιστωτές, συμπεριλαμβανομένης της

Ελληνικής Τράπεζας, έλαβαν στις 12 Μαρτίου 2012 νέους ελληνικούς ομολογιακούς τίτλους για το 31,5% της αρχικής αξίας των επιλέξιμων ελληνικών ομολογιακών τίτλων που κατείχαν, βραχυπρόθεσμους τίτλους που εκδόθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) για το 15% της αρχικής αξίας των ελληνικών ομολογιακών τίτλων που κατείχαν καθώς και τίτλους ΑΕΠ της Ελληνικής Δημοκρατίας. Τυχόν δεδουλευμένοι τόκοι των αρχικών ελληνικών ομολογιακών τίτλων καταβλήθηκαν με 6μηνους τίτλους που εκδόθηκαν από το EFSF. Κατά τη διάρκεια του 2012 και με βάση τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των επιλέξιμων τίτλων και της παρούσας αξίας των νέων τίτλων που προέκυψαν κατά την ανταλλαγή των Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου στις 12 Μαρτίου 2012, η Τράπεζα προχώρησε σε επιπρόσθετη απομείωση ύψους €7,3 εκατ. Τον Οκτώβριο του 2012 πωλήθηκαν όλα τα Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου που είχε στην κατοχή της η Τράπεζα, και τα οποία είχαν προκύψει από την συμμετοχή στο Εθελοντικό σχέδιο συμμετοχής των ιδιωτών (PSI+).

5.3 ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (<http://www.coopbank.com.cy/>)

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα άρχισε τη λειτουργία της το 1938 και διέπεται από τον περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμο του 1985 (Ν.22/85) και τον περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμο του 1997 (Ν.66(Ι)/97) όπως κατά καιρούς τροποποιούνται και εποπτεύεται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Παρέχει μέσω των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών και δρα ως τραπεζίτης των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, έχοντας το ρόλο του δανειστή έκτακτης ανάγκης.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΣ	2008	2009	2010	2011	2012
ROA: (Καθαρά κέρδη/ Σύνολο Ενεργητικού) X100	1,04%	0,08%	0,95%	ZHΜΙΑ ΕΤΟΥΣ	1,15%
ROE: (Καθαρά κέρδη/ Ίδια Κεφάλαια)X100	17,15%	2,17%	17,90%	ZHΜΙΑ ΕΤΟΥΣ	19%
Καθαρά κέρδη προ φόρων/ Χορηγήσεις+ Καταθέσεις) X100	0,90%	0,09%	0,77%	0,83%	1,05%
ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ					
Μη εξυπηρετούμενα	11%	N/A	N/A	N/A	N/A
(Χορηγήσεις/Καταθέσεις)X100	48,5%	38%	47%	48%	36,9%
Σύνολο Ενεργητικού / Σύνολο Χορηγήσεων)X100	250%	305%	245%	243%	315%
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ					
Προβλέψεις/ Σύνολο Ενεργητικού	0,04%	0,14%	0,52%	2,32%	0,05%
ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	19,64%	20,42%	18,92%	22,31%	11,86%
ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ					
Συνολικές Χορηγήσεις	1.164.216	1.558.384	1.833.688	1.868.329	1.445.845
Συνολικές Καταθέσεις	2.400.412	4.047.015	3.829.634	3.853.097	3.917.684
Σύνολο Προβλέψεων για Απομείωση χρεογράφων	-	-	2.158	100.863	2.000
Σύνολο Προβλέψεων για Απομείωση δανείων	-1.170	68	21.666	4.969	-550
Κέρδη πριν προβλέψεις	33.437	5.015	20.331	62.356	59.219

(Η εν λόγω ανάλυση αφορά την ΣΚΤ Λτδ, όχι τον Συνεργατικό Πιστωτικό Τομέα στο σύνολο του)

5.3.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2008-2011

Το 2008 το κέρδος της Τράπεζας πριν τις προβλέψεις για απομείωση δανείων και άλλων χορηγήσεων ανέρχεται σε €33.437 χιλ. σε σύγκριση με €34.334 χιλ. το 2007, σημειώνοντας μείωση κατά 2,6%, λόγω μείωσης των εσόδων από εμπορία συναλλάγματος. Εντούτοις μετά τις προβλέψεις για απομείωση δανείων και άλλων χορηγήσεων ύψους €1.170 χιλ. και τη φορολογία €1.680 χιλ., το κέρδος του έτους ανέρχεται σε €30.587 χιλ. σε σύγκριση με €31.082 χιλ. για τον προηγούμενο χρόνο.

Το 2009 το κέρδος της Τράπεζας πριν τις προβλέψεις για απομείωση δανείων και άλλων χορηγήσεων σημείωσε μείωση 85,0% και ανέρχεται σε €5.015 χιλ. σε σύγκριση με €33.437 χιλ. το 2008, λόγω μείωσης στα καθαρά έσοδα από τόκους, μείωσης στα περιθώρια κέρδους και την πρόβλεψη για απομείωση αξίας των χρεογράφων €8.058 χιλ. Με την αφαίρεση της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και άλλων χορηγήσεων ύψους €68 χιλ και τη χρέωση φορολογίας ύψους ΕΥΡ932 χιλ., το κέρδος του έτους ανέρχεται σε €4.151 χιλ. σε σύγκριση με €30.587 χιλ. για τον προηγούμενο χρόνο.

Το 2010 το κέρδος της Τράπεζας πριν τις προβλέψεις για απομείωση δανείων και άλλων χορηγήσεων ανέρχεται σε €20.331 χιλ σε σχέση με €5.015 χιλ. το 2009, με τα καθαρά κέρδη έτους μετά την αφαίρεση της πρόβλεψης για απομείωση απαιτήσεων και φορολογίας να διαμορφώνονται €42.996 χιλ.

Το 2011 το κέρδος της Τράπεζας πριν τις προβλέψεις για απομείωση χορηγήσεων, χρεογράφων και άλλων σημείωσε 207% αύξηση σε σχέση με το 2010 και ανήλθε σε €62 ,4 εκα. Ωστόσο με τις προβλέψεις για τις Απομείωση χρεογράφων ύψους €100,9 εκα, από το κούρεμα των ΟΕΔ στα οποία είχε επενδύσει η τράπεζα, τις απομειώσεις χορηγήσεων και τη φορολογία η τράπεζα παρουσίασε ζημιές ύψους €37,6 εκα. , σε σχέση με το κέρδος ύψους €43 εκα το 2010.

Αποδοτικότητα:

Η ΣΚΤ διαφαίνεται να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τα ίδια κεφάλαια και τα στοιχεία του ενεργητικού της με τους δείκτες απόδοσης ιδίων κεφαλαίων και σύνολο ενεργητικού να κυμαίνονται σε ικανοποιητικά επίπεδα σε σχέση με άλλες ΑΠΙ.

Το 2009 ο βαθμός αποδοτικότητας στη διαχείριση του ενεργητικού και των ιδίων κεφαλαίων ήταν καθοδικός ήταν καθώς οι δείκτες αυτοί μειώθηκαν δραματικά, κάτι το οποίο οφείλεται στην πρόβλεψη για απομείωση των δύο Σύνθετων εγγυημένων χρεογράφων (Synthetic CDO's). που είχε αγοράσει η ΣΚΤ και τα οποία υποβαθμίστηκαν αργότερα και καθώς αναγνωρίστηκε ζημιά στο Λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης (το ένα χρεόγραφο πωλήθηκε καταγράφοντας ζημιά €3,75 εκα και το άλλο βρισκόταν σε συζητήσεις για εξεύρεση λύση αφού όμως κατάγραψε ζημιά ύψους €4,31 εκα), (όσο αφορά το σύνθετο εγγυημένο χρεόγραφο πωλήθηκε το 2010 με την τράπεζα να παρουσιάζει συσσωρευμένη πραγματοποιηθείσα ζημιά ύψους €2.150 χιλ η οποία επέφερε αναστροφή απομείωσης χρεογράφων ύψους €2.158, χιλ στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης).

Το 2010 ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων επανήλθε σε υψηλά επίπεδα και διαμορφώθηκε στο 17,9% και ο δείκτης απόδοση στοιχείων ενεργητικού έχει αυξηθεί ελάχιστα, ωστόσο το 2011 η αποδοτικότητα και κερδοφορία της Τράπεζας έχει επηρεαστεί αρνητικά από τις προβλέψεις για απομείωση χρεογράφων και δανείων.

Ρευστότητα:

Οι καταθέσεις και άλλοι λογαριασμοί πελατών την 31 Δεκεμβρίου 2008 ανήλθαν σε €2.400 εκ. σημειώνοντας ετήσια μείωση 24,4 % από το 2007 και οι χορηγήσεις από €1.047 το 2007 ανήλθαν σε €1.164 εκα. Σημειώνεται πως η ρευστότητας της ΣΚΤ είναι πολύ ικανοποιητική με το δείκτη χορηγήσεις προς καταθέσεις να διαμορφώνεται μόλις στο 48,5%. Εντούτοις ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων ανέρχεται στο υψηλό ποσοστό 11%.

Οι καταθέσεις και άλλοι λογαριασμοί πελατών την 31 Δεκεμβρίου 2009 ανήλθαν σε €4.047 εκ. σημειώνοντας ετήσια αύξηση €1.647 εκ. ή 68,6%. Τα δάνεια και άλλες χορηγήσεις σε πελάτες, μετά τις προβλέψεις, την 31 Δεκεμβρίου 2009 ανήλθαν σε €1.558 εκ. σημειώνοντας ετήσια αύξηση €394 εκ. ή 33,9%, με το δείκτη χορηγήσεις προς καταθέσεις να μειώνεται στο 38%.

Οι καταθέσεις και άλλοι λογαριασμοί πελατών την 31 Δεκεμβρίου 2010 μειώθηκαν σε €3.829 εκα σε σχέση με €4.047 το 2009, όμως οι χορηγήσεις αυξήθηκαν και ανήλθαν σε €1.833 εκα (2009:€1.558 εκα). Ο δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις διαμορφώθηκε στο 47% με την Τράπεζα να διατηρεί ισχυρή ρευστότητα και οι προβλέψεις για απομείωση

χορηγήσεων ανήλθαν από €68 χιλ το 2009 σε €21.666 χιλ λόγω της επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών.

Το 2011 οι καταθέσεις και λογαριασμοί πελατών σημείωσαν αύξηση 0,6% και ανήλθαν σε €853 εκα και αντίστοιχα αυξήθηκαν οι χορηγήσεις σε ποσοστό 1,9% οι οποίες ανήλθαν σε €1.868 εκα., με το δείκτη χορηγήσεων προς καταθέσεις να κυμαίνεται στο 48% , το οποίο δείχνει ότι η τράπεζα διαχειρίζεται τα ρευστά διαθέσιμα με προσοχή.

Κεφαλαιακή Επάρκεια:

Η Κεφαλαιακή Επάρκεια της ΣΚΤ το 2008 ανέρχεται σε 19,64% και το 2009 σε 20,42% με την τράπεζα να διατηρεί σε πολύ υψηλά επίπεδα την κερδοφορία της.

Σημειώνεται ότι τα έτη αυτή η τακτική της Τράπεζας για ενίσχυση της Κεφαλαιακής της βάσης είναι η αύξηση του μετοχικού της κεφάλαιο με έκδοση νέων μετοχών. Μέχρι το 2011 το μετοχικό κεφάλαιο της έφτασε σε ΕΥΡ97,9 εκα. με την κεφαλαιακή της επάρκεια να κυμαίνεται σε αρκετά υψηλά επίπεδα. Συγκεκριμένα απο 18% το 2010 αυξήθηκε σε 22% το 2011.

5.4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012 ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΚΤ ΛΤΔ

Το 2012 με την Κύπρο να έχει στραφεί στο Μηχανισμό Στήριξης για βοήθεια η Σ.Κ.Τ Λτδ είχε τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Το κέρδος πριν τις προβλέψεις για απομείωση χρεογράφων, δανείων σημείωσε μείωση 5,13% σε σχέση με το 2011 και ανήλθε σε €59,2 εκα., λόγω μείωσης καθαρών εσόδων από τόκους. Με την πρόβλεψη για απομείωση χρεογράφων, χορηγήσεων και φορολογία η Τράπεζα παρουσίασε κέρδη ύψους €52,7 εκα.
- Οι χορηγήσεις μετά τις προβλέψεις ανήλθαν σε €1.445 εκα , σημειώνοντας 22,61% αύξηση και αντίστοιχα οι καταθέσεις σημείωσαν άνοδο 168% και ανήλθαν σε €3,917 εκα.

- Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας αυξήθηκε κατά €3,0 εκ. στα €100,8 εκ. με την έκδοση 349.016 νέων μετοχών στην ονομαστική τους αξία, €8,54 έκαστη. Η αύξηση εντάσσεται στα πλαίσια των συνεχών προσπαθειών της Τράπεζας για ενίσχυση της κεφαλαιουχικής της βάσης. Η κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας μειώθηκε στο 11% ωστόσο ήταν πάνω από τα επιτρεπτά όρια.

5.4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2012 ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Παρά το γεγονός ότι, η ΣΚΤ Λτδ το 2012 είχε κέρδη μετά τη φορολογία ύψους €52,7 εκα, ο Συνεργατικός Πιστωτικός Τομέας στο σύνολο του βάσει των Οικονομικών Καταστάσεων του 2013, παρουσίασε κέρδη από εργασίες πριν την πρόβλεψη για απομείωση ύψους €164,5 εκα και μετά τις προβλέψεις για απομείωση δανείων και χορηγήσεων, ύψους €173,9 εκα, εμφάνισε ζημιές πριν τη φορολογία ύψους €11,7 εκα και ζημιά μετά τη φορολογία €17,3.

Το 2012 οι συνολικές καταθέσεις του Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα ανέρχονταν σε €15.200 εκα και οι συνολικές χορηγήσεις ανέρχονταν σε €13.246 εκα, διαθέτοντας ικανοποιητική ρευστότητα με το δείκτη χορηγήσεων / καταθέσεων να διαμορφώνεται σε 87%. Σημειώνεται πως παρά την οικονομική ύφεση το 2012 τα ΣΠΙ κατάφεραν να αυξήσουν τις χορηγήσεις τους και τις καταθέσεις τους. Το 2011 οι συνολικές καταθέσεις ανέρχονταν σε €14.118 εκα και οι συνολικές χορηγήσεις ανέρχονταν σε €11.970 εκα, με το δείκτη χορηγήσεων/ καταθέσεων να διαμορφώνεται σε 84% και το 2010 οι συνολικές καταθέσεις ανέρχονταν σε €13.369 εκα και οι συνολικές χορηγήσεις ανέρχονταν σε €11.143 εκα και ο δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις διαμορφωνόταν σε 83%.

Ο δείκτης προβλέψεις προς ενεργητικό ανέρχεται στο 1,01% , καθώς οι προβλέψεις για απομείωση χορηγήσεων ανέρχονται σε €173,9 εκα, επηρεάζοντας αρνητικά την ποιότητα του συνολικού ενεργητικού των ΣΠΙ. Επιπλέον ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων ανέρχεται στο 17% ως αντίκτυπο της οικονομικής ύφεσης. Κλείνοντας αναφορικά με την Κεφαλαιακή Επάρκεια του Συνεργατικού Τομέα παρουσιάζεται ικανοποιητική και ανέρχεται σε 12,4% το 2012 από 11,82% το 2011 και 10,44% το 2010 (<http://www.cssda.gov.cy>), το οποίο όμως δεν ήταν επαρκές ώστε να μην χρειάζεται ο Συνεργατικός Τομέας να ανακεφαλαιοποιηθεί, βάσει των οδηγιών της Τρόικα, κυρίως λόγω του μεγάλου ποσοστού μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων.

Εν κατακλείδι μέσα από την ανάλυση που προηγήθηκε διαφαίνεται ότι οι μεγαλύτερες τράπεζες της Κύπρου αντιμετώπιζαν πρόβλημα κεφαλαιακής επάρκειας τα τελευταία χρόνια και προέβαιναν συνεχώς σε κινήσεις αυξήσεις του, συν του ότι προχωρούσαν σε ριζοκίνδυνες επενδύσεις και δανεισμούς που ήταν καθοριστικό για την πορεία τους. Στον πίνακα 11 παρουσιάζεται μια σύνοψη των σημαντικότερων δεικτών των τραπεζών που αναλύσαμε στο κεφάλαιο αυτό.

Πίνακας 11 : Δείκτες Αξιολόγησης Τραπεζών (Σύνοψη Κεφαλαίου 5)

Αριθμοδείκτες	Τράπεζα Κύπρου	Λαϊκή Τράπεζα	Ελληνική Τράπεζα	Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα
ROA				
2008	1.32%	1.05%	0.4%	1.04%
2009	0.82%	0.41%	0.34%	0.08%
2010	0.71%	0.21%	0.11%	0.95%
2011	-3.6%	ZHMIA	ZHMIA	ZHMIA
2012	-7.1%	ZHMIA	ZHMIA	1.15%
ROE				
2008	23.27%	11.2%	7%	17.15%
2009	12.9%	4.5%	5.7%	2.17%.
2010	10.6%	2.45%	1.7%	17.9%
2011	ZHMIA	ZHMIA	ZHMIA	ZHMIA
2012	ZHMIA	ZHMIA	ZHMIA	19%
X/K				
2008	87.5%	94.4%	74.9%	48.5%
2009	89.7%	104%	69.4%	38%
2010	84.1%	104%	71.32%	47%
2011	92%	123%	70%	48%
2012	86%	125%	71.5%	36.9%
NPL				
2008	3.38%	4.3%	-	11%
2009	5.6%	6.1%	9.3%	-
2010	7.3%	7.3%	9.9%	-
2011	10.2%	13.9%	11.5%	-
2012	23.7%	-	14.6%	-
Κεφαλαιακή Επάρκεια	€000	€000	€000	€000
2008	11.2%	10.1%	10.8%	19.6%
2009	11.7%	11.5%	14%	20.4%
2010	11.9%	11.6%	15%	18.9%
2011	6.6%	<8%	12%	22.31%
2012	-1.9%	<8%	13.6%	11.8%

ΣΧ/ΣΚ				
2008	24.424/27.935	23.427/24828	4.609/4.561	1.164/2.400
2009	25.635/28.584	25.082/23.885	4.561/6.573	1.558/4.047
2010	27.725/32.952	26.417/ 25.580	4.888/6.853	1833/3.829
2011	27.366/29.654	24.778/20.160	4.986/7.106	1.868/3.853
2012	24.374/28.442	22.418/17865	4.744/7.766	1.445/3.917
Σύνολο προβλέψεων				
2008	91.6	129.4	39.6	1.1
2009	247.9	250.5	63.2	68
2010	374.4	266.1	74.7	22.7
2011	426.2	1.151,1	142.4	105.7
2012	2.306	1.284	103.9	2.5

ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΟΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Στις 25/06/2012, με τις μεγαλύτερες τράπεζες της Κύπρου να αντιμετωπίζουν προβλήματα κεφαλαιακής επάρκειας και να παρουσιάζονται εξαιρετικά μοχλευμένες και την Κυπριακή Οικονομία να έχει υποβαθμιστεί από τους οίκους αξιολόγησης και να έχει αποκλειστεί από τις Διεθνείς Αγορές, η Κυπριακή Κυβέρνηση αποτάθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο («Τρόικα»), για την ανακεφαλαιοποίηση του χρηματοπιστωτικού της τομέα, κάλυψη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και αναχρηματοδότηση του Κυπριακού Δημόσιου χρέους. Ο διεθνές οίκος PIMCO Europe Limited («PIMCO») ανάλαβε τη διενέργεια διαγνωστικού ελέγχου των δανειακών χαρτοφυλακίων των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων της Κύπρου και έτσι βάση αυτού στις 07/03/2013 και ενώ έχουν μεσολαβήσει εκλογές και αλλαγή πολιτικού σκηνικού στην χώρα η Τρόικα ξεκαθάριζε πως το δάνειο στην Κύπρο δεν θα ξεπερνούσε τα €10 δις, υιοθετώντας το ακραίο σενάριο της PIMCO. Μεγαλύτερο χρέος είχε θεωρηθεί μη βιώσιμο για τη χώρα, σε αντίθεση με το ποσό των €17,5 που υποστήριζε το κράτος χρειαζόταν η Κύπρος (<http://www.centralbank.gov.cy>).

Στις 16 Μαρτίου 2013 επήλθε συμφωνία με την κυπριακή κυβέρνηση στο ποσό των €10 δις με ταυτόχρονη άντληση ύψους €5,8 δις με κούρεμα καταθέσεων σε όλες τις τράπεζες (κούρεμα 6,7% για καταθέσεις έως €100.000,00 και κούρεμα 9,9% για καταθέσεις που υπερβαίνουν τα €100.000,00). Σημειώνεται πως η συμφωνία αυτή οδήγησε στο κλείσιμο των τραπεζών και στην παγοποίηση των καταθέσεων των πολιτών μέχρι να επέλθει οριστική απόφαση. Η συμφωνία αυτή όμως απορρίφθηκε από το κυπριακό κοινοβούλιο στις 19 Μαρτίου 2013 έτσι στις 25 Μαρτίου οι υπουργοί οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο κατέληξαν σε νέο σχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε από τη Βουλή με οριακή πλειοψηφία στις 30/04/2013 με απώτερο σκοπό τη σμίκρυνση και αναδιάρθρωση

του τραπεζικού τομέα της Κυπριακής Οικονομίας.¹³ Η νέα αυτή συμφωνία προνοούσε όπως η Λαϊκή Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ («Λαϊκή») αναδιαρθρωθεί με πλήρη συνεισφορά των μετόχων, των κατόχων χρεογράφων/ αξιόγραφων και των μη ασφαλισμένων καταθετών (δηλαδή καταθέσεων πέραν των 100.000 ευρώ) και θα χωριστεί σε «καλή» και «κακή» και η Τράπεζα Κύπρου θα ανακεφαλαιοποιηθεί μέσω της μετατροπής ανασφάλιστων καταθέσεων σε μετοχικό κεφάλαιο με την πλήρη συνεισφορά των μετόχων και των κατόχων αξιόγραφων/χρεογράφων, με σκοπό την εύρεση του κεφαλαίου που απαιτείτο χωρίς να συνεισφέρουν τα άλλα ΑΠΙ. Σημαντικό να αναφέρω πως στις 22 Μαρτίου 2013 η Βουλή των Αντιπροσώπων προχώρησε στην ψήφιση του «Περί της Επιβολής Περιοριστικών Μέτρων στις Συναλλαγές σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης Νόμου του 2013» για προστασία των τραπεζών από την μαζική απόσυρση καταθέσεων¹⁴.

6.1 ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΑΝΤΙΑΣΗΣ:

Το Μνημόνιο Συναντίληψης είχε τρεις βασικούς στόχους για την Κυπριακή Οικονομία οι οποίοι θα επιτυγχάνονταν με την υλοποίηση κάποιων ενεργειών:

1. Να αποκαταστήσει την ευρωστία του Κυπριακού Τραπεζικού τομέα, όπως και την εμπιστοσύνη των καταθετών, να ενισχυθεί η εποπτεία και να αντιμετωπιστεί η ανεπάρκεια των κεφαλαίων:

α) Η Λαϊκή Τράπεζα θα αναδιαρθρωνόταν με πλήρη συμμετοχή μετόχων και κάτοχων ομολόγων και μη εγγυημένων καταθέσεων και θα χωριστεί σε κακή και καλή τράπεζα, από τις οποίες η κακή θα κλείσει μελλοντικά. Οι καταθέσεις πέρα των €100.000,00 χάνονται, αφού εξοφληθούν τα δάνεια που θα μπορούσαν να καλυφτούν με καταθέσεις βέβαια. Η καλή τράπεζα θα απορροφηθεί από την Τράπεζα Κύπρου, με το χρέος ύψους €9 δις της Λαϊκής, το οποίο δόθηκε σε αυτήν από τον ΕΛΑ με σκοπό να την κρατήσει σε λειτουργία, μεταφέρεται στην Τράπεζα Κύπρου.

β) Η Τράπεζα Κύπρου αναλαμβάνει μέσω μιας διαδικασίας αγοράς και ανάληψης το σύνολο όλως σχεδόν των περιουσιακών στοιχείων της Λαϊκής Τράπεζας στην Κύπρο, τις ασφαλισμένες καταθέσεις και την Επείγουσα Ενίσχυση Ρευστότητας σε ονομαστική αξία. Η Ε.Κ.Τ θα παρέχει ρευστότητα στην Τράπεζα Κύπρου, η οποία θα ανακεφαλαιοποιηθεί μέσω

¹³ Assessment of the public debt sustainability of Cyprus. European Commission

¹⁴ Σκοπός του νόμου είναι να αναθέσει εξουσία στον Υπουργό Οικονομικών να επιβάλλει σε τράπεζες, συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα και στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης καθώς και σε φυσικά και νομικά πρόσωπα άλλα από πιστωτικά ιδρύματα, σειρά περιοριστικών μέτρων προς διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας

κουρέματος μη ασφαλισμένων καταθέσεων άνω των €100.000,00 και θα στοχεύουν στο να έχει η τράπεζα δείκτη φερεγγυότητας 9% με την ολοκλήρωση του προγράμματος. Εντούτοις για την εκταμίευση του πακέτου βοήθειας θα έπρεπε να πωληθούν τα υποκαταστήματα των δύο τραπεζών στην Ελλάδα (πωλήθηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς, έναντι €524 εκα) και θα αναδιάρθρωθούν από την Ελληνική Οικονομία, στο παράρτημα της Λαϊκής Τράπεζας στο Ηνωμένο Βασίλειο, όλες οι καταθέσεις του θα μεταφερθούν στη θυγατρική της Τράπεζας Κύπρου στο Ηνωμένο Βασίλειο και τα περιουσιακά στοιχεία θα παγοποιηθούν στην Τράπεζα Κύπρου.

γ. Επιπρόσθετα οι τράπεζες πρέπει να ενισχύσουν τις εξασφαλίσεις και τη ρευστότητα τους και όποιες στηρίζονται στη Χρηματοδότηση της ΚΤΚ θα πρέπει να υποβάλουν τριμηνιαία, πλάνο σταδιακής απομόχλευσης και μείωσης εξάρτησης από δανεισμό στην ΚΤΚ η οποία με τη σειρά της θα ενημερώνει την ΕΚΤ, την ΕΕ, τον ΕΜΣ και το ΔΝΤ.

δ. Οι προσπάθειες των τραπεζών για ανάκτηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων θα πρέπει να μεγιστοποιηθούν και να γίνουν νομοθετικές αλλαγές για να γίνονται εκποιήσεις εξασφαλίσεων δανείων εντός 1,5 έτους. Έμφαση δίνεται και στην εφαρμόζεται προληπτική εποπτεία στη παραχώρηση δανειοδοτήσεων και εντατικότεροι έλεγχοι για τις δανειοδοτήσεις συμβούλων. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου θα εφαρμόσει ενοποιημένο σύστημα αναφοράς δεδομένων για τις τράπεζες και τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα μέχρι τέλη Ιουνίου 2013 και η εποπτεία των ΣΠΙ θα μεταφερθεί στην ΚΤΚ. Όσο αφορά τις δανειοδοτήσεις εταιρειών και φυσικών προσώπων θα εφαρμοστούν βελτιωμένες ενέργειες παρακολούθησης και εντοπισμού προβλημάτων και θα ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση προβλημάτων δανειοληπτών, αν είναι εφικτό μέσα σε πλαίσιο αναδιάρθρωσης χρέους. Έμφαση θα δοθεί σημασία στην αύξηση της Χρηματοπιστωτικής διαφάνειας με ενίσχυση του πλαισίου καταπολέμησης νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

ε. Οι υπόλοιπες Εμπορικές τράπεζες με έλλειμμα κεφαλαίων που κρίνονται βιώσιμες, μπορούν να ζητήσουν βοήθεια ανακεφαλαιοποίησης από το κράτος ¹⁵. Αναφορικά με τα ΣΠΙ θα διενεργηθεί έλεγχος για τη βιωσιμότητα τους ξεχωριστά και θα καταρτιστεί πλάνο αναδιάρθρωσης και ανακεφαλαιοποίησης τους. Από το ποσό των €10 δις τα €2,5 δις είναι διαθέσιμα για ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζικών ιδρυμάτων της Κύπρου, συμπεριλαμβανομένου και του Συνεργατισμού, εκτός των δύο τραπεζών Κύπρου και Λαϊκή.

¹⁵ Τα stress tests της PIMCO κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι απαιτούνταν σημαντικές αυξήσεις στα κεφάλαια των τεσσάρων μεγαλύτερων εγχώριων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (Τράπεζα Κύπρου, Λαϊκή Τράπεζα, Ελληνική Τράπεζα και στα ΣΠΙ), λόγω των μεγάλων αναμενόμενων ζημιών από τις εγχώριες εργασίες τους και από τις εργασίες τους στην Ελλάδα

2. Να συνεχιστεί η δημοσιονομική εξυγίανση με σκοπό την διόρθωση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης με μέτρα μείωσης των τρεχουσών πρωτογενών δαπανών, εφαρμογή μέτρων αύξησης της αποτελεσματικότητας των δημοσίων δαπανών, σε ένα μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο, με ενίσχυση είσπραξης εσόδων και βελτίωση λειτουργίας δημόσιου τομέα.
3. Εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, με υποστήριξη ανταγωνιστικότητας, βιώσιμης και ισορροπημένης ανάπτυξης, διόρθωση μακροοικονομικών ανισορροπιών, μέσω της μεταρρύθμισης του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής και απομάκρυνσης των εμποδίων στην ομαλή λειτουργία των αγορών υπηρεσιών.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

7.1 ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ – ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου ως αρχή εξυγίανσης της Λαϊκής και απορρόφηση των εργασιών της από την Τράπεζα Κύπρου φρόντισε όπως γίνουν τα πιο κάτω:

α) Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της Λαϊκής Τράπεζας στην Κύπρο και οι πλείστες από τις υποχρεώσεις της, κυρίως οι ασφαλισμένες καταθέσεις, η χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας (ELA) ύψους €9 δις έχουν αγοραστεί από την Τράπεζα Κύπρου. Το Συγκρότημα ανακεφαλαιοποιήθηκε μέσω της μετατροπής 47,5% των ανασφάλιστων καταθέσεων σε μετοχές που υπόκειντο στις πρόνοιες της διάσωσης με ίδια μέσα (bail in) σύμφωνα με τα σχετικά διατάγματα που έκδωσε η Αρχή Εξυγίανσης με πλήρη συνεισφορά των κατόχων μετοχών και πιστωτικών τίτλων μέσω της απορρόφησης ζημιών. Σύμφωνα με την Αρχή Εξυγίανσης 18,1% (845.758 χιλ. μετοχές) του μετοχικού κεφαλαίου του Συγκροτήματος παραχωρήθηκε ως αποζημίωση στην Λαϊκή Τράπεζα για την αξία των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Σημειώνεται πως στις 26 Μαρτίου 2013, 37,5% των ανασφάλιστων καταθέσεων του Συγκροτήματος μετατράπηκαν σε μετοχές της Τάξης A, 22,5% των ανασφάλιστων καταθέσεων παρέμεινε δεσμευμένο και υπόκειτο σε μερική ή ολική μετατροπή σε μετοχές Τάξης A, ενώ το υπόλοιπο 30% παρέμεινε δεσμευμένο και υπόκειτο σε μερική ή ολική μετατροπή σε κατάθεση προθεσμίας. Εντούτοις μέχρι τις 30 Ιουλίου 2013, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, εξέδωσε απόφαση με την οποία επιπλέον 10% των ανασφάλιστων καταθέσεων μετατράπηκε σε μετοχικό κεφάλαιο, αυξάνοντας το συνολικό ποσοστό των καταθέσεων που μετατράπηκε σε μετοχικό κεφάλαιο στο 47,5% και στις 30 Ιουλίου 2013, τα δομημένα προϊόντα μετατράπηκαν σε μετοχές Τάξης

Α. Ως αποτέλεσμα, η Εταιρία έχει εκδώσει 3.814.495 χιλ. νέες μετοχές Τάξης Α ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία. Στη συνέχεια, αυτές οι μετοχές μετατράπηκαν σε 1 συνήθη μετοχή ονομαστικής αξίας €0,01 η κάθε μια.

Σύμφωνα με τα Διατάγματα Διάσωσης με bail in στην απορρόφηση ζημιών συμμετέχουν οι μέτοχοι και οι κάτοχοι πιστωτικών τίτλων. Επομένως τα χρέη και απαιτήσεις μειωμένης εξασφάλισης μέχρι και δευτεροβάθμιου κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένου του πρωτοβάθμιου κεφαλαίου (Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2013/2018, Αξιόγραφα Κεφαλαίου 12/2007, Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου, Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου), τα χρέη και απαιτήσεις μειωμένης εξασφάλισης σε ξένο νόμισμα και συγκεκριμένα τα Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου εκδομένα σε Δολάρια Αμερικής έχουν μετατραπεί σε μετοχές Τάξης Δ, ονομαστικής αξίας €0,01.

Μετά τη μετατροπή των μετοχών Τάξης Α, Τάξης Β, Τάξης Γ και Τάξης Δ σε συνήθεις μετοχές κάθε 100 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,01 έκαστη που ήταν εγγεγραμμένες υπό τον ίδιο μέτοχο ενοποιήθηκαν και μετατράπηκαν σε μία συνήθη μετοχή ονομαστικής αξίας €1,00 έκαστη. Οποιοσδήποτε συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,01 έκαστη που δεν ενοποιήθηκαν (ήτοι αριθμός μετοχών μικρότερος του 100 που υπολείπονταν αναφορικά με κάθε μέτοχο) ακυρώθηκαν και το συνολικό ποσό της ονομαστικής αξίας των μετοχών που ακυρώθηκαν χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας. Σύμφωνα με τα Διατάγματα Διάσωσης με ίδια μέσα, το υπόλοιπο του λογαριασμού αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο μειώθηκε στο μηδέν και η μείωση χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή των συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας.

Μετά την ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, υπό την ιδιότητά της ως Αρχή Εξυγίανσης, ανακοίνωσε την έξοδο της Εταιρίας από το καθεστώς εξυγίανσης στις 30 Ιουλίου 2013 και την 1 Αυγούστου 2013, η Εταιρία αποκαταστάθηκε ως αποδεκτό αντισυμβαλλόμενο μέρος από την ΕΚΤ για πράξεις νομισματικής πολιτικής. Ο συνδυασμός της αποκατάστασης του αντισυμβαλλόμενου καθεστώτος και της έγκρισης στις αρχές Ιουλίου 2013 της χρήσης των ομολόγων της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και ομολόγων εγγυημένων από αυτή, έχει οδηγήσει σε μείωση του δανεισμού μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), καθώς η Εταιρία έχει πρόσβαση σε άμεση χρηματοδότηση από τις πράξεις νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Επιπλέον, η άντληση ρευστότητας από την ΕΚΤ είναι υπό βελτιωμένους

όρους, δεδομένου ότι το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης ανέρχεται σε 0,25% ετησίως

β) Την 1^η Απριλίου 2013 οι καταθέσεις πελατών του υποκαταστήματος της Λαϊκής Τράπεζας στο Ηνωμένο Βασίλειο αποκτήθηκαν από την Bank of Cyprus UK Ltd, η οποία είναι εξ' ολοκλήρου θυγατρική του Συγκροτήματος.

γ) Στις 25 Απριλίου 2013, το υποκατάστημα της Εταιρίας στην Ρουμανία μετέφερε στην Marfin Bank (Romania) SA περιουσιακά στοιχεία ύψους €82.000 χιλ. που περιλαμβάνουν συγκεκριμένα δάνεια σε πελάτες και σχετικές εξασφαλίσεις, μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα, καθώς και καταθέσεις πελατών ύψους €77.000 χιλ, στις 18 Ιουλίου 2013, το Συγκρότημα συμφώνησε στην πώληση της θυγατρικής Κύπρου ΑΕΔΑΚ¹⁶ στην Alpha Trust Mutual Fund Management S.A και στις 31 Ιανουαρίου 2014, το Συγκρότημα συμφώνησε την πώληση των εργασιών στην Ουκρανία.

δ) Τα υποκαταστήματα της Εταιρίας, της Λαϊκής Τράπεζας και της Ελληνικής Τράπεζας στην Ελλάδα εξαγοράστηκαν από την Τράπεζα Πειραιώς, η οποία επιλέγηκε για αυτή τη συναλλαγή από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Η Τράπεζα Πειραιώς απέκτησε περιουσιακά στοιχεία ύψους €20 δις και υποχρεώσεις ύψους €14 δις από αυτά τα υποκαταστήματα. Ως αποτέλεσμα αυτής της συναλλαγής, το Συγκρότημα διέγραψε το 2012 αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση €0,3 δις στην Ελλάδα καθώς αυτή δεν θεωρείτο πλέον ως ανακτήσιμη.

Το Eurogroup σημείωσε επίσης ότι η ΕΚΤ θα παρέχει ρευστότητα στην Εταιρία σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς και επισημάνθηκε ότι το πρόγραμμα χρηματοδότησης της Κύπρου ύψους μέχρι €10 δις δεν θα χρησιμοποιηθεί για την ανακεφαλαιοποίηση της Λαϊκής Τράπεζας και της εταιρίας.

7.1.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2013

Με την απορρόφηση των εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας από την Τράπεζα Κύπρου, μια νέα πορεία ξεκίνησε για το Συγκρότημα με σκοπό την ανάκαμψη των εργασιών τους και

¹⁶ χει ως κύριο αντικείμενο την διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων, ενώ παρέχει και υπηρεσίες διαχείρισης χαρτοφυλακίου επενδύσεων, επενδυτικές συμβουλές και φύλαξης και διοικητικής διαχείρισης μεριδίων οργανισμών συλλογικών επενδύσεων,

επανάκτηση της εμπιστοσύνης των πελατών. Τα έτη 2013 το Συγκρότημα είχε τα ακόλουθα στοιχεία:

Ρευστότητα:

Οι συνολικές χορηγήσεις ανήλθαν σε ΕΥΡ26,7 δις και οι συνολικές καταθέσεις ανήλθαν σε ΕΥΡ15,0 δις, με το δείκτη χορηγήσεις προς καταθέσεις να έχει διαμορφωθεί στο 145%. Το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων ανέρχεται σε 49%, ποσοστό πολύ ανησυχητικό για την υγιές πορεία του Συγκροτήματος. Σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο του 2013 ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δάνειων αυξήθηκε κατά 0,2% (από €12.983 εκα σε €13.003 εκα). Ωστόσο θετικό είναι το γεγονός ότι το ποσοστό κάλυψης των μη εξυπηρετούμενων δανείων με προβλέψεις το τρίμηνο στις 31/12/2013 σε σχέση με 09/2013 μειώθηκε ελάχιστα από 38% σε 37%.

Όσο αφορά την χρηματοδότηση του Συγκροτήματος από Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) έχει μειωθεί σε €9,56 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2013, από €9,86 δις στις 30 Σεπτεμβρίου 2013. Ο δανεισμός από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανήλθε σε €1,4 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2013.

Ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης, το έτος 2013 έκλεισε με ζημιά μετά τη φορολογία ύψους €2.050 εκα σε σχέση με ζημιά ύψους €2.214 του 2012. Το κέρδος πριν τις απομειώσεις, τα έξοδα αναδιαρθρώσεις και τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθε σε €622 εκα σε σχέση με €375 εκα το 2013. Όσο αφορά τις ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από €1.339 εκα το 2012 μειώθηκαν σε €1.067 εκα το 2013 και η ζημιά από πώληση εργασιών των καταστημάτων στην Ελλάδα ανήλθε σε €1.366 εκα

Αποδοτικότητα:

Τα συνολικά έσοδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €1.174 εκατ., με τα καθαρά έσοδα από τόκους να ανέρχονται σε €999 εκατ. και το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο σε 3,62%. Τα συνολικά έξοδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €552 εκατ. Σημειώνεται πως τα συνολικά έξοδα για το τέταρτο τρίμηνο του 2013 ανήλθαν σε €130 εκατ. μειωμένα κατά 5% σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο του 2013. Ο δείκτης κόστους προς έσοδα διαμορφώθηκε στο 47% ενώ το 2012 είχε διαμορφωθεί σε 59%.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας για το 2013 διαμορφώθηκε στο 10,5% (2012:0,9%) και ξεπέρασε τα κατώτερα όρια που τέθηκαν από την ΣΚΤ (9%) για τον όμιλο με τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος να ανέρχονται σε €2.656 εκα.

7.2 ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΛΤΔ

Βάση του ακραίου σεναρίου του Διαγνωστικού Ελέγχου της PIMCO και μετά την πώληση του Δικτύου Καταστημάτων Ελλάδας της Ελληνικής Τράπεζας, η Κεντρική Τράπεζα έθεσε στην Ελληνική Τράπεζα σαν κεφαλαιακή ανάγκη το ποσό των €294 εκατ που έπρεπε να εξασφαλιστεί μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2013. Η Ελληνική Τράπεζα για την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων της θα προέβaine στην άντληση ιδιωτικών κεφαλαίων, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του 2013. Σε αντίθετη περίπτωση, αν δηλαδή τα κεφάλαια του ιδιωτικού τομέα δεν καλύπτουν πλήρως την απαιτούμενη αύξηση κεφαλαίου¹⁷, η Ελληνική θα ενισχυθεί με κεφάλαια του προγράμματος, τα οποία είναι διαθέσιμα. Σημειώνεται πως για την ανακεφαλαιοποίηση του Τραπεζικού Τομέα παραχωρήθηκαν €2,5 δις, από τα οποία €1,5 δις παραχωρούνται στο Συνεργατικό Πιστωτικό Τομέα και €1 δις είναι διαθέσιμο αν καταστεί ανάγκη να χρησιμοποιηθεί από την Ελληνική.

Επομένως τον Ιούλιο του 2013 λοιπόν, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη λήψη μέτρων για να ενισχύσει την κεφαλαιακή βάση της Τράπεζας μέσω Σχεδίου Αναδιάρθρωσης και Ενίσχυσης της Κεφαλαιακής Βάσης της Τράπεζας (“Σχέδιο”), που περιελάμβανε την έκδοση νέων μετοχών και μετατρέψιμων αξιόγραφων κεφαλαίου. Με την ολοκλήρωση του Σχεδίου αντλήθηκαν €358 εκατ., υπερκαλύπτοντας κατά €64 εκατ. το κεφαλαιακό έλλειμμα των €294 εκατ. που επιβλήθηκε στον Όμιλο στη βάση του ακραίου σεναρίου της PIMCO. Αξιοσημείωτο να αναφερθεί πως η μετοχική δομή της Τράπεζας διαφοροποιήθηκε σημαντικά με τους μέχρι τότε υφιστάμενους μετόχους να διατηρούν ποσοστό συμμετοχής γύρω στο 25% περίπου του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας (από 27% στο 10% η εκκλησία της Κύπρου και 15% στους παλιούς μετόχους), την Wargaming Public Company

¹⁷ Έκδοση νέων μετοχών με αποτέλεσμα να μειωθεί το ποσοστό που οι υφιστάμενοι μέτοχοι κατέχουν στη μετοχική σύνθεση της Ελληνικής τράπεζας.

Ltd (κυπριακή εταιρεία λευκορωσικών συμφερόντων) και την CPB FBO Third Point Hellenic Recovery Fund LP (CY) (κυπριακή εταιρεία λευκορωσικών συμφερόντων Wargaming) να αποκτούν ποσοστό γύρω στο 30% (έκαστος) με ΕΥΡ40 εκα η κάθε μια και τη Δήμητρα Επενδυτική Δημόσια Λτδ να αποκτά ποσοστό γύρω στο 15% με €20 εκα.

7.2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2013

Ρευστότητα:

Ξεκινώντας από τις βασικές λειτουργίες ενός χρηματοπιστωτικού οργανισμού, η Ελληνική Τράπεζα το 2013 είχε συνολικές καταθέσεις ύψους €5.5 δις οι οποίες μειώθηκαν κατά 23% σε σχέση με το 2012 και συνολικές χορηγήσεις ύψους €3,5 δις οι οποίες μειώθηκαν σε σχέση με το 2012 κατά 6%. Ο δείκτης χορηγήσεις προς καταθέσεις διαμορφώνεται στο 64% με την ρευστότητα της τράπεζας να κρίνεται ικανοποιητική, παρά τις σοβαρές μειώσεις τόσο στις καταθέσεις όσο και στις χορηγήσεις, συν του ότι η τράπεζα δεν χρησιμοποίησε το €1δις το οποίο της προοριζόταν και κατόρθωσε την ανακεφαλαιοποίηση με ιδιωτικά κεφάλαια. Πέρα τούτου το διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας βρίσκει ενθαρρυντικό και θετικό το γεγονός της μηδενικής χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η μη άντληση ρευστότητας από τον Έκτατο Μηχανισμό Ρευστότητας και η μη εξάρτηση από τη διατραπεζική αγορά.

Κεφαλαιακή Επάρκεια:

Με την ανακεφαλαιοποίηση ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθε σε 14,3% (Δεκέμβριος 2012: 13,6%) ο Δείκτης Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων σε 13,1% (Δεκέμβριος 2012: 10,9%) και ο Δείκτης Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων σε 7,3% (Δεκέμβριος 2012: 8,2%) , τηρώντας το κατώτατο ποσοστό κεφαλαιακής επάρκειας του Συμφώνου της Βασιλείας II.

Για το 2013 το κέρδος του Ομίλου από συνήθειες εργασίες πριν τις προβλέψεις ανέρχεται στα €132,6 εκατ. σημειώνοντας μείωση της τάξης του 17%, σε σύγκριση με €159,4 εκατ. για το 2012 κυρίως λόγω των μειωμένων εσόδων από τραπεζικές εργασίες. Με τις προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χορηγήσεων ύψους €310 εκα (2012:€103 εκα) το έτος δημιουργήθηκε ζημιά πριν την φορολογία ύψους €178 εκα, με τη τελική ζημιά για το έτος να

διαμορφώνεται σε €189,9 εκα λόγω δραστηριοτήτων που τερματίστηκαν με την πώληση του Δικτύου Καταστημάτων Ελλάδας (ΔΚΕ) καθώς και κόστος Ειδικού Σχεδίου Πρόωρης Αφυπηρέτησης προσωπικού.

Αποδοτικότητα:

Η απόδοση ιδίων κεφαλαίων και η απόδοση του ενεργητικού του ομίλου λόγω της ζημιάς για το έτος διαμορφώνονται αρνητικά όπως και η ποιότητα ενεργητικού, λόγω του υψηλού ποσού προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων, συν του ότι ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων ανήλθε στο 45,7% ως αντίκτυπο της επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο με την καλπάζουσα μορφή ανεργίας.

Όσο αφορά το δείκτη κόστους προς έσοδα αυξήθηκε ελάχιστα από το 2012 (47,2%) και ανήλθε στο 49,4%, λόγω της μείωσης των τραπεζικών εργασιών.

7.3 ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Αναφορικά με το ποσό που απαιτείτο για την ανακεφαλαιοποίηση του Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα, μετά από διαβούλευση της Τρόικας και της Κεντρικής Τράπεζας στις 14 Ιουνίου το 2013 ανακοινώθηκε πως ανέρχεται σε €1,5 δις και προϋπόθετε την κρατικοποίηση του Συνεργατισμού και την εποπτεία του πλέον από την Κεντρική Τράπεζα.

Σημειώνεται πως το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα προνοούσε πως ο αριθμός των 93 ΣΠΙ θα μειωνόταν σε 18 (ολοκληρώθηκε Μάρτιο 2014), κάτι το οποίο εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2013 σε Γενικές Συνελεύσεις των Μελών των 93 Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (ΣΠΙ). Ακολούθως στις 27 Σεπτεμβρίου 2013 ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας ανακοίνωσε την εκταμίευση €1,5 δις προς την Κύπρο, ποσό που προορίζεται για την ανακεφαλαιοποίηση του Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα.

Στις 4 Οκτωβρίου 2013 εκδόθηκε το διάταγμα κρατικοποίησης του Συνεργατισμού, βάση του οποίου το μετοχικό κεφάλαιο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας (ΣΚΤ) αυξάνεται κατά

€1,5 δις με την έκδοση νέων μετοχών, οι οποίες καλύπτονται εξ ολοκλήρου από την Κυπριακή Δημοκρατία με την παροχή ομολόγου στην ΣΚΤ ισόποσης ονομαστικής αξίας του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης διάρκειας 18 μηνών, το οποίο είτε θα ανανεωθεί είτε θα γίνει ανταλλαγή κατά τη λήξη του με μετρητά. Το ποσοστό συμμετοχής και δικαιωμάτων ψήφου της Δημοκρατίας στην ιδιοκτησιακή δομή της ΣΚΤ ανέρχεται στο ενενήντα εννέα τοις εκατόν (99%) και των υφιστάμενων μετόχων της ΣΚΤ στο ένα τοις εκατόν (1%). Ως αποτέλεσμα ιδρύεται η Συνεργατική Εταιρεία Συμμετοχών της ΣΚΤ στην οποία μεταφέρονται οι υφιστάμενοι μέτοχοι της ΣΚΤ με συμμετοχή στο κεφάλαιο της, ανάλογη με τη συμμετοχή που έκαστος μέτοχος είχε στο μετοχικό κεφάλαιο της ΣΚΤ

7.3.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2013

Ρευστότητα:

Το κέρδος από συνήθειες εργασίες του Συγκροτήματος πριν τις προβλέψεις για απομείωση σημείωσε αύξηση κατά 18,9% και ανέρχεται σε €195,6 εκα σε σύγκριση με €164,5 εκα το 2012 λόγω αύξησης του κέρδους που οφείλεται κυρίως στην αύξηση στα καθαρά έσοδα από τόκους. Εντούτοις με μετά την χρέωση για απομείωση χρεογράφων €16,8 εκα την αύξηση της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και άλλων χορηγήσεων €1.8 δις και την χρέωση φορολογίας προκύπτει ζημιά για το έτος ύψους €1,6 δις σε σύγκριση με ζημιά €17,3 εκα για το 2012.

Σχετικά με τις κύριες λειτουργίες των ΣΠΠ, οι καταθέσεις και άλλοι λογαριασμοί πελατών την 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €13,4 δις . σημειώνοντας ετήσια μείωση €1,7 δις ή 11,3% σε σχέση με το 2012 που ανέρχονταν σε €15,2 δις ως αντίκτυπο της οικονομικής ύφεσης και τα δάνεια και άλλες χορηγήσεις σε πελάτες, μετά τις προβλέψεις, την 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €10,7 δις σημειώνοντας ετήσια μείωση 18,6% από το 2012 που ανέρχονταν σε €13.2 δις. Ο δείκτης χορηγήσεις προς καταθέσεις διαμορφώθηκε στο 79% με την ρευστότητα να κρίνεται ικανοποιητική.

Εκτός τούτο το γεγονός ότι ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων ανήλθε σε 46% από 17% το 2012 είναι εξαιρετικά ανησυχητικό όχι μόνο όσο αφορά τα ΣΠΠ αλλά και όσο αφορά την οικονομία γενικότερα αφού είναι αντίκτυπο της αύξησης της ανεργίας.

Ποιότητα Ενεργητικού:

Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και άλλων απαιτήσεων έχουν αυξηθεί από €173 εκα το 2012 σε €1,8 δις το 2013 με το δείκτη προβλέψεις προς σύνολο ενεργητικού να έχει ανέλθει σε 13,6% από 1,01% με την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων των ΣΠΙ να είναι υψηλού κινδύνου.

Αποδοτικότητα:

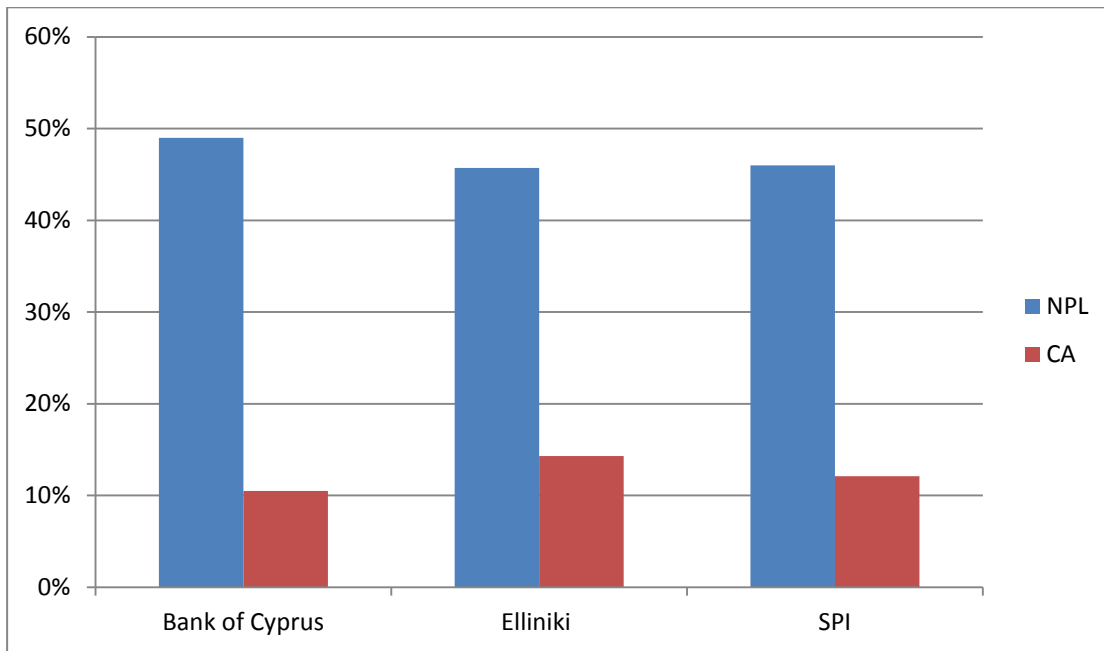
Για το έτος 2013 λόγω του μεγάλου ποσού προβλέψεων για απομειώσεις δανείων και άλλων απαιτήσεων έχει προκληθεί ζημιά, με την αποδοτικότητα του Συγκροτήματος να κρίνεται αρνητική και μη αποτελεσματική. Πέρα τούτου όμως γίνονται προσπάθειες μείωσης των εξόδων μέσα από μειώσεις μισθών και αφυπηρητήσεις και αυξήσεις εσόδων. Συγκεκριμένα από μειώσεις σε μισθολόγια έχει επιτευχθεί εξοικονόμηση ύψους €18,6 εκα για το 2014 .

Κεφαλαιακή Επάρκεια:

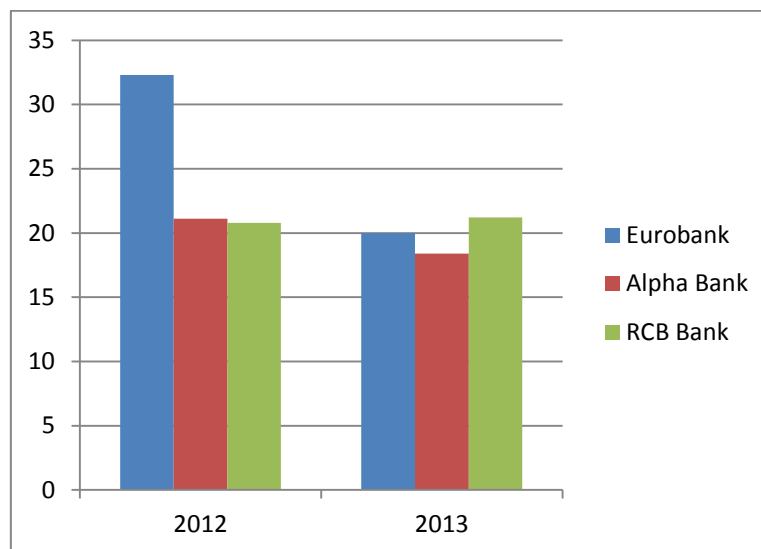
Τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος, μετά την επιτυχή ανακεφαλαιοποίηση με το ποσό του €1,5 δις από το πρόγραμμα χρηματοοικονομικής στήριξης, ανήλθαν στα €1,2 δις ενώ διαμορφώνονταν αρνητικά σε αντίθετη περίπτωση (€293 εκα) και ο δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων στο 12,1% με τον Συνεργατικό Πιστωτικό Τομέα να έχει επαρκή κεφάλαια για να συνεχίσει τις εργασίες του (σημειώνεται πως στον υπολογισμό του δείκτη έχουν συμπεριληφθεί και τα αποθεματικά επανεκτίμησης. Σε περίπτωση που δεν συμπεριληφθούν τα αποθεματικά επανεκτίμησης, ο δείκτης υπολογίζεται σε 10,6%).

Καταλήγοντας μέσα από την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών το 2013, έχουν ανακτήσει την κεφαλαιακή τους επάρκεια και έχουν διασφαλιστεί σε θέματα ρευστότητας και φερεγγυότητας, ωστόσο έχουν να αντιμετωπίσουν το τεράστιο πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων ως αντίκτυπο αφενός της οικονομικής ύφεσης στην Κύπρο, την αύξηση της ανεργίας, τις μειώσεις εισοδημάτων, το κλείσιμο επιχειρήσεων και αφετέρου της λανθασμένης πιστοδοτικής πολιτικής που ακολουθούσαν.

Πίνακας 12: Δείκτες των Μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων των Τραπεζών για το 2013 και δείκτης της Κεφαλαιακής τους Επάρκειας.

Πίνακας 13: Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας Θυγατρικών Τραπεζών στην Κύπρο κατά τα έτη 2012-2013 (όταν το 2012 οι Κυπριακές Τράπεζες δεν πληρούσαν τα απαραίτητα ποσοστά Κ.Ε).

	Eurobank	Alpha Bank	RCB Bank
2012	32,3%	21,1%	20,8%
2013	20%	18,4%	21,2%

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εργασία αναφερόταν στην Χρηματοπιστωτική Κρίση του 2008 και στην επίδραση που είχε στο Κυπριακό Τραπεζικό Σύστημα, με στόχο την ανάλυση των τεσσάρων μεγαλύτερων Κυπριακών Τραπεζών από το 2008-2013 όπως και τον τρόπο ανακεφαλαιοποίησης τους. Η εξέταση της Χρηματοπιστωτικής Κρίσης είναι θέμα με τεράστιες διαστάσεις ωστόσο λόγω περιορισμού του θέματος επικεντρώθηκαν στην συγκεκριμένη ανάλυση. Εντούτοις σημειώνεται πως η ανάλυση θα μπορούσε να επεκταθεί σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγκρίνοντας τους λόγους που βύθισε η κάθε χώρα σε οικονομική ύφεση και τον τρόπο αντιμετώπισης τους. Επίσης η Ελλάδα μια χώρα που ακόμη και σήμερα είναι αντιμετώπιση με το ενδεχόμενο χρεοκοπίας με την μελλοντική οικονομική εξέλιξη της να είναι καταλυτική για την Ευρώπη μα και για την Κυπριακή Οικονομία είναι ένα κεφάλαιο που θα μπορούσε να επεκταθεί και να επικεντρωθεί στην ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών της όπως και των Κυπριακών Τραπεζών που πωλήθηκαν στην Πειραιώς. Τέλος όσο αφορά την Κυπριακή Οικονομία θα ήταν ενδιαφέρον μια ανάλυση όλων των τραπεζών που δραστηριοποιούνται στην χώρα μας και πως επηρεάστηκε ο κύκλος εργασιών τους πριν και μετά την ανακεφαλαιοποίηση των τεσσάρων υπό ανάλυση τραπεζών, συν το πώς οι πελάτες των ΑΠΙ αντιμετώπιζαν το τραπεζικό τομέα μετά τον Μάρτιο του 2013.

Μέσα από την εργασία αυτή έχει διαφανεί ότι η Κυπριακή Οικονομία δεν ήταν ανθεκτική στην αντιμετώπιση της Οικονομικής Κρίσης μέσα από ίδιους πόρους παρά την εποχή ευδαιμονίας που βασίλευε τα προηγούμενα έτη, η οποία αποδεικτική φαινομενική. Τόσο η Κυπριακή Κυβέρνηση όσο και ο Τραπεζικός Τομέας ήταν ανίκανοι να διαχειριστούν και να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την εισροή ξένων καταθέσεων και την ευκαιρία για ανάπτυξη που τους έδινε το νησί ως πόλος έλξης καταθετών και ως Χρηματοπιστωτικό Κέντρο.

Από την μια η άνοδος των δημόσιων δαπανών με το δημόσιο χρέος να αυξάνεται γοργά όπως αναλύεται στο κεφάλαιο τέσσερα και από την άλλη οι δανειοδοτήσεις των τραπεζών χωρίς αξιολόγηση της ικανότητας αποπληρωμής των δανείων οι οποίες ως επί το πλείστον κατατάσσονταν ως μη εξυπηρετούμενες και οι ριψοκίνδυνες επενδύσεις που αποδείχτηκαν μοιραίες, οδήγησαν την Κυπριακή Οικονομία στην ύφεση. Η κεφαλαιακή επάρκεια του

Κυπριακού τραπεζικού συστήματος μειώθηκε στο 5,95% με τις τέσσερις μεγαλύτερες Κυπριακές τράπεζες να χρειάζονται κεφαλαιακή ενίσχυση, οι μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις αυξάνονταν συνεχώς και οι προβλέψεις για απομείωση χορηγήσεων και επενδύσεων προκαλούσαν ζημιά χρήσης για τις τράπεζες. Επιπρόσθετα μέσα από τους δείκτες απόδοσης ιδίων κεφαλαίων και ενεργητικού διαφαινόταν ότι οι τράπεζες δεν διαχειρίζονται αποτελεσματικά τα ίδια κεφάλαια τους μα ούτε τα στοιχεία του ενεργητικού τους. Πέρα τούτου ο δημόσιος τομέας αδυνατούσε να στηρίξει τον τραπεζικό τομέα, με τις ζημιές των τραπεζών να αντιπροσωπεύουν πλέον το 45% του ΑΕΠ της Κυπριακής Οικονομίας, έτσι αποτάθηκε για δανεισμό στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης.

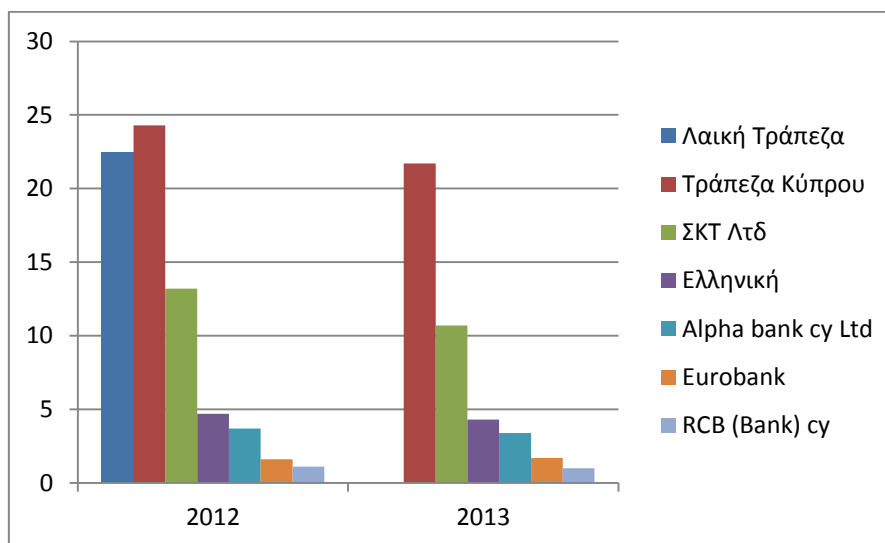
Η μόνη λύση που προτάθηκε για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών περιλάμβανε διάσωση με τα ίδια μέσα αφού μια από τις μεγαλύτερες κυπριακές τράπεζες εις γνώση της Κυβέρνησης βρισκόταν ήδη στον αναπνευστήρα, με την χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ να υπερβαίνει τα ΕΥΡ9 δις. Με την πρώτη πρόταση που αφορούσε κούρεμα από όλα τα ΑΠΙ να απορρίπτεται, εφαρμόστηκε η δεύτερη πρόταση με εξυγίανση και απορρόφηση των εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας από την Τράπεζα Κύπρου, διασώζοντας τις καταθέσεις των άλλων ΑΠΙ μα απορροφώντας τις ανεξασφάλιστες καταθέσεις των δύο αυτών τραπεζών. Με άλλα λόγια η συμφωνία αφορούσε ανακεφαλαιοποίηση των δύο αυτών τραπεζών με τα ίδια μέσα και ανακεφαλαιοποίηση των άλλων δύο μεγαλύτερων Κυπριακών Τραπεζών Ελληνική και Συνεργατισμός με συνολικό ποσό ύψους ΕΥΡ2,5 δις από αυτά που θα δίδονταν στην Κυπριακή Κυβέρνηση. Ο Συνεργατικός έλαβε ΕΥΡ1,5 δις και κρατικοποιήθηκε και η Ελληνική Τράπεζα ανακεφαλαιοποιήθηκε με ιδιωτικούς πόρους.

Κλείνοντας στους πίνακες που ακολουθούν παρατίθενται οι συνολικές καταθέσεις και χορηγήσεις για τα έτη 2012 και 2013, των τεσσάρων τραπεζών που αναλύθηκαν στην εργασία αυτή μα και κάποιων Θυγατρικών Τραπεζών άλλων χωρών που δραστηριοποιούνται στη Κύπρο των οποίων τόσο οι καταθέσεις όσο και οι χορηγήσεις έχουν μειωθεί. Αυτό είναι ένα στοίχημα που επιβάλλεται να κερδίσουν οι τράπεζες αφενός με την έναρξη των δανειοδοτήσεων σε υγιή επίπεδα και αφετέρου με την προσέλκυση καταθέσεων, με την αποκατάσταση της αξιοπιστίας και της φήμης του Χρηματοπιστωτικού Τομέα στην Κύπρο μετά το πλήγμα που έχει δεχθεί. Με το τέλος του 2013 οι τράπεζες συνεχίζουν τις δραστηριότητές τους, έχοντας αυξήσει την Κεφαλαιακή τους Επάρκεια και διαφύλαξαν την ρευστότητα τους. Εντούτοις έχουν να αντιμετωπίσουν το σοβαρό πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, για τα οποία μέτρα ζητά και η Τρόικα από την Κύπρο,

αφενός με την εφαρμογή του νόμου περί εκποίησης ακινήτων σε συνδυασμό με νομοθετικό πλαίσιο φερεγγυότητας και αφετέρου με αναδιαρθρώσεις δανείων.

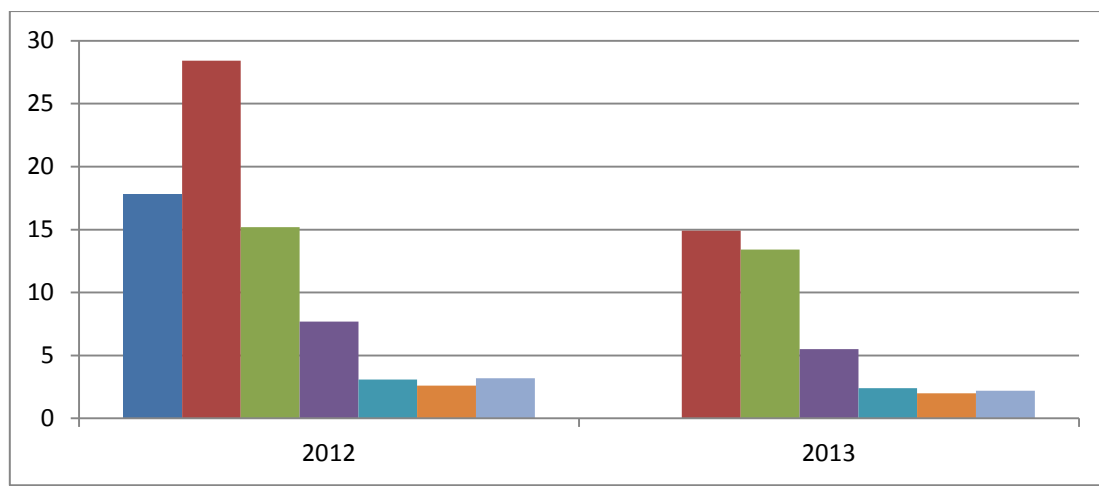
Οι κινήσεις των τραπεζών τα επόμενα έτη είναι κύριας σημασίας για να συνεχίσει η αξιολόγηση της Τρόικας να είναι θετική και να καταφέρει η Κυπριακή Οικονομία να εξέλθει από το Μνημόνιο και να ανακτήσει την ανταγωνιστικότητά της, συν την Οικονομική Πολιτική της Κυβέρνησης. Η μελλοντική εξέλιξη των τραπεζών που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο, η ανάπτυξη της οικονομίας με την μείωση και διατήρηση του δημόσιου χρέους είναι τομείς που μπορούν να αναλυθούν μελλοντικά και να εξαχθούν συμπεράσματα αν τελικά το πείραμα της Τρόικας είχε θετικά αποτελέσματα.

Πίνακας 13: Χορηγήσεις των Τραπεζών από τα έτη 2012-2013

	Τράπεζα Κύπρου	Λαϊκή Τράπεζα	ΣΚΤ Λτδ	Ελληνική Τράπεζα	Alpha bank cy Ltd	Eurobank	RCB (Bank) cy
2012	24,3 δις	22,4 δις	13,2 δις	4,7 δις	3,7 δις	1,6 δις	1,1 δις
2013	21,7 δις	-	10,7 δις	4,3 δις	3,4 δις	1,7 δις	1,0 δις

Πίνακας 13: Καταθέσεις των Τραπεζών από τα έτη 2012-2013

	Λαϊκή	Τράπεζα Κύπρου	ΣΚΤ Λτδ	Ελληνική Τράπεζα	Eurobank	Alpha Bank	RCB CY
2012	17,8	28,4	15,2	7,7	3,1	2,6	3,2
2013	-	14,9	13,4	5,5	2,4	2	2,2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ **Βαρουφάκης Γιάννης**, (2011), Κρίσης Λεξιλόγιο: Οι οικονομικοί όροι που μας καταδυναστεύουν, Εκδοτικός Οίκος, Ποταμός., Αθήνα.
- ✓ **Μελάς Κώστας**, (2011), Οι σύγχρονες κρίσεις του παγκόσμιου Χρηματοπιστωτικού Συστήματος (1974-2008), Εκδοτικός Οίκος, Α.Α Λιβάνη.
- ✓ **Μούσουλος Σοφοκλής**, (2014), Στα άδυτα της Οικονομικής Κρίσης στην Κύπρο, Εκδόσεις, Κώστα Επιφανίου., Λευκωσία .
- ✓ **Χριστόπουλος Γ. Απόστολος και Ντόκας Γ. Ιωάννης**, (2012), Θέματα Τραπεζικής και Χρηματοοικονομικής Θεωρίας, Εκδόσεις, Κριτική.
- ✓ **Ratomaki Heikki**, (2013), Η μεγάλη αποτυχία της Ευρωζώνης: Από την κρίση σε ένα παγκόσμιο Νιου Ντιλ, Εκδοτικός Οίκος, Μεταίχμιο., Αθήνα
- ✓ **Roche Marc**, (2010), Η Τράπεζα, Πως η Goldman Sachs κυβερνά τον κόσμο, Εκδόσεις Μεταίχμιο., Αθήνα.

ΠΗΓΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

- ✓ **Ουσταμπασίδης Αλέξανδρος**, Η κρίση στα Αμερικανικά στεγαστικά δάνεια υψηλού κινδύνου (Subprime loans) βυθίζει τα Χρηματιστήρια, 2007.

http://www.spitogatos.gr/gr/articles/agora_exoteriko/h-krisi-sta-amerikanika-stegastika-daneia-ypsiloy-kindynoy-subprime-loans-bythizei-ta-chrimatistiria

- ✓ **Δρ. Παντελή Κώστη & Βαλσάμη Διονύση** (2013), Το κόστος της μεγάλης κρίσης <http://www.indeepanalysis.gr/?q=node/1566>:

- ✓ Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου, Ετήσια έκθεση 2010-2012 <http://www.acb.com.cy/upload/20110905/1315207712-03661.pdf>

- ✓ [www.bank of Cyprus.com.cy](http://www.bankofcyprus.com.cy)

- ✓ <http://data.worldbank.org/indicator/FS.AST.PRVT.GD.ZS>

- ✓ http://www.centralbank.gov.cy/media/pdf_gr/QA_Cyprus_Financial_Sector_Programme_20130730_clean_-_GREEK.pdf

- ✓ <http://www.coopbank.com.cy/>
- ✓ <http://www.eba.europa.eu/supervisory-convergence/supervisory-disclosure/aggregate-statistical-data>
- ✓ <http://www.eba.europa.eu/supervisory-convergence/supervisory-disclosure/aggregate-statistical-data>
- ✓ http://el.wikipedia.org/wiki/Proton_Bank
- ✓ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έγγραφο Εργασίας των Υπηρεσιών Επιτροπής http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/idr2012_cyprus_el.pdf
- ✓ Goldman Sachs Services (2012) WHAT WE DO INVESTMENT PRIVATE WEALTH MANAGEMENS.
<http://www.goldmansachs.com/what-we-do/investment-management/private-wealth-management/services/united-states.html>
- ✓ <https://www.hellenicbank.com/>
- ✓ Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης δημόσιου χρέους «Κυπριακή Δημοκρατία, Υπουργείο Οικονομικών, 2012 http://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/populationcondition_22main_gr/populationcondition_22main_gr?OpenForm&sub=2&sel=2
- ✓ Mishkin S. Frederic, (1991), **Anatomy of a Financial Crisis**,
<http://www.nber.org/papers/w3934>
- ✓ <http://news.in.gr/greece/article/?aid=1132263&lngDtrID=251> Μαχαίρι στο 13ο και 14ο μισθό στο Δημόσιο, σώζεται στον ιδιωτικό τομέα
- ✓ Όμιλο Λαϊκής Τράπεζας, Ετήσια Έκθεση http://www.stockwatch.com.cy/media/fstatements_pdf/CPB_FinalResults2011.pdf

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

- ✓ **Goldman Sachs:** είναι μια από τις μεγαλύτερες στον κόσμο διεθνείς τράπεζες επενδύσεων τραπεζικών τίτλων, ομολόγων, κινητών αξιών, διαχείρισης επενδυτικών χαρτοφυλακίων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, οικονομικών συμβούλων και εκτιμητών εξαγορών - συγχωνεύσεων και μ' ένα πλήθος άλλων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Πελάτες της εταιρείας αυτής είναι κυρίως μεγάλες εταιρείες, κρατικές και ιδιωτικές, κυβερνήσεις χωρών αλλά και ιδιώτες. Πρόκειται για τον μεγαλύτερο οικονομικό παράγοντα στο χώρο της οικονομικής διαχείρισης των ΗΠΑ. Παρά ταύτα πολλοί σήμερα διεθνείς αναλυτές είναι εκείνοι που καταλογίζουν στην εταιρεία αυτή τις μεγαλύτερες ευθύνες για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση, όχι μόνο στις ΗΠΑ, αλλά και σε πολλές άλλες χώρες, όπως είναι η Ελλάδα. Μεταξύ δε αυτών φέρεται και η Αμερικάνικη Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς η οποία και έχει καταγγείλει την εταιρεία για τη λεγόμενη «φούσκα κατοικίας», ενώ Αμερικανοί δημοσιογράφοι την καταγγέλλουν για το «φιάσκο των τροφίμων» το 2008 (<https://el.wikipedia.org/>)

- ✓ Η **Συνθήκη του Μάαστριχτ**, Σύμφωνα με την Συνθήκης του Μάαστριχτ, τα κριτήρια για την εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος προϋποθέτουν το δημοσιονομικό έλλειμμα να μην ξεπερνά το 3% του ΑΕΠ της χώρας, το ποσοστό πληθωρισμού να μην υπερβαίνει περισσότερο από 1,5 μονάδα τον μέσο όρο των τριών κρατών- μελών με τις καλύτερες επιδόσεις, το ποσοστό του δημόσιου χρέους να μην υπερβαίνει το 60% του ΑΕΠ, να μην έχει υποτιμηθεί το εθνικό νόμισμα τα τελευταία δύο χρόνια και τα μακροπρόθεσμα επιτόκια στις αγορές ομολόγων τους τελευταίους δώδεκα μήνες να μην υπερβαίνουν τις δύο ποσοστιαίες μονάδες του μέσου όρου των τριών κρατών- μελών με το χαμηλότερο πληθωρισμό (Βαρουφάκης Γιάνης, 2011)

- ✓ **Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF):** *European Financial Stability Facility - EFSF* είναι ένα όργανο ειδικού σκοπού που συμφωνήθηκε από τα 27 κράτη μέλη της Ε.Ε στις 09/03/2010 με στόχο τη διατήρηση της οικονομικής σταθερότητας στην Ευρώπη με την παροχή οικονομικής βοήθειας προς τα κράτη της ευρωζώνης σε οικονομική δυσκολία. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων παρέχει σε

αυτό υπηρεσίες διαχείρισης διαθεσίμων και διοικητική υποστήριξη μέσω συμβάσεων σε επίπεδο υπηρεσιών. (<https://el.wikipedia.org/>)

- ✓ **Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ESM):** Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (*European Stability Mechanism - ESM*) είναι ένα μόνιμο πρόγραμμα χρηματοδότησης της Ε.Ε για τα μέλη της Ευρωζώνης το οποίο διαδέχτηκε το EFSF και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοπιστωτικής Σταθεροποίησης. (<https://el.wikipedia.org/>)

- ✓ **Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοπιστωτικής Σταθεροποίησης (*European Financial Stabilisation Mechanism - EFSM*)** είναι ένα (προσωρινό) πρόγραμμα χρηματοδότησης έκτακτης ανάγκης, το οποίο βασίζεται σε αντληθέντα κεφάλαια από τις χρηματοπιστωτικές αγορές και κατοχυρώνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, χρησιμοποιώντας τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως εγγύηση. Λειτουργεί υπό την εποπτεία της Επιτροπής και αποσκοπεί στη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ευρώπη με την παροχή οικονομικής βοήθειας προς τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που βρίσκονται σε οικονομική δυσκολία (<https://el.wikipedia.org/>).

- ✓ **G20:** Η **Ομάδα των Είκοσι** είναι μια διεθνής οργάνωση για τις κυβερνήσεις και την Κεντρική Τραπεζών των διοικητών των 20 μεγαλύτερων οικονομιών. Τα μέλη είναι οι ακόλουθες χώρες: Αργεντινή, Αυστραλία, Βραζιλία, Καναδάς, Κίνα, Γαλλία, Γερμανία, Ινδία, Ιταλία, Ινδονησία, Ιαπωνία, Μεξικό, Ρωσία, Σαουδική Αραβία, Νότια Αφρική, Νότια Κορέα, Τουρκία, Ηνωμένο Βασίλειο και οι Η.Π.Α μαζί με την Ε.Ε (Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ΕΚΤ). Η G-20 ιδρύθηκε το 1999 με σκοπό τη μελέτη, την αναθεώρηση και την προώθηση υψηλού επιπέδου συζήτηση των θεμάτων πολιτικής που αφορούν την προώθηση της διεθνούς χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Επιδιώκει να αντιμετωπίσουν ζητήματα που υπερβαίνουν τις αρμοδιότητες του κάθε ενός οργανισμού. Συλλογικά, οι G-20 οικονομίες αντιπροσωπεύουν περίπου το 85% του Ακαθάριστου Προϊόντος Παγκοσμίας (GWP), το 80% του παγκόσμιου εμπορίου και τα δύο τρίτα του παγκόσμιου πληθυσμού. Η ομάδα των G-20 αντικατάστησε την G8 στις 25/09/2009. (<https://el.wikipedia.org/>)

- ✓ **Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) *International Monetary Fund - IMF*** : είναι ένας διεθνής οργανισμός ο οποίος επιβλέπει το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα παρακολουθώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και τα ισοζύγια πληρωμών και προσφέροντας οικονομική και τεχνική βοήθεια όταν του ζητηθεί. Το ΔΝΤ ιδρύθηκε στις 27/12/1945 στην Ουάσιγκτον, κατόπιν συνομολόγησης 29 Χωρών που είχαν συμβάλει στο 80% του κεφαλαίου. Η ίδρυση του Οργανισμού αυτού είχε προπαρασκευαστεί κατά τη Διεθνή Νομισματική και Χρηματοδοτική Συνδιάσκεψη που συνήλθε στο Μπρέτον Γουντς, του Νιού Χαμσάιρ των ΗΠΑ, ενάμισι χρόνο πριν, από 1ης Ιουλίου μέχρι 22 Ιουλίου του 1944. Έδρα του Οργανισμού ορίστηκε η Ουάσιγκτον ως πρωτεύουσα της χώρας με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής. Μέλη του ΔΝΤ γίνονται δεκτά μόνο ελεύθερες και κυρίαρχες χώρες. Το 2000 τα μέλη του ΔΝΤ αριθμούσαν 182 (χώρες). Στα συστήματα παρακολούθησης των οικονομιών, συνεισφέρουν στατιστικά δεδομένα χωρίς να είναι μέλη του ΔΝΤ, οι Παλαιστινιακές Αρχές, το Χονγκ Κονγκ, όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για την Ευρωζώνη και η Eurostat για όλη την ΕΕ. (<https://el.wikipedia.org/>)

- ✓ **EBA, European Banking Authority:** Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) είναι μια ρυθμιστική υπηρεσία της Ε.Ε που εδρεύει στο Λονδίνο . Οι δραστηριότητές του περιλαμβάνουν τη διεξαγωγή τεστ αντοχής στις ευρωπαϊκές τράπεζες να αυξήσουν τη διαφάνεια στο ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα και τον εντοπισμό των αδυναμιών στις δομές του κεφαλαίου των τραπεζών ». Η EAT ιδρύθηκε την 1η Ιανουαρίου 2011, ημερομηνία κατά την οποία κληρονόμησε όλα τα καθήκοντα και τις ευθύνες της η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS).

(<https://el.wikipedia.org/>)

- ✓ **ΑΕΠ, Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (*Gross Domestic Product - GDP*)** είναι το σύνολο όλων των προϊόντων και αγαθών που παράγει μια οικονομία, εκφρασμένο σε χρηματικές μονάδες. Με άλλα λόγια είναι η συνολική αξία όλων των τελικών αγαθών (υλικών και άυλων) που παρήχθησαν εντός μιας χώρας σε διάστημα ενός έτους, ακόμα και αν μέρος αυτού παρήχθη από παραγωγικές μονάδες που ανήκουν σε κατοίκους του εξωτερικού. (<https://el.wikipedia.org/>)

✓ **Δημόσιο Χρέος ως Ποσοστό του ΑΕΠ:**

Δημόσιο Χρέος είναι το σύνολο των οφειλών σε χρηματικές μονάδες του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Υπό την έννοια ευρύτερος δημόσιος τομέας συμπεριλαμβάνονται όλα τα επίπεδα δημόσιας διοίκησης ενός κράτους.

Πέρα από την απόλυτη αξία του χρέους, ένας σημαντικός δείκτης της οικονομικής και χρηματοοικονομικής βιωσιμότητας του κράτους (όπως προβλέπεται και από το επικαιροποιημένο κείμενο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση) είναι η σχέση μεταξύ του δημόσιου χρέους και του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, καθώς ο λόγος μεταξύ των δύο αυτών μεγεθών αποτελεί ένα σημαντικό δείκτη ή παράμετρο. (<https://el.wikipedia.org/>)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:

Χρηματοοικονομικό Κραχ του 1929:Τη δεκαετία του 1920 είχε σημειωθεί μεγάλη οικονομική ευημερία και βιομηχανική ανάπτυξη στις ΗΠΑ, παράγοντες που συντέλεσαν στην διοχέτευση μεγάλου χρηματικού πλεονάσματος στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις. Ως αποτέλεσμα μεγάλα χρηματικά πόσα άρχισαν να επενδύονται στο χρηματιστήριο όχι μόνο από τις τράπεζες, αλλά και από τις επιχειρήσεις- νοικοκυριά με αποτέλεσμα οι τιμές των μετοχών να παρουσιάζουν άνοδο, φτάνοντας στο σημείο να πενταπλασιάζονται (1923-1929). Η αιτία της οικονομικής κατάρρευσης ήταν η ανεξέλεγκτη, συνεχής αύξηση των τιμών των μετοχών. Οι τιμές όμως, δεν ήταν εφικτό να διατηρηθούν επ' αόριστο σε υψηλά επίπεδα έτσι σε φόβο μείωσης τους οι επενδυτές άρχισαν τη μαζική ρευστοποίηση των μετοχών τους, με σκοπό να προλάβουν την πτώση των χρηματιστηριακών τιμών των μετοχών και τις απώλειες χρηματικών ποσών. Ως αποτέλεσμα η χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών άρχισε την κατακόρυφη πτώση της, με τη λεγόμενη Μαύρη Πέμπτη, στις 24 Οκτωβρίου 1929 να σημειώνεται το χρηματιστηριακό κραχ. Η οικονομική κρίση που άρχισε να ξεσπάει δεν αποτράπηκε, αντιθέτως ευνοήθηκε από σειρά παραλείψεων της Αμερικάνικης κυβέρνησης και της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ, αφού κατά την μαζική πώληση των μετοχών η κυβέρνηση δεν είχε παρέμβει για να εμποδίσει έστω ρευστοποίηση τους επιμένοντας να ασκεί ελεύθερη οικονομία αλλά ούτε παρείχε ρευστότητα στις απειλούμενες τράπεζες (<http://anaskaptontas.blogspot.com/2013/10/1929.htm>). Η πτώση των τιμών των μετοχών οδήγησε στην απώλεια μεγάλων χρηματικών ποσών που επενδύθηκαν στο χρηματιστήριο τόσο από τον ιδιωτικό τομέα επιχειρήσεις- νοικοκυριά όσο και από τις τράπεζες. Πέρα από το γεγονός αυτό, ο υπερδανεισμός που είχε προηγηθεί με σκοπό την επένδυση στο χρηματιστήριο, σε συνδυασμό με την αδυναμία αποπληρωμής των χρεών οδήγησαν πολλές τράπεζες στην πτώχευση, περίπου 40% του αμερικάνικου συστήματος οδηγήθηκε στη πτώχευση. Επιπρόσθετα παρουσιάστηκε έλλειψη ρευστότητας στην αγορά, μείωση των εξαγωγών, δραματική μείωση εισοδημάτων, έλλειψη επενδυτικών κεφαλαίων και σημειώθηκε συρρίκνωση της αμερικάνικης βιομηχανικής παραγωγής. Το αποτέλεσμα όλων αυτών η ανεργία να εκτιναχθεί στα ύψη, από 7,9% στο 26,1%, με σύνολο 12.000.000 (δώδεκα εκατομμύρια) πολίτες να παραμείνουν άνεργοι, 12.000 έχαναν τη δουλειά τους κάθε μέρα, 20.000 επιχειρήσεις κήρυξαν πτώχευση, 1 στους 20 γεωργούς ξεσπιτώθηκαν και όλα αυτά συντέλεσαν στην δραματικό αριθμό των 23.000 (είκοσι τριών χιλιάδων) αυτοκτονιών να έχουν σημειωθεί σημειώθηκαν σ' ένα χρόνο . Η κρίση του 1929, εμφανίστηκε στην Ευρώπη

το 1931, με αλυσιδωτές επιδράσεις δημιουργώντας ένα παγκόσμιο φαύλο κύκλο ύφεσης και πτώσης των τιμών.

Διαχείριση Οικονομικής Κρίσης στις άλλες τρεις χώρες εκτός της Ελλάδας που έλαβαν την μεγαλύτερη χρηματική υποστήριξη:

Οικονομική Κατάσταση στην Ισπανία: Την δεκαετία πριν το σπάσιμο της φούσκας, η οικονομία της Ισπανίας ευδαιμονούσε, η ανεργία είχε μειωθεί, το δημόσιο χρέος ανερχόταν μόλις στο 36% του ΑΕΠ, τα δανειστικά επιτόκια είχαν μειωθεί και τα δάνεια είχαν αυξηθεί δραματικά. Ο κατασκευαστικός κλάδος σαφώς επηρεασμένος από την άνοδο των τιμών των κατοικιών είχε συντελέσει την ανάπτυξη της οικονομίας, εργοδοτώντας 12% του πληθυσμού στο τομέα αυτό, με 760.000 κατοικίες να είχαν ανεγερθεί το έτος 2007. Οι εισαγωγές πρώτων υλών είχαν αυξηθεί τόσο πολύ που το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας είχε επηρεαστεί αρνητικά. Το 2008 με την έκρηξη της φούσκας, ο κατασκευαστικός κλάδος κατάρρευσε και δύο εκατομμύρια θέσεις εργασίας είχαν απωλέσθη. Η ανεργία πήρε ανοδική πορεία, τα δάνεια των κατασκευαστικών εταιρειών και των νοικοκυριών σύντομα παρουσιάστηκαν ως μη εξυπηρετούμενα και λόγω του υπερδανεισμού οι τράπεζες εμφάνισαν ζημιές από 80 σε 180 δισεκατομμύρια περίπου. Σημειώνεται ότι το ιδιωτικό χρέος (κατασκευαστικές εταιρείες, νοικοκυριά) που εμφανίστηκε ως μη εξυπηρετούμενο υπολογιζόταν από 250% σε 300% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ισπανίας, το χρέος των κατασκευαστικών εταιρειών προς τις τράπεζες ανέρχεται σε 300 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου και η χώρα έφτασε στο σημείο να κινδυνεύει με το ενδεχόμενο πτώχευσης. Σύμφωνα με το Γενικό Δικαστικό Συμβούλιο της Ισπανίας, το 2012 είχαν εκτελεστεί 75.605 διαταγές έξωσης, 16,7% περισσότερες από το 2011. Οι Ισπανοί που ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας έχουν διπλασιαστεί από το 2008, με το χάσμα μεταξύ των τάξεων να μεγαλώνει. Η φτώχεια και η απαθλίωση κυριέυε τη χώρα και μεγάλος αριθμός πολιτών οδηγήθηκαν στην αυτοκτονία. Το 2012 η Ισπανία δεν βρίσκει άλλη λύση από το να ζητήσει οικονομική βοήθεια από την Ε. Ε το ύψος της οποίας υπερέβη τα 100 δισεκατομμύρια. ευρώ για να ανακεφαλαιοποιήσει τις τράπεζές της, οι οποίες επλήγησαν από την κρίση στον τομέα των ακινήτων και μπαίνει σε πρόγραμμα εφαρμογής μέτρων εξυγίανσης. Η Ισπανική κυβέρνηση κρατικοποιεί 45% της Ισπανικής Τράπεζας «Bankia» και έχει επιβάλει στα πιστωτικά ιδρύματα προβλέψεις 54 δισεκατομμυρίων ευρώ για την κάλυψη των επισφαλών δανείων, με τον τραπεζικό κλάδο να καταγράφει μεγάλη πτώση στο χρηματιστήριο. Επίσης η μεταρρύθμιση που υιοθετήθηκε από την Ισπανική κυβέρνηση στόχευε στην αύξηση του νέου μετοχικού κεφαλαίου των τραπεζών

κατά 30 δισεκατομμύρια ευρώ με σκοπό να αντιμετωπιστούν οι απώλειες από την έκρηξη της φούσκας των ακινήτων. Πέρα από μεταρρυθμίσεις στο τραπεζικό τομέα, η κυβέρνηση προβαίνει σε αύξηση των φορολογικών συντελεστών σε συντάξεις, σε μειώσεις των απολαβών των δημοσίων υπαλλήλων, επιβάλλων νέα διόδια στους αυτοκινητόδρομους και προβαίνουν σε κρατικές περικοπές.

Το ποσοστό ανεργίας στην Ισπανία ενώ αυξανόταν τα τελευταία έτη, μέχρι το Μάιο του 2014 μειώθηκε στο 25,1% από 26,1% που ήταν το 2013 και ενώ το ΑΕΠ το 2012 παρουσίαζε μείωση στο -1,6, το 2013 η μείωση που παρουσιάστηκε ήταν -1,2. Παρά τα μικρά ποσοστά βελτίωσης που παρατηρήθηκαν το ενδεχόμενο πτώχευσης της χώρας δεν εξετάζεται πλέον και η ανάκαμψη της ισπανικής οικονομίας που συντελείται από τα μέσα του 2013 άρχισε να γίνεται αισθητή στην αγορά εργασίας και πρόκειται για μια αρκετά θετική εξέλιξη σε μια χώρα του ευρωπαϊκού Νότου που παρουσιάζει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στον ανεπτυγμένο κόσμο και υποδεικνύουν μια σταθερή πορεία ανάπτυξης για την Ισπανία και έξοδος της από το Μνημόνιο.

Οικονομική Κατάσταση στην Ιρλανδία Στην Ιρλανδία από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 μέχρι το 2008, παρουσιάστηκε οικονομική ανάπτυξη η οποία οφειλόταν αφενός στις ξένες επενδύσεις, στο υψηλό επίπεδο μόρφωσης και στους υψηλούς μισθούς και αφετέρου στην φούσκας της αγοράς ακινήτων η οποία διήρκεσε μέχρι περίπου το 2006. Οι αυξημένοι μισθοί και η αύξηση της απασχόλησης οδήγησε στην αύξηση της αγοράς των κατοικιών. Ως συνεπακόλουθο τα δάνεια προς τους αγοραστές και τους κατασκευαστές σπιτιών αυξήθηκαν, το ίδιο και η ζήτηση μέσα από δανεισμό με ενυπόθηκα στεγαστικά δάνεια. Ο Ronan Mcaoidh (2010) αναφέρει ότι οι ξένες τράπεζες και οι επενδυτές εκτιμάται ότι δάνεισαν 844 δισεκατομμύρια ευρώ στις ιρλανδικές τράπεζες, προκειμένου να επωφεληθούν από τον κατασκευαστικό κλάδο με την κατασκευή κατοικιών να αποτελεί το πιο σημαντικό μέρος της ιρλανδικής οικονομίας.

Με το ξέσπασμα της κρίσης του 2008 οι τιμές των κατοικιών άρχισαν να πέφτουν, τα δάνεια δεν μπορούσαν να αποπληρωθούν και οι τράπεζες άρχισαν την κατάσχεση κατοικιών οι οποίες όμως δεν μπορούσαν να πωληθούν και να αποδώσουν κέρδος σε αυτές. Μέχρι το 2008, το ιρλανδικό τραπεζικό σύστημα βρισκόταν στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Για την αποφυγή της κατάρρευσης των τραπεζών η Ιρλανδική κυβέρνηση εγγυήθηκε όλες τις οφειλές των τραπεζών με τους φορολογούμενους να αναλαμβάνουν την ευθύνη και να επωμίζονται

τις συνέπειες της κίνησης αυτής, πληρώνοντας τα λάθη των τραπεζιτών και κατασκευαστών ακινήτων. Το δημόσιο χρέος εκτινάχθηκε στα ύψη και η κυβέρνηση προχώρησε στον δανεισμό από τοκογλύφους με τεράστια επιτόκια και ταυτόχρονα επιχείρησε να μειώσει το έλλειμμα της, μειώνοντας τις δαπάνες, τους μισθούς και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Με το κόστος δανεισμού των τραπεζών να αυξανόταν, η ΕΚΤ παρενέβη με πακέτο διάσωσης που αποσκοπούσε στην ανακοπή της οικονομικής κατάρρευσης της Ιρλανδίας, αλλά και στην αποφυγή εξάπλωσης της κρίσης σε άλλες χώρες της Ε.Ε όπως Γαλλία και Γερμανία των οποίων χωρών τράπεζες δάνεισαν σε Ιρλανδικές Τράπεζες 206 δισεκατομμύρια.

Το πακέτο διάσωσης της Ε.Κ.Τ, περιλάμβανε το δανεισμό 85 δισεκατομμυρίων για τη διάσωση των τραπεζών, εις βάρος των πολιτών, αφού για αντάλλαγμα, η ιρλανδική κυβέρνηση πρέπει να κάνει περικοπές ύψους 15 δισεκατομμυρίων ευρώ μέσα στα επόμενα τέσσερα χρόνια μέσα από τις περικοπές μισθών, τις ιδιωτικοποιήσεις και τις περικοπές στις δημόσιες υπηρεσίες. Συγκεκριμένα η κυβέρνηση έχει αφαιρέσει ήδη τις φορολογικές ελαφρύνσεις από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, μείωσε τον ελάχιστο μισθό, τα κοινωνικά επιδόματα και ειδικότερα τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων. Το Δεκέμβριο του 2014 η Ιρλανδία η πρώτη χώρα που εντάχθηκε στο μνημόνιο εξέρχεται από αυτό χωρίς προληπτική στήριξη ανακτώντας την οικονομική και δημοσιονομική ανεξαρτησία της με το Eurogroup να επισημαίνει ότι τα επιτόκια δανεισμού έχουν εξομαλυνθεί και ότι υπάρχουν σαφείς ενδείξεις επιστροφής σε βιώσιμη ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας μη την ανεργία να παίρνει μικρή καθοδική πορεία.

Οικονομική Κατάσταση στην Πορτογαλία: Μια άλλη χώρα η οποία έχει ενταχθεί στο μνημόνιο καθώς βρέθηκε στο πρόθυρα πτώχευσης και έχει δανειστεί 78 δισεκατομμύρια ευρώ από την Ε.Ε. είναι η Πορτογαλία. Τον Μάιο του 2014 η Πορτογαλία έχει εξέλθει του Μνημονίου παρόλο που δεν έχει παρατηρηθεί ακόμη ανάκαμψη. Η Πορτογαλία έχει προχωρήσει με δημοσιονομική εξυγίανση με μέτρα μόνιμης φύσης, όπως αύξηση στη φορολογία εισοδήματος, εφαρμογή μέτρων για τις δημόσιες δαπάνες, ενισχύεται η διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, προβαίνουν σε αναδιάρθρωση των κρατικών επιχειρήσεων και σε μείωση του κόστους στις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Όσο αφορά στο Χρηματοπιστωτικό τομέα εφαρμόστηκαν μέτρα για την επαρκή χρηματοδότηση μικρομεσαίων βιώσιμων επιχειρήσεων και διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης. Παρόλο που πρόσφατα βελτιώθηκε η

κατάσταση στην αγορά εργασίας, η ανεργία παραμένει υψηλή και μέτρα λιτότητας θα συνεχίσουν να εφαρμόζονται και μετά την έξοδο από το μνημόνιο.

ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΗΜΕΡΑ

A. Εγγώρια Αδειοδοτημένα Πιστωτικά Ιδρύματα:

Τράπεζες:

1. Ancoria Bank Ltd (θα δοθεί χορήγηση έγκρισης προς την Ancoria Bank Limited από την Κεντρική Τράπεζα για έναρξη των δραστηριοτήτων της ως πιστωτικό ίδρυμα νοουμένου ότι θα τηρεί η Ancoria Bank Limited πληροί τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί για το σκοπό αυτό).
2. Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (τελεί υπό καθεστώς εξυγίανσης. Ως εκ τούτου, απαγορεύεται να προβαίνει στην ανάληψη νέων υποχρεώσεων έναντι του κοινού υπό μορφή καταθέσεων, αξιόγραφων ή άλλων στοιχείων αποδεικτικών οφειλής)
3. Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία
4. Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Δημόσια Εταιρεία Λτδ
5. Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης
6. Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ

Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα:

I. ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΤΔ (ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ)

II. ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΦΟΡΕΑ

1. Περιφερειακή Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Λεμεσού Λτδ
2. Περιφερειακή Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Λευκωσίας Λτδ
3. Συνεργατική Οικοδομική & Ταμειυτήριο Δημοσίων Υπαλλήλων Κύπρου (Σ.Ο.ΤΑ.Δ.Υ.Κ.) Λτδ
4. Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Αλληλεγγύης Λτδ
5. Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Κοκκινοχωριών Λτδ
6. Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Λακατάμιας-Δευτεράς Λτδ
7. Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Λήδρα Λτδ
8. Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Μακράσukas-Λάρνακας-Επαρχίας Αμμοχώστου Λτδ
9. Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Στροβόλου Λτδ

10. Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Ταμασσού-Ορεινής και Πιτσιλιάς Λτδ
11. Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Τροόδους Λτδ
12. Συνεργατικό Ταμιευτήριο Αμμοχώστου-Λάρνακας Λτδ
13. Συνεργατικό Ταμιευτήριο Αστυνομικών και Στρατιωτικών Κύπρου Λτδ
14. Συνεργατικό Ταμιευτήριο Εκπαιδευτικών Κύπρου Λτδ
15. Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λεμεσού Λτδ
16. Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λευκωσίας Λτδ
17. Συνεργατικό Ταμιευτήριο Υπαλλήλων Τηλεπικοινωνιών, Ενέργειας και Τραπεζών (ΣΤ.Υ.Τ.Ε.Τ.) Λτδ
18. Συνεργατικό Ταμιευτήριο Πάφου Λτδ

B. Ξένα Αδειοδοτημένα Πιστωτικά Ιδρύματα και Υποκαταστήματα Ξένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων από χώρες μέλη της Ε.Ε που λειτουργούν με Κοινοτικό Διαβατήριο Ουγατρικές Ξένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων

I. Ουγατρικές Ξένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων από Χώρες- Μέλη της Ε.Ε

1. Alpha Bank Cyprus Ltd
2. Εθνική Τράπεζα Ελλάδος Κύπρου Λτδ
3. Eurobank Ltd
4. Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου Λτδ

II. Ουγατρικές Ξένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων από χώρες εκτός της Ε.Ε

1. RCB Bank Ltd
2. Societe Generale Bank –Cyprus Ltd
3. USB Bank Ltd

Υποκαταστήματα Ξένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων

I. Υποκαταστήματα Ξένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων από χώρες μέλη της Ε.Ε

1. Alpha Τράπεζα Α.Ε
2. AS Exprobank
3. Banque SBA
4. Barclays Bank PLC
5. *Central Cooperative Bank PLC*
6. *EFG Bank (Luxembourg) S.A* (Το υποκατάστημα δεν έχει ακόμα ξεκινήσει εργασίες.
7. *Εθνική Τράπεζα Ελλάδος ΑΕ*)
8. *First Investment Bank Ltd*
9. *Join Stock Company “Trasta Komerbanka”*
10. *Saxo Bank A/S*

II. Υποκαταστήματα Ξένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων από χώρες εκτός της Ε.Ε

1. Arab Jordan Investment Bank SA
2. Bank of Beirut SAL
3. BankMes s.a.l
4. Banque BEMI SAL
5. BBAC SAL
6. BLOM Bank SAL
7. Byblos Bank SAL
8. Credit Libanais SAL
9. FBME Bank Ltd
10. IBL Bank sal
11. Jordan Ahli Bank plc
12. Jordan Kuwait Bank PLC
13. Lebanon and Gulf Bank SAL
14. Open Joint stock company AntoNAZbank
15. Promavyazbank PJSC
16. Privatbank Commercial Bank

Γ. Γραφεία Αντιπροσωπείας

1. Atlasmont Banka AD
2. Bank Zenit (open joint stock company)

ΤΕΛΟΣ